...STE JAARGANG No. 14496 VRIJDAG 29 NOVEMBER 1963

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Hoofdredacteur: A. J. M. H. de Mug • Uitgever-drukker: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad • Kantoor: Conscientiesteeg: 27 - 29 • Telefoon alle afdelingen: 2 4 3 6 0 (drie lijnen)

Herdenking 1813-1963

HEDEN

19 uur: Openingrede van de gouverneur van de Nederlandse Antillen mr N. Debrot voor de radio.

19.30 uur: Taptoe door de Kon. Marine op het plein voor het Postkantoor.

ZATERDAG

9.25 uur tot 10.25 uur: Militaire mars door de stad met een defilé om 9.35 uur voor de gouverneur op Pietermaai voor het gebouw van de Administratie van Financiën. De route van de mars is als volgt: Vanaf Marietje via Hendrikplein, Pietermaai, Theaterstraat, Dempelstraat, De Ruyterkade, Handelskade, Brug, Rouvilleweg, Hoogstraat, Belvederestraat, Naniesteeg, Breedestraat (O) en Brionplein naar het Rif.

10 uur: Herdenkingsdienst in de „Tempel" op het Hendrikplein onder leiding van pater dr C. J. Micklinghoff, ds Ph. Meerburg en rabbi S. Maslin.

16 uur: Mars door de stad van de drumbands van de Jonge Wacht, de Nederlandse Padvinders Vereniging, het Maria College en de Katholieke Verkenners, waarbij op vier plaatsen in de stad demonstraties zullen worden gehouden. De route is als volgt: van het Stadion op het Rif via het Brioulein Brug, Heerenstraat, Madurostraat, Prinsenstraat, Bakkerstraat, Postkantoor, Columbusstraat, Wilhelminaplein, Hendrikplein naar de Hendrikschool.

16.30 uur: Overdracht schilderij van koningin Juliana aan de gouverneur door de Junior Chamber of Curaçao.

21.15 uur tot 22.15 uur: Televisie, aan het eind van welk programma het woord zal worden gevoerd door de voorzitter van het werkcomité de heer R. A. C. Henriquez.

Van vrijdag tot en met zondag. Etalage-speurtocht voor leerlingen van de „Mulo-kopscholen".

Ir F. Boot, OGEM-directeur, ontvangt uit handen van een jeugdige bewoonster van Banda'bao een boeket bloemen, nadat gedeputeerde mr dr M. F. da Costa Gomez officieel de elektriciteitsvoorziening in gebruik had gesteld. Voor een verslag zie pag. 3.

TRINIDAD WEIGERT ASIEL

Kapers Venezolaans vliegtuig uitgeleverd

PORT OF SPAIN (AFP) — Vanmorgen is een Venezolaans militair vliegtuig naar Caracas vertrokken met aan boord de zes leden van de Castro-gezinde „Strijdkrachten voor de Nationale Bevrijding" (FALN), die gisteren de piloot van een Venezolaans lijnvliegtuig dwongen op Trinidad te landen. De regering van Trinidad was ingegaan op een verzoek van de Venezolaanse regering de vijf mannen en de vriender van de leider der groep uit te leveren. Het gekaapte toestel, een Convair van Avensa, was reeds eerder met acht passagiers uit Trinidad naar de Venezolaanse hoofdstad gevlogen. Volgens een passagier van het overvallen vliegtuig hadden de overvallers de piloot willen dwingen naar Cuba te vliegen. De piloot had hen evenwel weten te misleiden en was op Trinidad geland. De leider van de groep overvallers is een zekere Pinero. De overvallers hadden op Trinidad politiek asiel gevraagd, hetgeen hun werd geweigerd. In Venezuela worden thans alle luchtpassagiers onderzocht op het bezit van vuurwapens alvorens zij aan boord gaan.

Verkiezingen gaan zondag zeker door

Vanmorgen is een Venezolaans vliegtuig met 47 passagiers, dat op weg was van New York naar Caracas, op Bermuda geland, nadat telefonisch de waarschuwing was ontvangen, dat zich een bom aan boord zou bevinden. Volgens de Amerikaanse kustwacht is de waarschuwing door het KLM-kantoor in New York ontvangen en doorgegeven. De man, die het KLM-kantoor alarmeerde, had gezegd, dat hij lid was van de Venezolaanse „Vrijheidsfront-partij".

De FALN heeft aan de dagbladen verzocht te melden, dat de Amerikaanse kolonel Chenault, die zij woensdag ontvoerden, „een goede nacht heeft gehad" en goed heeft geslapen. De kolonel werd zoals bekend door vier gewapende jongelieden overmeesterd toen hij zijn huis verliet om in de kathedraal van Caracas een requiemmis voor president Kennedy bij te wonen.

Met het oog op het toenemende aantal aanslagen zijn in de Venezolaanse hoofdstad sterke militaire eenheden samengetrokken. Alle openbare gebouwen staan nu onder strenge bewaking, evenals alle belangrijke punten in de stad. Ondanks de campagne van de FALN ontbreekt het de 14 aan de verkiezingen deelnemende partijen niet aan enthousiasme. Langs alle grote verkeerswegen, op bruggen, bomen, blinde muren, schuttingen en ramen zijn borden en pamfletten aangebracht. Alle zeven presidentiële kandidaten zijn het land per auto en vliegtuig afgereisd. De belangstelling van de Venezolaanse bevolking lijkt groot

De voornaamste kandidaten voor het presirentschap zijn:

RAUL LEONI, lid van de regeringspartij, de „Partij voor Democratische Actie", met het grootste partij-apparaat achter zich.

ARTURO USLAR PIETRI, een onafhankelijk-conservatief, die naar verwacht wordt de steun van enkele kleinere partijen zal krijgen.

JOVITO VILLALBA, lid van de Democratisch-Republikeinse Unie, die evenals Betancourt vele jaren in ballingschap heeft doorgebracht wegens zijn verzet tegen militaire dictatuur.

RAFAEL CALDERA, sociaal-christelijk, leider van de COPEI-partij, wier deelneming aan de regering president Betancourt in staat heeft gesteld de ernstige tegenstellingen binnen zijn eigen partij het hoofd te bieden.

De drie „outsiders" in de strijd om het presidentschap zijn:

VICE-ADMIRAAL B D WOLFHANG LARRAZABAL van de „Democratische Volksmacht", die aan het hoofd stond van de junta die Venezuela heeft geregeerd in de periode tussen het afzetten van de dictator Marcos Pérez Jiménez en de ambtsaanvaarding van president ...

RAUL RAMON GIMENEZ, kandidaat van de „Partij voor Democratische Actie in Oppositie", een splintergroep van de regeringspartij, waartoe ook de boerenleider Ramon Quijada behoort die, naar wordt aangenomen, nogal aanhang heeft op het platteland. Quijada heeft thans zijn lot echter verbonden aan dat van Uslar Pietri.

Dan is er nog Germán Borregales van de „Rechtse Beweging van de Nationale Actie". Deze heeft zich in enige staten kandidaat gesteld voor het parlement, maar van hem is tijdens de verkiezingscampagne niets meer vernomen.

● Na de moord op president Kennedy, vandaag één week geleden, nam de politie een jachtgeweer met televizier in beslag, waarmee naar alle waarschijnlijkheid de moord is gepleegd. Bij het geweer, dat voor de schoten op een wig moet hebben gesteund zijn drie lege patroonhulzen gevonden.

JOHNSON ZEKER KANDIDAAT VOOR PRESIDENTSCHAP 1964

Stemming verdeeld over vice-presidentschap

WASHINGTON (AFP) — In politieke kringen in de Verenigde Staten twijfelt men er niet aan dat president Johnson door de Democratische-Partijconventie, die in augustus in Atlantic City zal worden gehouden, tot kandidaat voor de presidentsverkiezingen van november 1964 zal worden gekozen.

Deze overtuiging is gebaseerd op de persoonlijkheid van de nieuwe president, op de onmiskenbare invloed die hij in zijn partij heeft en op het feit dat de partijconventie reeds eerder een vice-president, die onder dezelfde omstandigheden als Johnson president was geworden, tot kandidaat uitriep.

Andere kandidaten

Men acht het waarschijnlijk dat ook anderen hun kandidatuur zullen stellen maar Johnsons positie lijkt nu reeds erg sterk. Het grote vraagstuk zal, aldus genoemde kringen, de kandidaatstelling voor het vice-presidentschap zijn. Men noemt nu reeds twee namen: Sargent Shriver, directeur van het vrijwilligerskorps voor de vrede, en Edmund Brown, de gouverneur van Californië.

Shriver is een uitstekend organisator. Hij bewees dit bij de oprichting van het vredeskorps en bij de organisatie van de begrafenis van wijlen president Kennedy, die in recordtijd moest geschieden. Men beschouwt het echter als een nadeel dat hij een zwager van president Kennedy is omdat de partijconventie het niet wenselijk zou kunnen achten de indruk te wekken dat zij een familiedynastie wil vormen, en zeker niet in 1964. Brown is altijd een warm voorstander van Kennedy's politiek van „nieuwe grenzen" geweest en hij versloeg Richard Nixon bij de laatste verkiezingen voor het gouverneurschap van Californië. Indien Nixon opnieuw tot Republikeinse kandidaat zou worden gekozen zal deze overwinning, zo neemt men in genoemde politieke kringen aan, zeker een belangrijk argument vormen.

Gelukwens China aan Zuid-Slavië

PEKING (AFP) — Lioe Sjao Sji, president van de Chinese volksrepubliek, heeft een gelukwens gezonden aan president Tito van Zuid-Slavië ter gelegenheid van de Zuidslavische nationale feestdag, aldus meldt het persbureau „Nieuw China".

Nieuwe gissingen over relaties Oswald-Ruby

Rassenkwestie in zaak ter sprake

DALLAS (RTR) — De politie in Dallas heeft, aldus het dagblad „Dallas News", ontdekt dat Lee Harvey Oswald, die werd beschuldigd van de moord op president Kennedy, en Jack Ruby die Oswald doodde waarschijnlijk naast elkaar hebben gewoond. Een man die aan de beschrijving van Oswald beantwoordt huurde volgens het blad op zekere dag een kamer dicht bij het huis waar Ruby woonde. Ruby heeft echter ontkend dat hij Oswald kende. Een politieman zou volgens het blad verklaard hebben dat „dit de sleutel zou kunnen zijn waar wij naar gezocht hebben".

Intussen heeft een wapenhandelaar gezegd dat hij een telivizier op een geweer heeft aangebracht voor een man genaamd Oswald. De man had zo zei hij. De handelaar kon zich het merk van het geweer niet herinneren, maar hij dacht dat het van buitenlands fabrikaat was.

New Yorkse kranten meldden dat zij uit bepaalde berichten opmaken dat Oswald in de New Yorkse bohemien-wijk omgang had met een uit het zuiden afkomstige rechts-georiënteerde tegenstander van de rassengelijkheid. Ook trachten deze bladen achter de waarheid te komen van berichten als zou Oswald in de openbare leeszaal in New Orleans boeken hebben geleend over president Kennedy en over politieke moorden.

Boekenwurm

Volgens de New York Times bracht Oswald geregeld bezoeken aan de bibliotheek in New Orleans toen hij afgelopen zomer in deze stad werkte. Hij zou onder meer vier boeken over spionage van Ian Fleming hebben geleend, een door president Kennedy veelgelezen schrijver. In een boek over president Kennedy, dat eveneens door Oswald werd geleend, vonden FBI-agenten een rubberstempel aangebracht: „Comité Eerlijk Spel voor Cuba, New Orleans, La".

Oswald had ook boeken over de Berlijnse muur, de Chinese leider Mao Tse-Toeng, Russische geografie en politieke zaken gehuurd.

Districtsrechter Joe Brown heeft nog niet besloten of bij het proces tegen Ruby, op 9 december, televisie-camera's aanwezig zullen zijn. Hij zou er zijn gedachten nog eens over laten gaan. Ruby's verdediger, Howard, die gewoonlijk tegen TV-uitzendingen vanuit de rechtzaal is, zei dat er „in dit geval sterke argumenten voor een rechtstreekse uitzending zijn".

Ruby bevindt zich alleen 's nachts in zijn cel. Overdag mag hij zich vrijelijk bewegen in zijn cel-blok, dat voor drie gevangenen bestemd is.

Mexico verwerpt Cubaans protest

MEXICO (AFP) — Mexico wijst de Cubaanse nota van woensdag van de hand, waarin geprotesteerd wordt tegen mishandeling van een vrouwelijke employé van het Cubaanse consulaat in Mexico door de Mexicaanse politie. Dit heeft de Mexicaanse minister van Buitenlandse Zaken, Manuel Tello, meegedeeld.

Volgens de Mexicaanse minister is de betrokkene, Silvia Durán, een Mexicaanse, die aan de Mexicaanse jurisdictie is onderworpen. Silvia Durán werd zaterdag door de politie verhoord over pogingen, die Lee Oswald enkele maanden bij het Cubaanse consulaat heeft gedaan om een visum voor Havanna te krijgen.

Johnson: „Ons streven is voorwaarts gericht"

Strijd tegen haat en dweepzucht

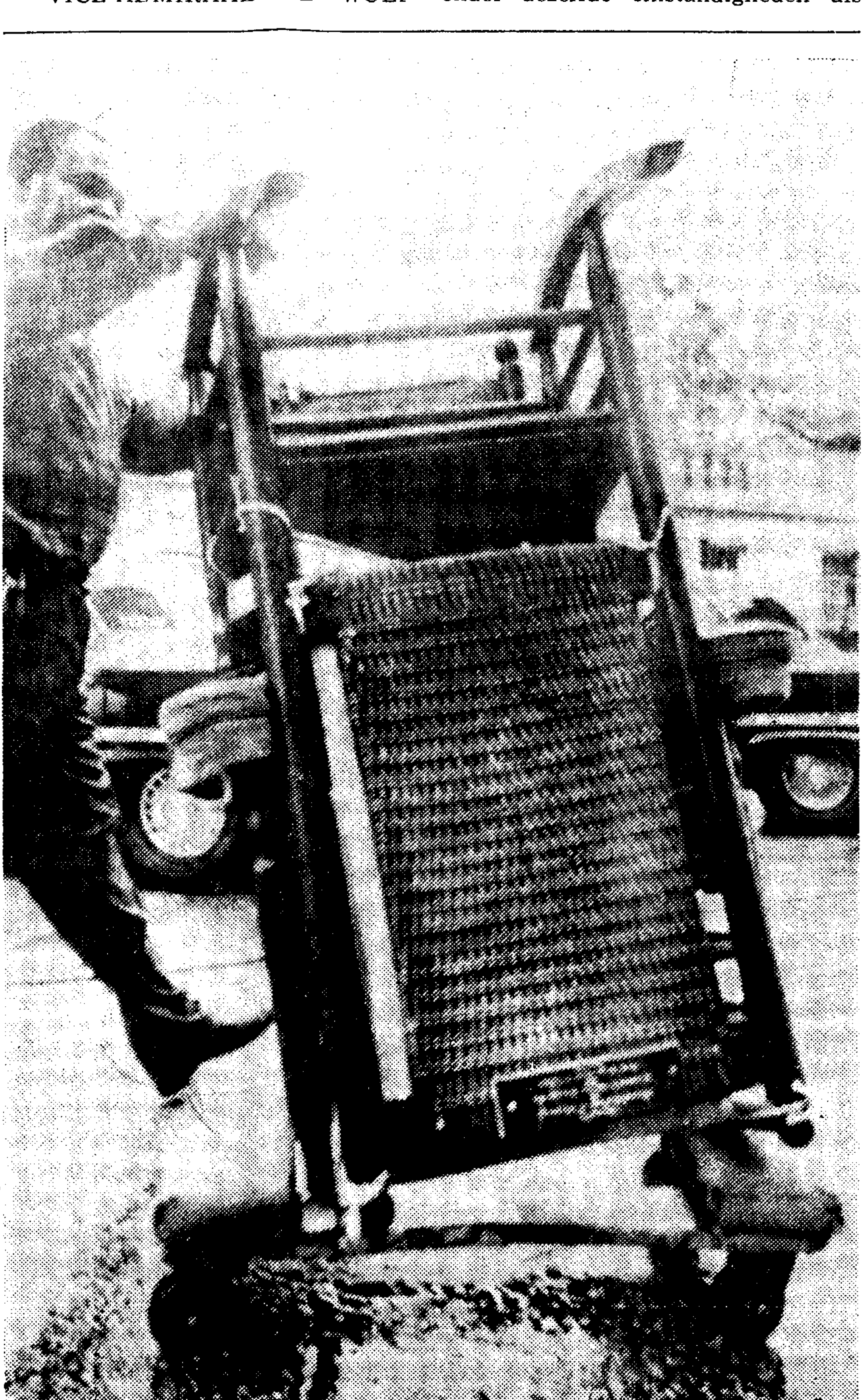
WASHINGTON (AFP) — Ter gelegenheid van Thanksgiving Day heeft president Johnson van de Verenigde Staten donderdag in een toespraak voor radio en televisie gezegd dat de Amerikanen zich „van deze middernacht van tragedie" zullen verheffen tot „nieuwe grootheid". Na de moord op president Kennedy heeft het Amerikaanse volk en ook het Amerikaanse systeem een vuurproef doorstaan.

President Johnson zei zich tot de natie te wenden „om uw hulp te vragen, uw kracht en uw gebed, opdat God deze republiek moge behoeden en al mijn werken leiden". Voor dit werkje zes dollar betaald,

„Onze blik is naar buiten gericht, ons streven is voorwaarts", zei de president. „Een groot leider is dood, een grote natie moet haar weg vervolgen. Meer dan welke vorige generatie ook hebben wij reden tot dankbaarheid op deze Thanksgiving Day", aldus de president, waarna hij opsomde wat bereikt werd en de zegeningen die zijn ontvangen, zoals het feit „dat wij in vrede leven". „Een daad die bedoeld was om ons uiteen te scheuren heeft ons bijeengebracht"

Zaterdag, toen „deze grote last pas enkele uren op mijn schouders rustte" waren de twee eersten die hem zijn hulp aanboden de oud-presidenten Eisenhower en Truman. De grootste last die een president heeft te dragen is de haat en verdeeldheid onder zijn eigen landslieden, aldus Johnson. Hij vroeg daarom alle haat, onverdraagzaamheid en zweepzucht te laten varen.

De Amerikaanse president maakte bekend dat de grote raketlanceerbasis op Kaap Canaveral voortaan Kaap Kennedy zal worden genoemd.

● Deze bijzonder tragische foto laat zien hoe een bediende, die moet meehelpen het Witte Huis in te richten voor de opvolger van Kennedy, Lyndon B. Johnson, de befaamde schommelstoel van de precies één week geleden vermoorde president, omgekeerd buiten brengt, om op te bergen.

Zware aanrijding op weg Montagne

Oproep voor bloeddonores

(Van een onzer verslaggevers)

WILLEMSTAD — Op de weg van Zuurzak naar Montagne, ter hoogte van Rooi Santoe, vond gistermiddag een frontale botsing plaats tussen een AC-busje en een personenauto. De autobus-bestuurder werd zwaar gewond. Voor zijn leven wordt gevreesd. Vier inzittenden, onder wie de bestuurder van de personenauto, werden met lichte verwondingen in het ziekenhuis opgenomen, terwijl de schade, die door de aanrijding veroorzaakt werd, in de duizenden guldens loopt.

De aanrijding ontstond doordat de autobus geheel links van de weg reed op het moment dat de auto uit tegenovergestelde richting naderde. Door de kracht van de botsing raakte de buschauffeur in zijn voertuig bekneld. Er bevonden zich geen passagiers in de wagen.

Door de bloedtransfusiedienst van het St. Elisabeth's Gasthuis werd direct na opname van de vijf gewonden via de televisie en de radiostations een oproep gericht tot de bevolking om bloed af te geven met de bloedgroep B positief. Aan deze bloedgroep bestond een groot tekort.

Ogenblikkelijk na de oproep verschenen personen in het ziekenhuis. De medewerking van de bevolking was boven alle lof verheven, aldus de woordvoerder van het hospitaal. De wachtkamer zat in een minimum van tijd vol mensen, onder wie velen, die reeds eerder gekeurd waren, zodat onmiddellijk hulp geboden kon worden aan de gewonden. Ook meldden zich talrijke nieuwe donors, evenals mensen, van wie de bloedgroep nog niet bepaald was.

De oproep aan de bloeddonores geschiedde inn verband met het doorlopende gebrek aan B-donores. Door degrote medewerking van de zijde van het publiek kon de kritieke situatie worden gered. Vier van de vijf gewonden hadden namelijk bloedgroep B positief. De bloedtransfusiedienst deelde ons mede dat bloeddonores nog steeds welkom zijn.

Parera-barakken te koop?

WILLEMSTAD — Naar wij van welingelichte zijde vernemen is het eilandsbestuur voornemens de door de Amerikanen op Parera gebouwde barakken te koop aan te bieden. Door het Bestuurscollege zal een taxatiecommissie worden benoemd, waarna de huidige bewoners prioriteit verleend wordt om tot koop over te gaan. Zoals bekend worden de huizen bewoond door ambtenaren. Het eilandgebied int per jaar f. 50.000 aan huishuur.

RADIO - TELEVISIE

vrijdag

18.00 Noticia 18.15 Parade deportiv 18.45 Voor het slapen gaan 19.00 Nieuw 19.15 Heinekens 19.30 Discoverie 20.0 Jonckheer 20.15 45 toeren platen 20.3 Curom journaal 20.45 Wereldomroep 21.00 Franse les 21.30 Geliefde melodieën 22.00 Allerhand uit Ned. 22.1 Semi klassieke muziek 22.55 Ter overdenking

VOZ DI ARUBA (209) —
18.15 El obsrtvador 18.30 Musica popular 19.00 News in English 19.15 Instrumental melodies 19.30 Esperanza Supermarket 20.00 Mundo en march 20.15 Sportnews Maita Amstel 20.30 Novela 21.00 Sucesos hipicos

RADIO KELKBOOM —
6.00 Noticia deportivo 6.15 Music varia 6.30 Musica para la cena 6.45 Voorlichtings Dienst 7.00 Noticia na papiamento pa cortesia di Schlitz 7.1 Musica Europeo 7.45 Musica Norte Americana 8.15 Novela 8.45 Musica vari a9.00 Musica, poesia y composicion Antillana 9.30 Musica varia

AVROS (19.48) —
18.00 Nieuws 18.05 Er tintin 18.15 Platen uit de Avrosbode 18.30 Omroeperskeuze 18.45 RVDS 19.00 Nieuws 19.15 Muziek en berichten 19.30 Sab joe gron tapoe 19.45 Comite Christelijke kerken 20.00 Nieuws 20.03 Weet u het ook 20.06 Avondpost 20.09 Good evening show 20.45 Datra mie wan aksie joe wan sani 212.00 Nieuws 21.03 De Sur. Jeugdomroep 212.30 De golden gate boys21.40 Muziek en advertenties 22.00 Nieuws 22.03 Wetenschappelijke allerlei 22.2? Op lichte golf 22.45 Toptunes 23.00 Nieuws 23.03 Oold time favorites 23.25 Late music

RADIO ANTILIANA —
12.00 Melodias Antillianas 12.15 Noticias na papiamento 12.25 Melodias Antillianas 12.45 Charla deportiva 1.00 North American music 2.00 Album di requerdo 2.30 Boleros romanticos 3.00 Festival musical 3.30 Programa pacientenan den hospital 4.00 Programa „La Esperanza" 4.30 Peticiones 5.00 Noticias na papiamento 5.15 Calypsorama 5.30 Calendario Antiliana 5.45 Musica varia

TELECURACAO 17.00 Bevrijdingsspel 1813 17.30 Thanksgivenday show 18.00 Teletopico 18.15 The Buccaneers 18.30 Prot. uitz. 18.45 Nieuws 19.00 Topcat 19.30 Bat Masterson 20.00 Bachelor father 20.30 Phil silvershow 21.00 Sport 21.30 Perry Maso 22.15 Decoy — Ren dez vous

TELEARUBA — 17.30 Kinderuutje 18.00 Industry on parade 18.15 Corless Archer 18.45 Noticias 19.00 Sea hunt 19.30 Sport 19.45 Tombstone territory 20.15 Honeymooners 20.45 Nieuws

RADIO CARACAS TELEVISION —
6.00 Papa lo sabe todo 6.30 El extrano mundo del pantano 7.00 Teleteatro 7.30 Nuestra Peggy 8.00 El observador 8.15 Novela 8.30 La craneoteca de los genios 9.00 Panico 9.30 Ajedrez fatal 10.30 Noticias 10.55 Cine para todos 12.30 Marcha ofiial: Himno naional

TELEVISORA NACIONAL — 5.30 Su majestad el nino 6.15 Teatro de marionetas 6.45 Diccionario del aire 6.50 Teatro Guinol Cuacharo 7.00 Oswaldo Morales y conjunto 7.30 Telenoticia 7.45 Estampas de salud 8.00 Panorama Panamericano 8.15 Agro-noticias 8.30 Musica y celuloide 9.15 Noticiero varia 9.30 Melodias Instrumental 10.00 Noticia internacional 10.05 Ritmos Latinos 10.30 Programa di N Habibe Jr. 11.00 Noticia internacional 11.05 Music. Norte Americana 11.15 Musica Antillana 11.30 Musica vari 12.05 Noticia Internacional 12.20 Musica Norte Americana 12.45 Noticia local 1.00 Musica varia 1.30 Mei ora cu boleros 2.00 Musica varia 2.30 Teenagers Programa 3.00 Cha Cha Cha Cha 3.15 Twist 3.30 Calypso 3.45 La Maporisaha & International Super market 4.00 Musica cu sabor azteca 4.30 Noticia local 4.45 Coctail musical

AVROS 19.48 — 6.05 CHM muz. ochtendgroet 6.20 Nieuws 6.30 CHM prog. 6.45 Muziek en advertenties 7.00 Nieuws 7.03 Kom maar naar voren 7.30 Speciale verzoekplaten 8.00 Nieuws 8.03 The morning show 9.00 Nieuws 9.03 Taste the weekend with music 10.00 Nieuws 10.03 Op de plaat rust 11.00 Nieuws 11.03 Achter het nieuws 11.15 Calypso time 11.40 Sur. klanken

12.00 Twarfoe joeroe njoensoe 12.15 Diogo prisiri 12.30 Latin America in music 13.00 Nieuws 13.03 Muziek als aperitief 13.45 Nieuws 14.00 Teenage hour 15.00 Hindostaanse advertentie prog. 15.30 Hindostaanse uitzending 16.20 Nieuws in het Hindostani 16.30 Voor de jarigen van vandaag 17.00 Nieuws 17.03 Avros kinderkoor 17.5 Indianen

RADIO ANTILIANA — 5.30 Apertura 6.10 News in English 6.30 Noticia a papiamento 5.45 Bai trabao den compania di bo companjero constante Radio Antiliana 7.10 News in English 7.30 Noticia na papiamento 7.45 Noticiero musical 8.30 Musica varia 9.15 Programa pa amanan di cas 11.15 Regalo musical

RADIO RACACAS TELEVISION — 6.15 Resumen internacional 9.30 En el jardin de infancia 10.00 Relaciones publicas 11.00 Dialogo y cultura 11.30 Imagen de Francia

zaterdag

CUORM:
Nieuws 7.15 Curom ochtendblad 8.00 Nieuws 8.15 Simple melodies 8.30 Lichte muz. 9.00 Vit. B 10.00 Henderson 10.30 Nieuws 10.40 Klassieke muz. 11.15 Prot. uitzending 11.45 Pa damas 12.00 NoNticia 12.10 Lunchmuziek 12.30 Joods prog. 13.00 Nieuws 13.30 Variedad musical 144.00 Selectie omroepster 15.00 Antilliaanse muziek 15.15 Noord Amerikaanse muziek 15.30 CTC 16.00 Hora infantil 16.30 Peticiones 17.45 Muziek

VOZ DI ARUBA 457 — 6.03 The ords prayer 6.05 Melodias matinales 6.15 News in English 6.30 Saludos musical 8.30 News in English 9.00 American melodies 10.00 Novela 11.30 American melodies
12.00 Muziek uit Ned. 12.15 Nieuws in het Nederlands 12.20 Selec. musical 3.00 Mundo en marcha 13.15 Conjunto y arrtistanan Ant. 13.45 Musica Dominicana 14.00 Varieda musical 14.15 Ora infantil 16.00 Complaciencias 17.00

RADIO KELKBOOM 2 9 — 7.02 7 .0 Bon dia cu legria 7.30 Musica Matutino 8.00 Seleccion musical cu disco nan Latino Americano 8.30 Cumpleanos feliz 9.00 Noticia social 9.15 Mu

Zoögeografie verraadt oeroude verbindingen

Landbrug tussen Antillen en Cuba?

(Van een onzer verslaggevers)

WILLEMSTAD. — Onder auspiciën van de Natuurwetenschappelijke Werkgroep Nederlandse Antillen, afdeling Curaçao, hield maandag in Club Curaçao dr P. Wagenaar Hummelinck een lezing over de zoögeografie. De lezing werd met lichtbeelden verduideljikt. Deze zoögeografie is een tak van wetenschap welke tot taak heeft niet alleen het voorkomen van de dieren op de aarde na te gaan, maar ook nog hun verspreiding te verklaren. De zoögeograaf verschaft zich zijn feitenmateriaal door het opstellen van faunalijsten, en wel lijsten van diersoorten welke voorkomen in die gebieden waarvoor men bijzondere belangstelling heeft en die men wil gaan vergelijken.

In zijn betoog deelde spreker o.a. mee, dat de Arubaanse slangen pleiten voor een zelfstandige ontwikkeling van de fauna van dit eiland en in de laatste geologische tijd. Zeer onlangs heeft men kleine verschillen gevonden tussen de gele schorpioenen van Aruba enerzijds en die van Curaçao en Bonaire anderzijds, die aanleiding gaven tot het afsplitsen van een Arubaanse ondersoort.

Nadat gebleken was dat bepaalde landstreken diersoorten bezaten welke elders niet of slechts als verwante soorten voorkomen, ging men er toe over de aarde te verdelen in zoögeolografische gebieden. Het merkwaardigste is wel het Australische rijk, gekenmerkt door het voorkomen van eierleggende zoogdieren (de vogelbekdieren) en dat het centrum van ontwikkeling is van de buideldieren. Het neotropische rijk (Zuid- en Midden-Amerika omvattend) is ook zeer eigenaardig, vooral door het bezit van luiaarden en gordeldieren. Fataal voor de Australische fauna was de komst van de mens. In vele opzichten fataal voor de oude, oorspronkelijke fauna van Zuid-Amerika waren de korte perioden dat de Middelamerikaanse landengte was gesloten. Toen konden moderne, uit het noorden afkomstige, diersoorten (waaronder roofdieren) Zuid-Amerika binnendringen, waardoor o.a. de reuzenluiaarden aldaar, vreemde gordeldieren en zeer bijzondere hoefdieren uitstierven.

Weinig over

Voorzover de fauna van de oceanische eilanden bestaat uit dieren die niet op een voor hen normale wijze van verspreiding over zee zijn gekomen, moet hun aanwezigheid aan min of meer toevallige omstandigheden worden toegeschreven — in West-Indië bijvoorbeeld orkanen en vogels voor kleine dieren en voor grotere dieren massa's losgeraakte oevervegetaties. De Antillen zijn arm aan zoogdieren. Van de oorspronelijke zoogdierfauna is op de Antillen weinig over. Zij was waarschijnlijk reeds dalende toen de mens zijn intrede deed; de meeste soorten zijn in historische tijd uitgestorven. Het merkwaardigste knaagdier der Antillen is misschien wel de Amblyrhiza inundata, waarvan ruim 90 jaar geleden resten werden gevonden op Anguilla en St Maarten. Het was een knaagdier zo groot als een wild zwijn, en leefde in de tijd dat St. Maarten met Anguilla en St Bart nog één groot eiland was.

Nooit dient te worden vergeten dat dieren alleen kunnen voorkomen bij de voor hen gunstige levensomstandigheden. De Bonairiaanse boomhagedis wordt alleen nog maar in een cocoshofje van Blanquilla gevonden. Ten aanzien van het Curaçaose hert en konijn ligt import voor de hand; ze verschillen practisch niet van dezelfde dieren uit Colombia en Venezuela.

Een verrassende vondst op Curaçao was die van de capybara in oude grotafzettingen op de Tafelberg en even verder op de Tafelberg van een grondbewonende luiaard. Op de ABC eilanden zijn niet veel diergroepen die goed voor zoögeografische doeleinden te gebruiken zijn. Twee diergroepen die daar wel goed voor te gebruiken zijn, zijn de hagedissen en de landslakken. Op de A-B-C-eilanden zijn niet minder dan acht hagedissensoorten die alleen maar daar gevonden worden. De blausanas en pegapegas zijn afkomstig van Zuid-Amerika. Voorts hebben deze drie eilanden 16 soorten landslakken die nergens anders gevonden worden. Enkele hiervan wijzen op een oude relatie met de grote Antillen, misschien via een landverbinding in voorhistorische tijden. Nog andere slakkensoorten pleiten eveneens voor een landbrug naar het noorden, tevens bewijzend dat de Benedenwinden reeds vele honderdduizenden jaren lang van het naburige vasteland gescheiden zijn.

*

— In de dampkring van de planeet Venus komen grote organische moleculen voor, zegt de Sovjet-Russische astronome Irina Gloezjnewa, zodat een bewijs voor het bestaan van lever op deze planeet niet geleverd is. Gloezjneva meent dit te mogen opmaken uit spectrogrammen van de planeet. Tien jaar geleden verklaarde de Sovjet-Russische geleerde Nikolai Kozirev dat dergelijke molecullen op Venus voorkomen. (RTR)

SCHEEPSBERICHTEN

TANKERS — Acteon 28 480 myl no Barbados nr Rotterdam; Barendrecht 28 225 myl nw Azoren nr Rotterdam; Cinuiia 28 70 myl n Texel nr Cur; Crania 28 175 myl ono Saba nr Rotterdam; Katelysia 28 900 myl zw Azoren nr Cur; Schelpwijk 28 430 kyl zw Azoren nr Rotterdam; Statue of Liberty 2? 330 myl w Quessant nr Rotterdam

KNSM — Achilles 28 600 myl no Guadeloupe nr Le Havre; Aegis 28 vn Barbados nr Puerto Plata; Arews 29 te Montego Bay; Aristoteles 27 vn Buena Ventura nr Cristobal; Bennekom 29 vn Vigo nr Bridgetown; Breda 27 vn Belize nr Mobile; Cartago 28 te Armueslles; Charis 28 vn San Juan del Sur; Daphnis 28 vn Port of Spain nr Carupano; Doris 28 340 myl nw Azoren nr Bremen; Ladon 28 270 mly o Sombrero nr Puerto Cabello; Mentor 27 vn Port of Spain nr Roeseau; Nestor 28 te Paramaribo; Oranje Nassau 29 vn Port of Spain nr LaGuaira; Palamedes 28 vn La Guaira; Prins der Nederlanden 28 260 myl no Azoren nr Southampton; Socrates 28 te Paramaribo; Theron 28 te Georgetown

Gisteren werd het feit herdacht dat dertig jaar geleden het Leger des Heils in de persoon van luitenant-kolonel A. L. Gladpootjes op Curaçao een aanvang maakte met het heilswerk onder de zeevarenden. De herdenking, die eigenlijk in maart plaats vond, werd verschoven om aldus de oprichter en echtgenote in de gelegenheid te stellen bij de feestelijkheden aanwezig te zijn. Velen gaven gisteren aan de uitnodiging gehoor en kwamen het Leger des Heils geluk wensen. Foto: kolonel A. M. Luijk (rechts) wenst lt.-kol. Gladpootjes geluk. Naast de heer Gladpootjes „Sjon Cai" Winkel.

Vrouw steekt seksegenoot

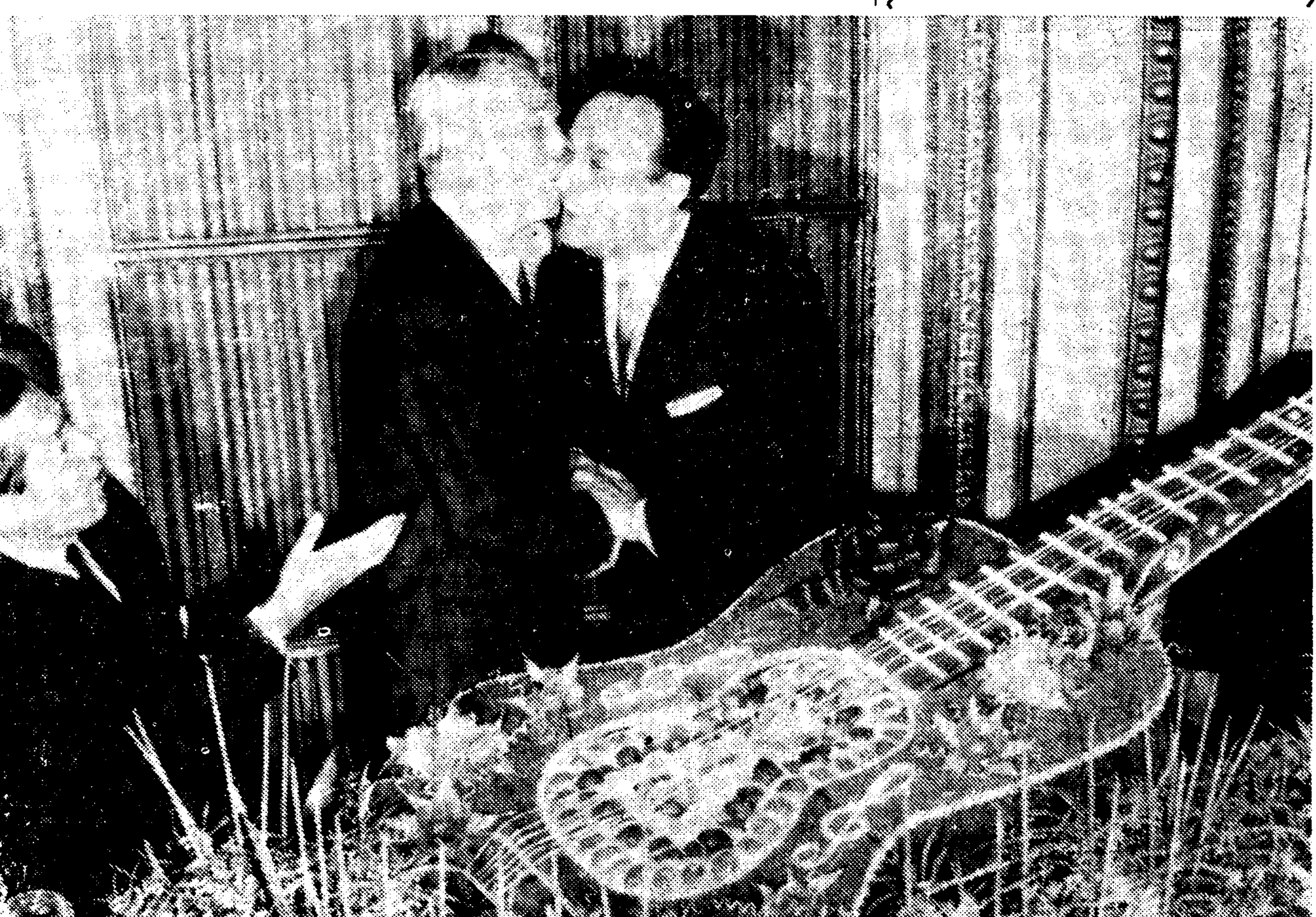
(van een onzer verslaggevers)

WILLEMSTAD — Op Mundo Nobo heeft gisteren een 26-jarige vrouw een 18-jarige seksegenoot met 'n mes in de borst onder het sleutelbeen gestoken. De twee vrouwen hadden ruzie gekregen naar aanleiding van roddelpartijen over en weer. Het slachtoffer werd in het ziekenhuis opgenomen. Zij verkeert echter niet in levensgevaar.

HBS Dongen naar Kennedy vernoemd

DONGEN (ANP) — Het bestuur van de katholieke HBS in Dongen heeft besloten de school voortaan John F. Kennedy-HBS te noemen.

— Met behulp van een hart- en long apparaat heeft men in een ziekenhuis in de Russiche stad Minsk een 21-jarige patiënt die al 43 minuten „klinisch dood" was weer tot leven kunnen wekken, zo meldde het persbureau Tass.

De Franse zanger en instrumentalist Tino Rossi heeft in Parijs vele vrienden ontvangen, die hem kwamen gelukwensen, omdat hij 30 jaar op de planken staat. Op de foto neemt Tino Rossi de felicitatie van Maurice Chevalier in ontvangst. Op de voorgrond een grote gitaar-taart, die later onder de gasten werd aangesneden.

Eilandgebied Curacao

De Gezaghebber van het Eilandgebied Curaçao maakt bekend, dat Shell Nederlandse Antillen Verkoopmaatschappij N.V. een verzoekschrift aan het Bestuurscollege heeft gericht ter verkrijging van een vergunning ex de Hinderverordening Curaçao (A.B. 1953 no. 21) i.v.m. de oprichting van **een gasolinepompstation** te Barber, welk verzoek, vanaf heden, gedurende veertien dagen ter visie ligt op het Centraal Bestuurskantoor, Scharlooweg no. 35, Afdeling Algemene Zaken, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen de oprichting kenbaar te maken.

De Gezaghebber,
M. P. GORSIRA.

Eilandgebied Curacao

De Gezaghebber van het Eilandgebied Curaçao maakt bekend, dat Ahrend Antilliana N.V. op Curaçao, een verzoekschrift aan het Bestuurscollege heeft gericht ter verkrijging van een vergunning ex de Hinderverordening Curaçao (A.B. 1953 no. 21) i.v.m. de oprichting van **een werkplaats voor het opspuiten en monteren van kantoormeubilair** aan de Schottegatweg Oost no. 134, welk verzoek, vanaf heden, gedurende veertien dagen ter visie ligt op het Centraal Bestuurskantoor, Scharlooweg no. 35, Afdeling Algemene Zaken, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen de oprichting kenbaar te maken.

De Gezaghebber,
M. P. GORSIRA.

Eilandgebied Curacao

De Gezaghebber van het Eilandgebied Curaçao maakt bekend, dat de Antilliaanse Veevoeder Fabriek N.V. op Curaçao, een verzoekschrift aan het Bestuurscollege heeft gericht ter verkrijging van een vergunning ex de Hinderverordening Curaçao (A.B. 1953 no. 21) i.v.m. de oprichting van **een veevoederfabriek** te Parera aan de Baai van Versali, welk verzoek, vanaf heden, gedurende veertien dagen ter visie ligt op het Centraal Bestuurskantoor, Scharlooweg no. 35, Afdeling Algemene Zaken, gedurende welk tijdvak een ieder het recht heeft schriftelijk zijn bezwaren tegen de oprichting kenbaar te maken.

De Gezaghebber,
M. P. GORSIRA.

FEUILLETON

DE CIRKEL WORDT STEEDS NAUWER

door: **JULIAN SYMONS**

49)

Het was voor het eerst, dat ik iemand Charles Peers Charlie hoorde noemen. Mary en ik knikten als schapen.

„Boeken, nou, ik hou van boeken. ‚Een goed boek is het levensbloed van een meesterlijke geest." Dat heb ik eens in een boek gelezen. Die zin sprak me aan, hoewel ik nou niet zo'n geweldig lezer ben.. Ik zeg altijd maar: je kunt leven of lezen, voor beide tegelijk ontbreekt de tijd."

‚Een massa vet', dacht ik, ‚een massa met met een grote mond.' En terwijl ik dat dacht, zei de stem van Beverley glibberig maar knarsend, als een machine die niet helemaal goed is afgesteld: „Je hebt daar een beetje last gehad, als ik het goed begrepen heb."

Charles Peers antwoordde: „Willie Strayte werd vermoord. Een van onze redacteuren."

„Ik heb er iets van gezien, alhoewel ik de kranten niet zo vaak inkijk. Ben jij ook een van die redacteuren, Davy, jongen?"

„Ik ben redacteur. Als dat ergens iets mee te maken heeft."

„En hoe staat het met jou, Mary? Ben jij er ook een?"

„Ik ben auteur", zei Mary bedeesd. „Dat wil zeggen, dat ik het harde werk doe en dat Dave mijn werk controleert.

Vanuit zijn stoel met de buisvormige armleuningen hield Beverley een vette, zachte hand op met drie ringen eraan. „De details wil ik niet weten, de details laat ik over aan anderen. Ik wil alleen maar een algemeen overzicht."

De kamer was blauw van de sigarerook en ik had een gevoel alsof de helft van die rook in mijn hoofd hing. Ik zei geïrriteerd: „Ik snap helemaal niet waarom u enig soort van overzicht wilt."

Beeverley nam weer een teugje melk en keek me scherp aan. „Heb je hem niets verteld, Charlie, m'n jongen?"

Charles Peers hoestte verontschuldigend en duwde zijn bril weer naar boven.

„We hebben de dingen een beetje in het algemeen besproken gedurende de lunch vanmiddag. Ik heb geen namen genoemd, maar ik geloof wel, dat ik zeggen mag, dat Dave en ik het in principe eens waren."

„Ik weet niet waar je het over hebt", zei ik, hoewel ik nu langzamerhand iets begon te begrijpen.

Beverley spreidde zijn handen uit. „Ik neem het je niet kwalijk. Charlie hier, is een slimme knaap, maar soms maakt hij de dingen zo ingewikkeld, dat je een Einstein moet zijn om ze te begijpen. Nou, ik hou ervan mijn kaarten altijd maar op tafel te leggen, waar iedereen ze kan zien, zodat de andere partij weet wat ik heb. En ik verwacht, dat men dat met mij ook doet. Dat is wat ik noem eerlijk zaken doen. En als iedereen zo eerlijk was geweest tegenover mij als ik tegenover die anderen ,dan had ik nou mijn vloot van vergulden Rolssen." Hij keek ons allen op een verongelijkte manier aan. „Wees jij maar eerlijk tegenover mij, Davy, m'n jongen, en ik ben eerlijk tegenover jou. Er is een mogelijkheid — pas op, sla het niet hoger aan dan dat, maar er is een eerlijke mogelijkheid — dat ik ook in de boekenzaken ga. Jullie soort van boekenzaken bedoel ik, dat is de enige soort waar ik belang in stel. Opvoedend en ook voordelig. En als ik het doe, dan doe ik het groots. En dan zal ik mensen nodig hebben en ik wil goede mensen. Charlie vertelt me, dat jullie allebei goed zijn. Dat is voor mij genoeg. Wat je nu ook verdient, ik verhoog het met vijftig percent. Zo, nu liggen mijn kaarten op tafel, open en bloot, zoals Jake Beverley ze altijd speelt. Hoe klinkt het, goed of slecht, ja of nee?"

„Goed", zei Mary Speed.. Ik zei niets.

„Laten we van jou ook eens wat horen, Davy m'n jongen."

„Ik weet het niet." Door de nevel van de sigarerook en de nevel in mijn hoofd heen, probeerde ik het uit te puzzelen. „Ik zie er doodeenvoudig geen brood in. U zegt, dat u in het zelfde soort boekenzaken gaat als wij en op grote voet. Dat betekent dat er drie firma's zullen zijn, die op die boekenmarkt komen, Gross Enterprises, Venturesome en Beverley's Uitgeversmaatschappij of hoe u zich dan ook noemt. Dat kan de markt domweg niet verdragen. Het is al moeilijk genoeg nu met Gross en Venturesome aan elkaars strot. Er is geen plaats voor een derde firma om erin te komen en nog te verdienen ook, om nog maar te zwijgen van het verhogen van salarissen. Dus hoe wou u dat in het vat gieten?"

(Word Vervolgdt)

CURACAO
Agenda

VRIJDAG
BIOSCOPEN — Cinelandia 19.00 — 21.00: I reali di Francia en begrafenis plechtigheden van Kennedy; Roxy 19.00 — 21.00: Gigot en begrafenis plechtigheden Kennedy; Cine Rio 20.00 Ojos tapatio; West End 19.00 — 21.00: Hercules verovert Atlantis Asiento 18.15: Ben Hur

TENTOONSTELLINGEN
In het pand Pietermaaiweg is er een permanente tentoonstelling van Venezolaanse producten
Foto's van het zilveren koninklijk huwelijksfeest in het Curacaose Museum
Zaterdag
16.30 Aanbieding van het schilderij van de Jaycees aan gouverneur Debrot in het Curacaos Museum

SPORT — 15.00 Voetbal LS op de terreinen te Vredenberg en Post VI; 20.00: Snelschaken in het CCC te Scharloo;

DIVERSEN — De Roode Kruiswagen is dag en nacht te bereiken onder telefoon 42022
19.30 Taptoe van de koninklijke marine

Zaterdag
9.20 Herdenking herrijzenis van de Ned. Staat voor het gebouw van Administratie van financiën
14.30 Sinterklaas in Roxy
16.00 Mars jeugdbeweging door de stad

BOTICA'S — Central (O) tel. 23281; Nueva (P) tel. 12838

Emmastad

OS/TELECOMMUNICATION — Kantoor open: tel. 2307, 0-43073, 2400
toor open: tel. 2307; M.E. Celestina tel 0-43880, 2400
PERSONNEL SERVICES — I.A.A. Kramers, Patrijsweg 3 tel 0-49193;
Voor passage: (Reisbureau Maduro) J. Lobbrecht, Goetoeweg 20 tel. 0-11935 2400
MATERIALS DEPARTMENT — G.L. Heyer, Gaitoweg 4 tel. 35516, 2400
NV CSM SHIP AGENCY — Kantoor open: tel. 2551/2458; Alleen voor dringende aangelegenheden tel. 2400

„Zone-meeting" Lions zondag

WILLEMSTAD — Zondag wordt op Brakkeput Mei-Mei de half-jaarlijkse zone-meeting gehouden worden van de Lions Clubs van Aruba, Bonaire en Curacao.

Op deze bijeenkomst van de dagelijkse besturen van de clubs zal men zich vooral bezighouden met gemeenschappelijke aktiviteiten van de Lions van de Nederlandse Antillen. Ook zal de mogelijke kandidaatstelling van een Antilliaan als gouverneur van het Lions-district E. 1. (behalve de Nederlandse Antillen omvat dit district een belangrijk deel van Venezuela) aan de orde worden gesteld. De bijeenkomst wordt geleid door de zone-chairman F. M. Arends van Aruba.

Filmliga Curacao

WILLEMSTAD — Als hoofdfilm staat op het programma van de Filmliga Curacao op 2 december vermeld, de Franse zonnige pretentieloze geschiedenis „Les petits matins", in de Nederlandse vertaling „Lift naar de zon". Regisseuse is Jacqueline Audry. In Asiento.

Na het in gebruik stellen van de kabel werd gedeputeerde mr dr M. F. da Costa Gomez omstuwd door bewoners van Banda'bao, die even later aan hun vreugde uiting gaven door een dansje en het drinken van drankje. Gedeputeerde drs E. Newton, uiterst rechts, kijkt lachend toe. Op de voorgrond enige leden van het conjunto, dat voor de vrolijke noot zorg droeg.

Elektriciteit voor Banda'bao een feit

(Van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD. — Gedeputeerde mr dr M. F. da Costa Gomez schakelde gistermiddag de elektriciteitsvoorziening van Banda'bao in, nadat hij de noodvoorziening voor de feestverlichting had uitgeschakeld. Hiermee werd de stroomopwekking door middel van generatoren en molens voor Banda'bao historie. De feestelijkheid werd niet alleen door de gedeputeerden mr drs E. B. N. de los Santos en drs E. Newton, OGEM directeur ir F. Boot en zijn voorganger ir E. L. Tulleners bijgewoond, doch eveneens door talrijke bewoners van de nu op het eletriciteitsnet aangesloten wijk.

De hoogspanningslijn van Segoe naar Soto, die door gedeputeerde Da Costa Gomez werd ingeschakeld, moet gezien worden als de slagader van het elektriciteitsvoorziening van Banda'bao. Van deze lijn zullen aftakkingen worden aangelegd naar Willibrordus, Dokterstuin, Barber en het villa project van de Amerikaan Hunt. Hotel Coral Cliff van de heer Brandon, dat nog in aanbouw is, wordt reeds van elektriciteit voorzien.

Met een kort dankwoord, gericht aan het eilandsbestuur en alle instanties die aan de totstandkoming van dit project hebben meegewerkt, leidde de heer Boot, gedeputeerde Da Costa Gomez in. Laatstgenoemde dankte de OGEM en alle werklieden voor het geleverde werk, terwijl hij er in zijn korte toespraak op wees dat voor Banda'bao nu een nieuw tijdperk is aangevangen. Vervolgens ging hij over tot de inschakeling.

Na het officiële gedeelte werden door een meisje van Banda'bao bloemen uitgereikt aan de heer Boot.

De OGEM heeft voor de totstandkoming van deze belangrijke kabel o.a. 52 masttransformatoren, 470 hoogspanningsmasten en 43.000 kg koperkabel gebruikt, waarvan de gezamenlijke kosten ong. 500.000 bedragen. De OGEM verwacht in de komende maanden 330 aansluitingen op het net, zodat de kosten per aansluiting ongeveer anderhalf duizend gulden zullen bedragen.

De overeenkomst voor de elektrificatie van het derde district kwam in februari 1962 tot stand tussen het toenmalige Bestuurscollege en de OGEM.

Mars drumbands door de stad

(Van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD. — Morgenmiddag om vier uur precies begint van het Rif af een feestelijke tocht van drumbands der jeugdbeweging door de stad, ter opluistering van de herdenking Herrijzenis van Nederland 1813-1963. De Katholieke Verkenners, de Ned. Padvinders Vereniging, het Maria College en de Jonge Wacht zullen horen en zien op aangename wijze doen vergaan.

De drumbands trekken over de Van Slobbeweg, straat achter West-end, Molenplein, Brionplein (eerste halte met optreden Jonge Wacht), Emmabrug, Breedestraat, Heerenstraat, De Ruijterplein (optreden NPV), Madurostraat, Bakkerstraat, Postkantoorplein (optreden Maria College), Waaigat, Columbusstraat, Wilhelminaplein, kantoor eilandsontvanger (optreden Verkenners), eindpunt speelplaats Hendrikschool.

Bromfietsers aangereden

(van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD — Gisteravond omstreeks negen uur verleende een autobestuurder, komende vanaf de Caracasbaaiweg, geen voorrang aan een bromfietser op de rotonde bij Salinja. De bromfietser en een duo-passagier werden naar het ziekenhuis vervoerd.

In totaal werden gisteren 78 processen verbaal uitgereikt, waarvan 43 wegens het overschrijden van de maximumsnelheid, terwijl 19 maal assistentie werd verleend. Zeven aanrijdingen hadden een schade van f. 6000 tot gevolg. Twee personen werden aangehouden.

Nummerverkoopster

(Van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD. — Een 34-jarige nummerverkoopster, die 8 maanden lang de loterijverordening had overtreden, werd gisteren geverbaliseerd.

Zware jongen van 18 jaar gegrepen

(Van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD. — Gisteren werd een 18 jarige jongeman gearresteerd en ingesloten wegens diefstal. Er bestaan aanwijzingen dat hij ook betrokken is bij een reeks diefstallen en inbraken, waaronder een niet onbelangrijke zaak. Hij wordt aan de tand gevoeld.

Nieuws van het witte doek

Een echt vermakelijke en frisse film is „Gigot", waarin optreedt de ook hier van het televisiescherm bekende Jackie Gleason naar een oorspronkelijke verhaal van zijn eigen hand. Gigot is een beminnenswaardige figuur, die ondanks zijn malle wederwaardigheden en zijn somtijds vreemd gedrag, nimmer in het clowneske vervalt. Doordat hij de spraak mist, wordt hij door zijn omgeving als een „halve gare" aangezien en neemt men aanstoot aan zijn omgang met straathonden en -katten, die hij als zijn vrienden beschouwt en die hij teder verzorgt. Gigot heeft in zijn hart echter een heel bijzondere plaats opengelaten voor zijn medemens; bij elk sterfgeval in de buurt loopt hij trouw in de begrafenisstoet mee en doet hij in het weeklagen voor niemand onder.

Hij voelt zich dan één met de groep, een — zij het eenzaam — lid van het menselijk ras. Op zekere avond, terwijl hij in stromende regen en verre van nuchter door de straten van Montmartre naar huis schuifelt, komt hij een dakloze straatmadelief Colette en haar dochtertje Nicole tegen. Uit diep, hoewel beneveld meedogen neemt Gigot hen mee naar zijn schamel onderdak. Na een aanvankelijk moeilijke kennismaking ontluikt tussen Nicole en Gigot een warme vriendschap.

Op een dag dat Gigot het kleine meisje meeneemt naar een kermis, ontwaart hij Colette, die probeert „klanten" aan te trekken. Als Gigot probeert tussenbeide te komen, wordt zijn goede bedoeling beloond met een hardhandige kastijding door een van Colette's „vrienden". Colette is door het voorval woedend en Gigot kan haar er slechts toe overhalen met het meisje te blijven met de belofte dat hij een hele boel geld naar huis zal brengen. Om deze belofte te kunnen nakomen pleegt Gigot een inbraak in een bakkerij. Colette geeft het geld weldra uit aan voedsel en kleding en knoopt een verhouding aan met een nieuwe vriend. Als Colette op zekere ochtend terugkeert en bevindt, dat Gigot en Nicole verdwenen zijn, maakt zij zoveel kabaal dat zij een grote menigte aantrekt. In de kamer van Gigot ontdekt men de geldzak uit de bakkerij. Aan deze ontdekking knoopt men onmiddellijk de conclusie vast, dat Gigot het meisje ontvoerd moet hebben en misschien zelfs vermoord. Van geen kwaad bewust amuseren de beide vermisten zich intussen in de kelder. Plotseling stort het dak in en Nicole raakt bewusteloos. Gigot werkt zich uit het puin en haast zich met het meisje naar de pastoor, die een dokter ontbiedt. Gigot wordt later op straat door de menigte ontdekt, die hem achterna zet. Bij de achtervolging raakt Gigot in de Seine. De menigte ziet zijn pet op het water drijven en neemt aan, dat hij verdronken is. Nicole wordt beter en is zeer van het droevige nieuws onder de druk. Om haar op te fleuren wordt de grootste begrafenis, die ooit in de buurt is gehouden, georganiseerd. Gigot, die naar het blijkt, een uitstekend zwemmer is, laat uiteraard deze gelegenheid niet voorbij gaan om zijn meegevoel met de getroffen familie te betuigen. De treurende menigte krijgt hem in de gaten en opnieuw wordt Gigot achterna gezeten, maar ditmaal is hij één van de „familie". Dit weekeind in Roxy.

„Hercules verovert Atlantis" (West-End) kan heel best het dertiende reuzenwerk van de mythische held zijn geweest, De krachtproef, waarvan ons het witte doek verhaalt, doet zeker niet onder voor die, waarvoor hij bij het reinigen van de Augiasstal geplaatst werd. En na het zien van de film is het verklaarbaar, dat het aloude Hellas nog bestaat en Atlantis in technicolor en met supertechnirama door de zee verzwolgen is.

Heer Bommel en de Wilde Wagen

4913. — Heer Bommel en Tom Poes snelden voort over de kale vlakte. Achter hen luidde de noodklok nog steeds en uit de bouwvallen van de stad klonken onbestemde geluiden op.

„De-de k-koets!" riep heer Ollie, die plotseling zijn voertuig tussen de nevels zag staan. „Daarmee kunnen we ontsnappen, jonge vriend!"

„Hm", zei Tom Poes. „Ontsnappen, ja, ja. Maar waarheen? Het ding deugt niet. Ik denk, dat we beter kunnen lopen, of mijn fiets kunnen nemen. Ik zal eens even kijken."

Met deze woorden ontvouwde hij de reisfolder, maar heer Bommel gunde hem weinig tijd.

„Er knarst iets achter ons!" jammerde hij. „Kijk dan, T-tom Poes! G-gaat de stadspoort open? Ja, hij gaat open, ik zie het! W-wat komt daar naar buiten?"

„Wacht even....", mompelde Tom Poes, zenuwachtig bladerend. „Na een bezoek aan de Nachtwacht van Gor.... Hm.... Leerzame ervaring.... Nee, dat is het niet.... Onvergetelijke herinneringen...."

„Zeur toch niet!" riep heer Ollie, bang te moede. „Jij staat te lezen, terwijl je vriend en beschermer be-bedreigd wordt door iets engs...."

„Stil nu even", prevelde Tom Poes. „Het heeft immers geen zin om het ene gevaar voor het andere te ruilen! We moeten weten, waar....."

„Ik wil niets weten!" klaagde heer Bommel, haast schreiend. „Hoor je d-dat g-geluid dan niet?"

Op dat moment klonk er plotseling een droeve kreet boven hem, die bij de toehoorders heimwee en vage schuldgevoelens wakker riep.

„De lokroep!" riep heer Ollie uit. „De lokroep van de Horrekop! Vlug! Dat is het sein, dat de koets gaat vertrekken!"

ERIC DE NOORMAN — HET RAADSEL EGIL

41—64. — „Wat laat je me wachten", klinkt Ulfa's stem geërgerd. „Hadden wij niet afgesproken bij zonsondergang?" De ander lacht spottend. „De Duisternis verschaft ons groter veiligheid... en bovendien wilden wij ons overtuigen of je alleen kwam, Berda..." „Vertrouw je me niet?" gromt Ulfa, „bah, zonder vertrouwen valt er geen zaak te doen en zeker niet een zaak van zo groot gewicht... als deze..." „Bedaar, edele Berda", antwoordt de ander rustig, „ontken eens, dat we redenen genoeg hebben voor wantrouwen! Jij, die Wuffa's eerste slachtoffer was en nauwelijks het vege lijf wist te redden, jij, opeens weer terug in het land en dan nog wel als Wuffa's rechterhand, zoals mijn inlichtingen luiden... Goed, we hebben je verklaring daarvoor aanvaard, dus praten we daar niet meer over... Terzake nu, want deze onheilige plek werkt op mijn zenuwen..."

In zijn schuilplaats wurmt Egil zich centimeter voor centimeter vooruit, om geen woord te missen... „Vandaag over een week sla je toe", klinkt de stem van de geheimzinnige samenzweerder. „Gij neemt dus Wuffa voor je rekening en..." „Wacht eens eventjes", onderbreekt Ulfa, „alleen als jij zorgt voor de nodige versterking, want alleen kan ik het niet tegen Harg en zijn bende opnemen..." „De versterking komt, geen angst, Berda. Vraag niet hoe, daar hebben wij onze manieren voor... Dus wij rekenen af met Hargs bende en..." „Afrekenen met Hargs bende!" schalt op dat moment een nijdige stem niet ver van de plek waar Egil zwetend verscholen zit. „Vooruit, reken af dan!!" En voor de ogen van de van schrik bijkans verlamde Ulfa zakt de man tegenover hem geveld door een pijl in elkaar...

OPROEPING

Allen, die iets te vorderen hebben van- of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van de Heer

Lourencio Eustacio Rudolph.

overleden op Curacao, 19 oktober 1963, gewoond hebbende aldaar aan de Mon Reposweg 66 worden hierbij opgeroepen daarvan vóór 15 december 1963 schriftelijk mededeling te doen ten kantore van ondergetekende Notaris, Handelskade 9B, Curacao.

Mr A. A. G. Smeets
Notaris.

Abonneert U op de Amigoe

Kolonel Argoud vraagt Erhard om interventie

Duitse Bondskanselier thans in lastig parket

(van onze correspondent Jan Bouwer)

MUNCHEN-BONN — De in februari van dit jaar met geweld uit het Eden-Wolffhotel aan het stationsplein in München ontvoerde vroegere OAS-chef kolonel Antoine Argoud wil, ondanks zijn ter dood veroordeling in Frankrijk, met alle geweld naar de bondsrepubliek terug. Hij heeft thans via zijn Münchense advocaat dr. Gerhardt Rothe een beroep daan op bondskanselier prof. Erhard om hem daarbij te helpen. Dit beroep is medio afgelopen week door dr. Rothe schriftelijk ingediend bij de Westduitse minister van Justitie dr. Ewald Bucher.

Eigenlijk is prof. Erhard gehouden aan het beroep van kol. Argoud gevolg te geven. De Westduitse Bondsdag heeft op zes november — in zijn zoveelste bespreking over deze geruchtmakende affaire — eenstemming een resolutie aangenomen, waarin de ontvoering van kol. Argoud als „in strijd met de wet" werd verklaard.

Kol. Argoud leidt hieruit — en waarschijnlijk niet ten onrechte — voor zich het recht af naar West-Duitsland te kunnen terugkeren, zodra de Franse regering hem op vrije voeten stelt.

Dik dossier

De vroegere ter dood veroordeling van kol. Argoud die bij verstek geschiedde, moet in een nieuw proces waarop de kolonel nog wacht, opnieuw worden bevestigd. Inmiddels is kol. Argoud in de gevangenis te Parijs in hongerstaking gegaan uit protest tegen zijn opsluiting. Hij weigert tijdens verhoren verklaring af te leggen, omdat hij juridisch nog altijd in München is. Zijn advocaten, Ribera en Coroller, nemen hetzelfde standpunt in.

Dr. Rothe heeft inmiddels uit Parijs een dik dossier ontvangen, dat het bewijsmateriaal bevat, dat kolonel Argoud op 26 februari in opdracht van de Franse geheime dienst uit het Eden-Wolffhotel werd ontvoerd. De stukken in dit dossier worden op het ogenblik vertaald en zullen ter beschikking worden gesteld van de Oberstaatsanwalt in München, dr. Bernhard Bader, die met het onderzoek der affaire-Argoud is belast.

Het bewijsmateriaal bevat een schildering door kol. Argoud van zijn ontvoering en de daartoe gebruikte middelen. O.a. verklaart kol. Argoud dat hij met een Frans militair voertuig bij Straatsburg over de grens werd gebracht. Dit militair voertuig werd door Westduitse grensbeambten niet gecontroleerd. Verder bevat 't materiaal bijzonderheden over Argouds ontvoerders, waarvan de chef zich „Bernhard Phil" noemt. Dit is de beambte van de Franse geheime dienst Bernard Germes Philine, die vroeger in Oostenrijk werkte.

Arrestatiebevelen

Op vijf van Argouds ontvoerders liggen bij het parket in München arrestatiebevelen te wachten, die zullen worden volstrekt zodra zij zich in de bondsrepubliek vertonen. De Franse autoriteiten hebben kol. Argouds eerste verdediger, Tixier-Vignancourt de uitreis geweigerd, toen hij zich naar München wilde begeven om met de officier van justitie te spreken. Hij werd uit de „Orient"-express gehaald; ook in andere opzichten heeft de Westduitse justitie van de Fransen niet de geringste medewerking ontvangen bij haar pogingen de affaire-Argoud op te helderen.

De ontvoering van kol. Argoud in München geschiedde goed een maand, nadat De Gaulle en Adenauer in het Elysee-paleis het Frans-Duitse vriendschapsverdrag ondertekenden. Bij vele Duitsers is de indruk ontstaan, alsof de Fransen dit verdrag als vrijbrief hebben gebruikt om zich van kol. Argoud meester te maken.

Vaals snoept Aken voor 22 miljoen af

(Van onze correspondent Jan Bouwer)

AKEN — De Akense detailhandelaren zijn de vertwijfeling nabij. Akense huisvrouwen kopen per jaar alleen in het naburige Vaals voor rond 22 miljoen Mark aan levensmiddelen, een omzet die voor de Akense winkeliers verloren gaat.

Om hun nood te klagen hadden zij de drie Bondsdagleden dr. Sinn van de CDU (zelf een Akenaar), Lange van de SPD (uit Essen) en Ramms van de FDP (uit Wezel), waarvan de bewoners zelf ook een levendig inkoopverkeer met Nederland onderhouden) naar het restaurant Quaden in Hoengen bij Aken uitgenodigd dat op deze avond verse mosselen uit Nederland op het menu had staan.

Er is tussen de Bondsdagleden en de Akense middenstanders lang en breed gediscussieerd over het handelsverkeer tussen de Karelstad en de naburige Nederlandse grensplaatsen. Een oplossing is evenwel niet gevonden. Wat overigens ook wel niemand zal hebben verwacht.

„Winst" over

Het prijsverschil in levensmiddelen tussen Nederland en West-Duitsland bedraagt tussen de 30 en 40 en in enkele gevallen zelfs 50 procent. Dit laat zich natuurlijk niet corrigeren met een eenheids-invoerrecht van 10 procent, die door de douane-beambten aan de ijverig klikkende rekenmachines wordt geheven (met uitzondering van koffie, thee, cacao en sigaretten, waarop 100 procent moet worden betaald). Dan blijft er nog altijd genoeg „winst" over, zelfs na aftrek van de ritprijs per tram van Aken naar Vaals — een van de weinige trams ter wereld waarmee men naar het buitenland kan reizen — of het benzineverbruik. En ofschoon de inkopende huisvrouwen natuurlijk deze artikelen niet in haar karbiesjes hebben, wordt er onder de bedrijven door toch nog menig pondje goedkope Hollandse koffie of onsje thee of pakje (s) sigaretten gesmokkeld, die de inkoopprijs naar Nederland nog aantrekkelijker zij het ook gevaarlijker maken.

Daarvoor is praktisch geen oplossing te vinden. De voorstellen, die de middenstanders uit Aken in restaurant Quaden in Hoengen deden, bewijzen het. Men wilde b.v. de Akense detailhandel bevrijden van de „Umsatzausgleichsteur" en van de z.g. egalisatiebedragen om het hun mogelijk te maken zelf, net als de Akense huisvrouwen, in het groot in Nederland te gaan inkopen, de waren legaal in te voeren en ze dan in hun winkel bijna even goedkoop te verkopen als hun collega's in Vaals. De geringe prijsopslag zou dan worden goedgemaakt door 't feit, dat de lange reis naar Vaals, de ritprijs per tram of de kosten van de autorit automatisch zouden wegvallen.

Benzineheffing

Anderen wilden de eenheids-invoerrechten van tien tot 30 of 40 procent verhogen, om het prijsverschil ongedaan te maken. Daartegen waarschuwden de Bondsdagleden: „de Nederlanders kopen veel ijzer van ons. Als antwoord op deze verhoging van de invoerrechten zouden ze misschien hun ijzer in Engeland gaan kopen".

Weer anderen meenden, dat het al zijn nut zou hebben, wanneer aan de Duitse grens de inhoud van benzine- en Dieseltanks weer zou worden gecontroleerd en met invoerrechten belast. Dat zou al één stimulans minder zijn, meende een der middenstanders. „U zelf hebt er toch ook plezier in af en toe eens goedkope benzine of Dieselolie in Nederland te kunnen tanken?" meende het socialisme Bondsdaglid Lange. Het voorstel was daarmee afgedaan.

Engeland voor boycot Indonesië

LONDEN (RTR) — Uit gezaghebbende Britse kringen is woensdag in Londen vernomen dat Engeland druk op zijn bondgenoten uitoefent om geen wapens aan Indonesië te leveren of uitgebreide hulp aan dit land te verstrekken. Dit zou voortvoeien uit de vijandige Indonesische houding tegenover de nieuwe federatie Maleisië.

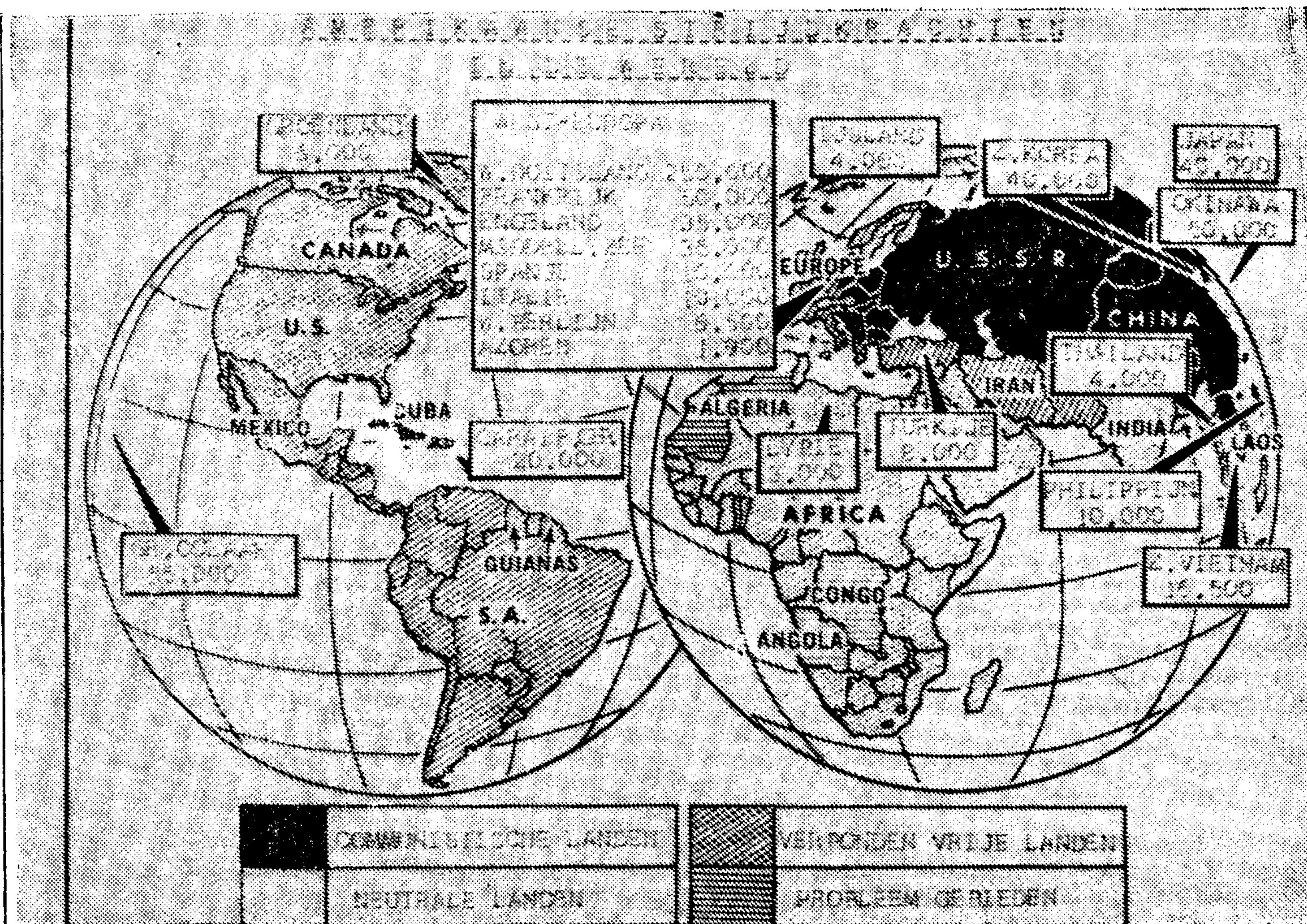
Bankbiljetten US$ vernieuwd

WASHINGTON (RTR) — In geheel Amerika is een nieuw type biljetten van 1 dollar in omloop gebracht, waarop geen vermelding van dekking door zilver meer voorkomt. Er zijn 50 miljoen nieuwe biljetten uitgegeven ter vervanging van de bestaande zilvercertificaten van 1 dollar, die geleidelijk worden ingetrokken, opdat de regeringsvoorraad ongemunt zilver gebruikt kan worden voor munten of voor andere doeleinden.

Wanneer het Congres zijn goedkeuring geeft zal het ministerie van Financiën het volgend jaar ook beginnen met het aanmunten van zilveren dollarstukken, voor het eerst sedert bijna 30 jaar.

Een pakje uit de collectie voor het komende voorjaar uit de collectie van Christian Dior/Londen. De creatie is heel toepasselijk „Phileas Fogg" genoemd.

De huidige sterkte van de Amerikaanse strijdkrachten bedraagt 2.600.000 man. Meer dan 600.000 militairen dienen in het buitenland, bovendien zijn 388.000 op zee. Dit betekent dat 40 procent niet in het moederland is. Op het kaartje wordt aangegeven, hoe de strijdkrachten thans over de wereld zijn verdeeld.

Sovjet-proeven met aandrijfraket

MOSKOU (RTR) — De Sovjet-Unie zal van 2 december tot 25 januari van het volgend jaar proeven nemen met een verbeterd type aandrijfraket voor ruimtedoeleinden, zo heeft het Russische persbureau „Tass" donderdagavond bekendgemaakt.

De raketten zullen van bases in de Sovjet-Unie worden afgevuurd. Zij zullen neerkomen in twee gebieden in de Stille Oceaan. Het eerste gebied ligt omstreeks 3500 kilometer en oosten van Tokio, het twede ongeveer 2200 kilometer ten zuidwesten van Hawaii. Het lucht- en scheepvaartverkeer zijn gewaarschuwd in de genoemde periode de twee gebieden te ontwijken.

Groeiend toerisme Aruba

Verkeer op luchthaven weer meer toegenomen

(Van de redactie Aruba)

ORANJESTAD. — Uit de gegevens van het verkeer gedurende de maand oktober 1963 op de Beatrixluchthaven blijkt, dat het toerisme zich op Aruba gunstig blijft ontwikkelen. In tegenstelling tot oktober 1962 toen er 7135 passagiers met totaal 230 landingen waren, was dit voor afgelopen maand 285 landingen met 9225 passagiers. De stijging is des te opmerkelijker, daar het aantal landingen van de KLM met 35 is teruggelopen.

op de Beatrixluchthaven blijkt, dat de KLM in oktober 1962 in totaal 162 maal landde, hetgeen in de vorige maand terugliep tot 127 landingen. De TCA daarentegen, die vorig jaar 7 landingen had, landde in oktober 1963: 31 maal. De groter wordende trek van Amerikaanse toeristen naar Aruba blijft uit deze cijfers.

ANQ en privé

Een interessante factor in het luchtvaartverkeer vormt ook de Uit het overzicht van het verkeer Aerovias Nacionales Quisqueyanas. Zodra de grenzen van de Dominicaanse republiek waren opengesteld en het reizen naar het buitenland geen belemmering ondervond, kwam Aruba als toeristisch oord in de belangstelling van de Dominicanen. De ANQ achtte het toen verantwoord om een niet geregelde dienst op Aruba te openen. De vluchten vinden 3-, tot zelfs 5-maal per week plaats.

De groei van de toeristische belangstelling voor Aruba blijkt ook uit het aantal privé-vluchten, voornamelijk uit Colombia en Venezuela. (oktober 1963: 44 landingen). Frequenter dan vroeger komen beter gesitueerden uit deze landen, die in bezit zijn van eigen vliegtuig, een weekend op Aruba doorbrengen.

De betekenis van het groter aantal landingen in oktober 1963 wordt ook weerspiegeld in de toeneming van het aantal inkomende passagiers. Het totaal steeg van 2936 in oktober 1962 tot 4421 in oktober 1963. (Toeneming 50.05%).

1963 best jaar

Het commentaar van de hoteldirecties hierop is, dat 1963 een van de beste jaren is geweest. Het aantal toeristen, dat Aruba bezocht in de maanden, waarin het in de VS warm is en die in feite buiten het toeristenseizoen vallen, is aanmerkelijk groter dan in voorgaande jaren. Het bevorderen van groepsreizen, speciaal in het off-season, waaronder de Feddersgroep, is in 1963 een groot succes geworden.

Intussen blijven voor het komende seizoen de reserveringsaanvragen binnenkomen. Het Aruba Caribbean Hotel is voor de komende maanden vrijwel volgeboekt, waarbij reeds reserveringen zijn voor april 1964 Basi Ruti, dat over 15 kamers beschikt, kan de aanvragen niet verwerken. Op één dag werden zelfs tweemaal zoveel aanvragen ontvangen als het aantal kamers bedraagt.

Aruba kan voor het komende seizoen op 213 kamers rekenen. Hiervan zijn 120 kamers en 20 cabanas in het Aruba Caribbean Hotel, Basi Ruti 15, Capitool 18, hotel Nassau 11 en Scala (van Gijn) 19. De heer van Gijn sr., die reeds 30 jaren op de Antillen in hotelbedrijf werkzaam is, heeft zijn Scala Annex in de Nassaustraat gesloten. Hier is door de firma G. de Veer en Sons thans airconditioned hotel Nassau ondergebracht, terwijl de heer Van Gijn in de Julianastraat het „Van Gijns Guesthouse" met 10 kamers, geheel airconditionel, geopend heeft.

Wanneer de gebouwen van de chemische fabrieken gereed komen, zal ook Hotel Strand dat thans als kantoor dienst doet, weer geheel vrijkomen. Het is niet bekend of het dan weer als hotel zal worden gebruikt. Uit het groeiende toerisme blijkt, dat Aruba ook dit jaar weer veel hotelkamers tekort zal komen en dat met spoed de bestaande plannen (uitbreiding Car. Hotel, Kozloff/Jones en Ramon Valdez) aan uitvoering moeten toekomen.

Enorme fraude bij „Bank van Tanger"

Bankdirecteur gearresteerd

BONN (AFP) — Op verzoek van de internationale politieorganisatie „Interpol" is in een hotel in Wiesbaden de president-directeur van een grote bankinstelling, die vroeger in Tanger zetelde, gearresteerd.

De 60-jarige Thomas Stangbye zou met zijn medewerker Hermann Brann waardepapieren en gelden tot een bedrag van 65 miljoen gulden verduisterd hebben, die toebehoorden aan cliënten van de bank. De voornaamste slachtoffers van de oplichting zijn vooraanstaande Amerikanen en cliënten uit Engeland, Zwitserland en het Vaticaan. In juni 1960 hadden de beide mannen het voornemen de Bank van Tanger naar Panama te verplaatsen. Dit mislukte echter en zij verdwenen. De Zwitserse recherche zoekt naar waardepapieren en gelden ter waarde van ongeveer 129 miljoen gulden, waarvan niet bekend is wat de twee mannen hiermee hebben gedaan.. Hermann Brann is nog steeds spoorloos.

Amsterdam krijgt Kennedy-straat

AMSTERDAM (ANP) — Namens vijf fracties uit de Amsterdamse gemeenteraad (PvdA, KVP, CPN, Prot. Chr., en PSP) heeft het raadslid Th. Rossen (KVP) vanmiddag B en W in overweging gegeven de raad voor te stellen de Europaboulevard op een andere belangrijke weg in Amsterdam te noemen naar de overleden president van de Ver. Staten Kennedy.

Goudzending uit vliegtuig vermist

LONDEN (RTR) — Een doos met vier goudstaven ter waarde van 21.000 pond sterling is tijdens een vlucht tussen het vliegveld van Londen en Buenos Aires onlangs verdwenen, zo is donderdagavond in Londen bekendgemaakt. Functionarissen van de Braziliaanse luchtvaartmaatschappij Panair do Brasil bevestigden donderdag in Londen dat de betrokken doos vermist wordt uit een van hun vliegtuigen. De doos behoorde tot een zending goud van 160.000 pond.

Lago-CAO loopt maandag af

SEROE COLORADO. — Gistermiddag heeft de voorzitter van de onderhandelingscommissie van Lago, de heer F. W. Switzer, een bezoek gebracht aan het kantoor van de IOWUA. Hij onderhield zich geruime tijd met de bestuursleden. Hedenmorgen werd het voltallige bestuur van de IOWUA door Lago ontvangen. Verwacht wordt, dat na deze oriënterende bespreking spoedig bekend zal kunnen worden gemaakt, wanneer de onderhandelingen over de nieuwe CAO beginnen. Zoals bekend loopt de huidige CAO maandagnacht om twaalf uur af. Hedenmorgen werd o.m. gesproken over wat e zal gebeuren na afloop van de CAO.

HET braadspit is zinnebeeld en waarmerk voor de echte Franse keuken, die dood-simpele, eerlijke, en rechtschapen keuken, waar alle gerechten smaken waarnaar ze moeten smaken. Dit is een uitspraak van Curnonsky, de vorst der gastronomen.

De ervaring bevestigt deze waarheid ten volle, zeker een ervaring van iemand als Sylvain Clusell, maître-rôtiseur, en drager van talloze culinaire onderscheidingen. Clusell woont op het ogenblik in een voorstadje van Parijs; hij is niet meer actief werkzaam in zijn geliefde vak. Op het hoogtepunt van zijn schitterende carrière als een der grootste meester-koks van Frankrijk verloor hij het licht der ogen. Maar hij heeft nog zijn herinnering, en puttend uit deze rijke schat dicteert hij dagelijks aan zijn lieve vrouw de recepten van de heerlijkste gerechten, die hij in zijn leven heeft klaargemaakt. Zo verschijnen er met een zekere regelmaat kookboeken en tijdschriftartikelen van zijn hand.

Een jaar of drie geleden gaf hij een boek uit over het roosteren op de gril of aan het spit; geen kookboek had de laatste tijd in Frankrijk zulk een succes als dit. Het verscheen dit jaar in een Duitse vertaling bij Mary Hahns Kochbuchverlag in Berlijn onder de titel „Die Kunst des Grillens und Braten am Spiesz". Dit boek verdient bijzondere aandacht.

Busopener

Het is wel opvallend, dat de mensheid in de zeden en gewoonten van de keuken met een grote omweg weer terugkeert naar de oertijd. De natuur blijkt sterker dan de leer. Op de duur verdraagt het menselijke organisme de vindingen en pseudospecialiteiten van de twintigste-eeuwse voedingsindustrie niet meer, zweert men de pillendraaiers af en keert men terug tot de aloude gebruiken van onze eerste voorouders. Wel zijn het nog slechts de pioniers die hier voorgaan; in de Hollandse keuken zijn deze simpele instrumenten van de voorvaderen **nog lang geen gemeengoed. Dat is** een kwestie van mentaliteit. Het hanteren ervan vergt tijd en toewijding, en de huwbare jongedochters van de jaren zestig zijn op dit zeer gewichtige deel van hun toekomstige taak doorgaans niet verder voorbereid dan dat zij een busopener kunnen hanteren. Als zij eens wisten wat een met intellect en ijver bereide spijt vermag op het hart van een man....

Drie beginselen

De beginselen van het ware roosteren zijn deze drie: ten eerste moet een scherpe en directe hitte het gerecht bereiken: het gevolg is dat het gerecht door een goudbruine korst van alle kanten vergezeld wordt zodat de kostbare sappen nauwelijks meer kunnen ontsnappen. (Bij het branden in de pan wordt de hitte indirect aan het gerecht doorgegeven: via panbodem en braadvet.)

Ten tweede is een geregelde en overvloedige zuurstof-verversing noodzakelijk. Bij grote volksfeesten, zoals de Oktoberfeste op de Theresienwiese in München, staan de braadspitten in de open lucht en het resultaat is — zoals algemeen bekend — voortreffelijk.

Ten derde moet het gerecht van alle kanten aan de milddadige hitte worden blootgesteld. Vernuftige artiesten hebben allerlei apparaten geconstrueerd voor een gelijkmatig ronddraaien van het spit.

Er zijn op het ogenblik talloze apparaten in de handel, die zich als „gril" aandienen. Bij een echte gril of rooster komt de hitte van beneden **door een aantal spijlen. Gloeiende** houtskool is hier de ideale vuurhaard. De gerechten, die men hierop klaar maakt mogen niet te veel tijd vergen. Een rooster of gril met onderwarmte heeft het nadeel, dat men uitdruipende sappen of jus niet kan

De kunst van gril en pril

opvangen. Druppelt bijvoorbeeld het vet in het vuur dan krijgt men oplaaiende vlammen en nooit mag zulk een vlam het gerecht bereiken; dan schroeit het en krijgt men een bittere smaak. Alleen verzengende hitte kan het wonder van het roosteren voltrekken.

Voor het roosteren van grotere stukken, zoals haantjes of wild of vis aan het spit moet de hittebron boven of nog beter opzij van het ronddraaiende spit geplaatst worden. Ik heb wel eens een ouderwetse open haard gezien, waarin de huiseigenaar een ijzeren ruif had laten bouwen; in die ruif legde hij een houtvuur aan; vóór die ruif had hij een ronddraaiend spit bevestigd met daaronder een langwerpige bak, waarin het vocht en de jus van de geroosterde gerechten werden opgevangen, en van waaruit hij de haantjes aan het spit met een bijna zegenend gebaar steeds opnieuw bedroop. Alles naar eigen ontwerp.

Wijnstokken

Clusell geeft de voor het braden aan het spit volgende algemene adviezen. Rood sappig vlees moet eerst rondom aan alle kanten voldoende aangebraden worden tot een goudbruin korstje opdat de sappen zich naar binnen concentreren; daarna moet het langzaam draaien voor een matig vuur opdat de hitte het stuk volledig kan doordringen. Nooit mag het vlees zelf rechtstreeks met de vlammen in aanraking komen. Wit vlees, dat volledig doorgebraden moet worden, bijvoorbeeld een kalfsrollade, hoeft niet eerst een korstje te krijgen; hier moet men de hitte zo reguleren, dat de goudbruine kleur rondom pas ontstaat op het moment, dat het braadsel door en door gaar is.

Als brandstof is hout en houtskool ideaal, ofschoon Clusell zich niet verzet tegen gas en elektriciteit. Kunt u het zich permitteren bijvoorbeeld door middel van bijzondere relaties met wijnbouwers in het buitenland, gebruik dan oude gedroogde wijnstokken. Die geven een zeer bijzonder aroma. In ieder geval zijn harsachtige houtsoorten te prefereren boven andere.

Clusell is een ware kunstenaar met de aloude keukenapparatuur van onze vroegste stamvaderen. Men staat er verbaasd van als men ziet wat hij op het rooster en aan het spit klaartovert. Hij maakt kookpan en braadslee schijnbaar geheel overbodig. Mosselen en kreeft, baars, kabeljauw en tong, brasem, karper en paling, champignons en aubergines en zelfs eieren bereidt hij aan het spit, om te zwijgen van heerlijkheden als roastbeef, tournedos, schapebout, speenvarken, fazant, ree en wilde eend. Ook besteedt hij uitvoerige aandacht aan de botermengsels en de grondsauzen voor ieder gerecht.

Toeziend oog

Een goed braadsel aan het spit bereiden is geen genade Gods, maar een kunst die men zich door oefening eigen kan maken. Recenten dienen daarbij slechts als handleiding; intellect en liefdevolle zorg geven de beste creaties.

In Frankrijk zegt men dat een goede jus voor een haantje aan het spit zijn finesse krijgt niet van de hand, die het haantje steeds bedruipt, maar van het oog, dat liefdevol toeziet terwijl het beestje glinsterend van het vet, aan het draaiend spit langzaam zijn kleurtje krijgt. Daarom tot slot nog dit advies: als u eens een haantje roosteren gaat, stop er eerst een klontje boter en een stukje zachte smeerkaas in, hanteer de pepermolen aan alle zijden van het beestje, smeer het goed in met olijfolie of — beter nog — maïsolie, kruid het nog met aromat en ajenomoto en laat het dan een uur of twee voor een niet te sterk vuur aan het spit ronddraaien.

Na enige tijd druipt van het beestje een overheerlijke jus af, die u in een braadslee moet opvangen; met deze jus, zo nodig wat aangelengd met wat olie, blijft u het haantje permanent bedruipen tot het helemaal gaar is. Let er op dat het haantje alleen geplukt en niet gestroopt is: de opperheid van het beestje dient om de sappen „binnenshuis" te houden. Ik heb een vriend die zelfs kleine scheurtjes in het vel eerst zorgvuldig dichtnaait. Deze wijze van bereiden garandeert een bijzonder effect. Probeert u het eens. En denk aan het liefdevolle oog!

Mr. ANTOON VAN 'T FORT.

Gezaghebber maakt eerste 1000 vol bij herbebossing

Geiten nog probleem: „Every goat is a vote"

(Van de redactie Aruba)

JAMANOTA. — Gezaghebber O. S. Henriquez heeft gistermorgen op de Jamanota de duizendste boom in het plan voor herbebossing van Aruba geplant. Het was een iruaboom, afkomstig uit Colombia, waardoor voor de eerste maal een niet-inheemse boom werd uitgezet. In verband met deze boomplanting heeft dr E. J. v.d. Kuip, onder wie de he bebossing valt, gistermorgen ten kantore van de Voorlichtingsdienst, het een en ander verteld over deze herbebossingsplannen. Dr Van der Kuip legde er de nadruk op, dat het de hoogste tijd wordt, dat de Arubaanse gemeenschap meer respect toont voor eigen natuur, en het behoud daarvan.

Dr Van der Kuip zette uiteen, dat naast de afdelingen landbouw, veeteelt, akkerbouw en bedamming er sinds 1 januari 1962 een afdeling herbebossing is bijgekomen. Onder leiding van de Arubaanse jongeman S. M. Vrolijk, die aan de Tropische Middelbare Landbouwschool te Deventer zijn diploma behaalde, werd op de Jamanota met herbebossing begonnen. Men ging daarbij van de principes uit, dat:

a. het eiland ontbost werd door de acties van haar bewoners om o.a. de grond geschikt voor landbouw te maken;

b. men bomen e.d. op Aruba wilde terugbrengen, omdat hierdoor het eiland groener wordt, hetgeen aantrekkelijk voor het toerisme is; voorts houden de wortels van de bomen het water op zijn plaats waar het neerkomt, terwijl de bomen in de droge tijd goede stofvangers zijn.

Schuld aan geiten

De herbebossing is echter geen gemakkelijke opgaaf. Gewoonlijk wordt hiervan de schuld gegeven aan de vele loslopende geiten, waarvan er op Aruba ongeveer 7000 zijn. Direct rijst dan de vraag: Waarom worden die geiten niet opgeruimd? Dit, aldus dr Van der Kuip, is een probleem van vele jaren. De eerste rapporten over de geiten dateren reeds van 1880 en er is nog geen oplossing voor. Er is ook geen overheid, die hieraan iets doet, omdat in de volksmond gezegd wordt: „Every goat is a vote." Per jaar worden weliswaar 2000 tot 3000 geiten in het abattoir voor de lokale consumptie geslacht, maar het aantal geiten, dat op Aruba rondhuppelt, bedraagt gemiddeld toch nog 7000.

Nadat dr Van der Kuip had uiteen gezet, dat het ten noorden van de oude Ecurygarage langs de Mahoemarooi, een goede natuurlijke plaats is voor herbebossing, daar het water hier niet wegstroomt, doch in de bodem dringt, sprak hij over de herbebossing te Jamanota. De hoofdgedachten bij de herbebossing is om de planten een „vliegende start" te geven. Daarom worden zij in mei reeds in blikken geplant. Wanneer zij dan in de regentijd, vier maanden later, te Jamanota worden uitgezet, hebben zij reeds een korte groeiperiode achter de rug en meer kans om verder uit te groeien.

Dammen langs helling

Bij Jamanota heeft men de zg. „taha's" (riemen) aangelegd, een systeem, dat jaren geleden op Aruba werd toegepast en bij particulieren nog steeds in gebruik is. Het zijn zg. dammen, die van de top tot aan de voet rond de heuvel worden aangelegd, waardoor het egenwater blijft staan en niet wegstroomt. Door de rooi, die zich tussen de heuvels vormde, werd in het verleden het water en vruchtbare aarde naar de zee weggevoerd.

De dammen rond de heuvels worden aangelegd met „zadelhout", dit is een zacht soort hout, dat stengels heeft van twee meter. Bovenaan groeien de groene bladeren, zodat de loslopende geiten, er niet bij kunnen. De eerste proeven werden genomen door dr Diemondt uit Curaçao, die tijdens het verlof van dr Van der Kuip enkele maanden waarnam op Aruba.

Dr Van der Kuip sprak als zijn mening uit, dat bij de herbebossing, waarbij nu acht mensen werkzaam zijn, wanneer de plannen doorgaan zoals in het Arubaanse Ontwikkelingsplan hiervoor gesteld, veel meer mensen werk zullen kunnen vinden en duizenden bomen geplant kunnen worden. In het ontwikkelingsplan heeft het B.C. ƒ 300.000 gevraagd om onderzoekingen te laten instellen naar de mogelijkheden van een te volgen landbouw- en herbebossingspolitiek. De kosten voor deze plannen werden in het ontwikkelingsplan op ongeveer ƒ 3.000.000 gesteld.

Respect voor natuur

Sprekende over de „geitenplaag" noemde dr Van der Kuip als een der oplossingen, het verbeteren van het geitenras. Jaren geleden liepen bv. de varkens overal op straat. Nadat enkele jaren geleden, onder de veearts dr Sutmöller, fokvarkens uit Nederland waren geïmporteerd en het varkensras hierdoor verbeterd werd, zag men steeds minder van deze beesten loslopen. Zij hebben een grotere waarde gekregen en daarom wordt er beter opgelet.

De veterinaire dienst importeert reeds geruime tijd de Anglo-Nubian geiten en hoopt hierdoor een beter ras et kunnen fokken, waardoor men ook hieraan meer waarde zal gaan hechten. Dr Van der Kuip besloot zijn onderhoud met een beroep te doen op iedereen om mee te helpen meer respect voor de natuur te tonen. Hij vertelde van de man, die twee weken vakantie had en een prachtige pallisiaboom in zijn tuin omkapte, omdat er wilde bijen in zaten en hij een pondje honing wilde hebben. De boom was zeker 40 jaren oud. Hij wees er voorts op, dat bv. de kwihiboom zonder meer omgekapt worden. Hierdoor wordt niet alleen het natuurschoon grote schade toegebracht, maar bv. de peulen van kwihi zijn een uitstekend veevoedsel.

Op de heuveltop Miramar, vanwaar men aan beide kanten de Caribische zee ziet liggen, op een hoogte van 100 meter boven de zeespiegel, heeft gezaghebber O. S. Henriquez gistermorgen de 1000ste boom, een soort wilde pruim (irua), die o.a. in de Guajira (Colombia) veel voorkomt, geplant. Het hoofd van de Veterinaire Dienst (onder wie vreemd genoeg de herbebossing valt) dr E. J. van der Kuip, wees er in een korte toespraak op, dat dit een belangrijke dag voor zijn dienst was en hij hoopte, dat wanneer de hulp van het meerjarenplan spoedig zou komen, de gezaghebber uitgenodigd zou kunnen worden de honderdduizendste boom te komen planten.

ARUBA Agenda

VRIJDAG

BIOSCOPEN — De Veer 8.30: Rebel de rebel — 18 jaar; Rialto 8.00: Tyrone — 18 jaar; Santa Cruz: Aurora: Hell is a city — 18 jaar; San Nicolas Principal 8.00: The pirate of river — 18 jaar; Savaneta 8.00: to eternity — 18 jaar;

WACHTREGELING

Doktoren: Savaneta, Santa Cruz: San Nicolas: J.G.H Janssen; Oranjestad en Noord: C. v.d. Bijl;

WIT GELE KRUIS — Oranjestad — Zr. Ealda; Santa Cruz — Zr. Ludovic; Paradera — Zr. Felicita; Nicolas — Zr. Perpetua; San Pedro Hospital tel. 2200

BOTICA — Oranjestad: Botica Oduber tel. 1780; San Nicolas — Botica San Lucas tel. 5119

Zaterdag 6 tot 9 uur en morgens dag 16 tot 19 uur biecht gelegenheid kerk Oranjestad

Kleding in brand gestoken

BRASIL. — Politie-assistentie werd gevraagd te Brasil, waar een vrouw met benzine haar kleding in brand had gestoken. Een man, die trachtte de vlammen te doven, werd daarbij eveneens gewond. De vrouw werd in ernstige toestand naar het hospitaal gebracht. De recherche stelt een onderzoek in.

Bestuur Handel

ORANJESTAD. — Bij de gisteravond gehouden bestuursvergadering van de Vereniging voor Handel en Industrie zijn de bestuursfuncties verdeeld. Voorzitter werd Adriaan Arends E n; 1e vice-voorzitter: J. M. Verdaasdonk; 2e vice-voorzitter: D. Leonard; penningmeester: Janchi Arends; en secretaris: Th. Kerk. De andere bestuursleden zijn commissarissen. Daar de heer P. Würtz zijn verkiezing als bestuurslid niet heeft aangenomen, komt hiervoor in de plaats de heer Elias Habibe, die reeds deel uitmaakte van het oude bestuur.

Nationale herdenking met een historische les

ORANJESTAD. — De nationale herdenking van de herrijzenis van de staat der Nederlanden (1813-1963) wordt vandaag ook op Aruba gevierd. Op alle scholen zal een les aan de historische betekenis van deze dag worden gewijd. Voorts zullen de kopklassen van Mulo en HBS deelnemen aan een opstelwedstrijd, waarvoor prijzen door het BC beschikbaar werden gesteld.

Morgen zal een compagnie mariniers van de Marinierskazerne Savaneta met het tamboerkorps een mars door de straten van Oranjestad maken, waarbij de volgende route zal worden genomen: Haventerrein, L. G. Smithboulevard, Arnold Schuttestraat (langs de politiewacht), Emmastraat, Nassaustraat, Adriaan Lacléboulevard, Wilhelminastraat, Oranjestraat, L. G. Smithboulevard en haventerrein. Na afloop van de mars zal om half tien een demonstratie van het tamboerkorps voor het bestuurskantoor plaats hebben.

Zondagmorgen zullen in de katholieke en protestantse kerken dankdiensten worden opgedragen.

Schoolteam ATS voetbalkampioen

ORANJESTAD. — Doordat het voetbalteam van de ATS in de schoolcompetitie tegen de Julianaschool (1-1) gelijk speelde, is dit team kampioen geworden. De stand in de A-klasse is:

ATS	4	2	2	0	7
La Salle	4	2	1	1	5
A. de Veer	4	2	0	2	4
Julianaschool	4	1	1	1	3
Augustinus	3	0	0	3	0

Scooter teruggevonden

ORANJESTAD. — Aan de politiewacht meldde een vrouw, die te Paradijs woont, dat zij achter haar woning een scooter, verborgen onder boomtakken, had ontdekt. Bij onderzoek bleek, dat dit de scooter was, waarvan de 23-jarige J.V. te San Nicolas enkele dagen geleden aangifte deed, dat deze gestolen was. De recherche heeft de zaak in onderzoek.

Nieuwe kaart van Aruba

(Van een onzer verslaggevers)

ORANJESTAD. — De wegenkaart van Aruba, een uitgave van Lago, is deer dagen in een nieuwe druk verschenen. Het beeld is hetzelfde als van de oude kaart, doch een goed gebruiker ziet, dat een aanpassing heeft plaats gevonden aan de huidige situatie. De nieuwe chemi sche fabrieken en de haven te Barcadera staan erop aangegeven; voorts is er een aanwijzing geplaatst voor toeristische gebruikers naar rotsen en „indianentekeningen". De oplaag van de nieuwe kaart is 54.000 stuks.

Aruba-certificaat voor radio-amateurs

ORANJESTAD. — De Aruba Amateur Radio Club (AARC) geeft aan radio-amateurs over de gehele wereld, die driemaal contact met Aruba hebben gehad, een speciaal „Aruba Ariba"-certificaat uit. Op dit certificaat, waaraan in het Internationale orgaan „C.Q." een uitvoerig artikel werd gewijd, staat in het midden een foto van Aruba, met aan weerszijde de Antilliaanse vlag en het AARC embleem. Tot op heden werden 21 van deze certificaten afgegeven.

Muziekexamens

ORANJESTAD. — Van de directeur van de Arubaanse Muziekschool vernemen wij, dat ook Anneke Jongerwaard (accordeon A) en Hugo Schmidt (guitaar A) de diplomas behaalden.

Racing Association brengt nieuw leven

ORANJESTAD. — Bij landsbesluit dd. 19 november 1963 No. 18 zijn de statuten van de Aruba Racing Association (ARA) goedgekeurd. De vereniging stelt zich ten doel het organiseren van snelheidswedstrijden voor automobielen, behendigheidswedstrijden, betrouwbaarheidsritten e.d. en het houden van bijeenkomsten van technische of andere aard.

Het eerste bestuur is als volgt samengesteld: voorzitter S. L. Macherowski, vice-voorzitter R. G. Toppenberg, secretaris L. F. Croez, penningmeester J. I. Flannegin en commissaris H. F. Leo.

Zoals bekend heeft het bestuur reeds besprekingen gevoerd met het BC en politie. Ondermeer moet nog beslist worden, waar eventuele wedstrijden gehouden zullen kunnen worden. Hierbij wordt gedacht aan het weggedeelte van Malmok naar Pova; het boulevardgedeelte van het kantoor van DOW naar de brug voorbij het oude Eagleterrein of nabij de Lago.

Het bestuur verwacht spoedig een gunstige beslissing van het BC te ontvangen.

Dominotoernooi Statuutbeker

ORANJESTAD. — Zoals de AMIGOE enige tijd geleden berichte, zal door de sportvereniging van de Arubaanse Posterijen gedurende het tijdvak van 7 tot 15 december een dominotoernooi worden georganiseerd tussen de overheidsdiensten. Hiervoor heeft de regering een Statuutbeker beschikbaar gesteld.

Op 7 december zal in de Paraderaclub, in tegenwoordigheid van sportkoningin mep. Doris Habibe, de eerste ronde worden gespeeld. De finale vindt plaats op 12 december in de Douane-club. Op Statuutdag zal minister E. O. Petronia, tijdens een picnic de beker namens de regering uitreiken. Dit feest wordt in het RCA-clubgebouw gehouden met medewerking van „Conjunto San José" uit Curaçao.

Beursberichten

AMSTERDAM (ANP) — Mede in verband met het naderende weekeinde en het niet aanwezig zijn van de slot koersen van Wall Street omdat aldaar de beurs gesloten bleef, ondergingen de internationale waarden vanmiddag bijna geen veranderingen. Alleen AKU was vast. Cultures en scheepvaartwaarden gevraagd, staatsfondsen on veranderd. De vrije inschrijving tegen 130 pct van gisteren op de 3750 aan delen B van de NV Electriciteit-Mij „Aruba" is zowel van de zijde van de Nederlandse Antillen als Nederland van dien aard geweest, dat de toe wijzing minimaal zal zijn.

Sint op bezoek

ORANJESTAD. — Eén van de laatste bezoeken, die Sinterklaas op Aruba zal brengen, is op zondag 8 december aan de kinderen van leden van Club Caribe. Sinterklaas en Zwarte Piet zullen 's morgens tien uur in de club worden ontvangen. Sinterklaas zal morgenavond zeven uur een bezoek brengen aan de leden van de volleybalvereniging Rapid.

BEURS VAN AMSTERDAM

				Ant. Brouw	—
				Ant. Verf	100
				Nefo	113
Ned. 4 1/4 '59..	96 11/16	Kon Olie	173.60	VD Grinten	1124
Ned. 3 '47	88 9/16	KLM	48.20	Indola Dr.	470
BNG 4 1/2	97 1/2	Scheveningen ..	769	Thom. Dr.	768
BNG 5 1/4	102	KNSM	152	Interunie	198
N Ant 5 1/2 '59	98 1/8	V Ommeren ..	282	V Swaay	373
N Ant '60 5 ..	—	Scheepv.	142	De Vries	238
NHM	343 1/2	Robeco	224	Berkel Pat	356
Adam Rub	122	HBU	259	Fokker	97 5/8
HVA	162	Ngombezi	254	N Ant '62 4 1/2	715
AKU	507 1/2	Brocades	692	Scholten Foxh	715
Bergh	279 1/2	Cur HM	186 1/4	Goldmines	567
Calve	945	Excelsior	224 3/4	Bredero Bouw..	—
Gelder	224	Heineken	433	Udenhout	230
Hoogovens	550	Papier	307	ANP Indices	
Mueller	316 1/2	Ketjen	764 3/4	Intern Conc.	538.5
Philips	146.30	Overzeegas	367	Industrie	341.0
Unilever	138.60	Rott. Droogd. .	345	Scheepv	154.2
Wilton	255 1/2	Stokvis	183	Banken	234.8
Billiton	445	VMF	210	Handel	161.9
		Zwanenberg ..	918	Algemeen	387.1

Vergadering ER uitgesteld

ORANJESTAD. — Daar enige leden van de eilandsraad, die eveneens Statenleden zijn, maandag op Curaçao een vergadering moeten bijwonen, is de vastgestelde vergadering van de eilandsraad van maandag verschoven naar vrijdag 6 december. Op de verjaardag van Sinterklaas zal dus de Arubaanse eilandsraad de begrotingen voor 1964 behandelen.

NOC schrijft in voor Innsbrück 1964

DEN HAAG (ANP). — Het Nederlandsch Olympisch Comité heeft de nationale inschrijving voor de Olympische Winterspelen, die van 29 januari tot en met 9 februari 1964 in Innsbrück worden gehouden, verzonden. Ingeschreven werd voor het hardrijden (dames en heren) en het kunstrijden.

De individuele inschrijving op nam sluit op 13 januari, zodat pas kort voor die datum bekend zal kunnen worden gemaakt, welke rijders en rijdsters in de Nederlandse Olympische ploeg onder leiding van chef de mission, de heer C. Kerdel zullen worden opgenomen.

Uit de nationale inschrijving van het N.O.C. blijkt, dat het Nederlandsch Olympische Comité het protest van de Nederlandse ski-vereniging naast zich heeft neergelegd.

Eerste bedrag voor NOC

DEN HAAG (ANP) — Het Nederlandsch Olympisch Comité heeft donderdagmorgen een eerste bijdrage voor de olympische uitzending ontvangen. Het betreft een bedrag van Nƒ 35.000, dat naar men verwacht de kosten van de uitzending zal dekken. Het betreft de opbrengst van een serie sportkalenders, uitgegeven door de verzekeringgsmaatschappij De Olveh van 1879.

Soeterboek: acht uit acht

(van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD — Soeterboek heeft gisteravond de afgebroken partij tegen Poot gewonnen en daarmee het kampioenschap van het Capablanca-jubileum-schaaktoernooi. Hij heeft nu acht punten uit acht wedstrijden behaald. Een opmerkenswaardig resultaat, de omstandigheden in acht genomen. Poot speelde het eindspel van de partij niet correct en Soeterboek kon in zeven zetten een overwinning boeken. De opstelling had evenwel enige remise- kansen.

Vanavond vindt de grote strijd plaats om de tweede en derde plaats. Poot speelt tegen De Castro, Pang T Tjok tegen Soeterboek en Moron komt tegen Fruchter uit. Verdere wedstrijden zijn Pinto-Rigaud en Schob-Renaud. Uit acht partijen heeft Poot 6½, Pang A Tjok 6 en Moron 5 punten behaald.

Olympische eed door Schranz

INNSBRUCK (ANP) — De tweevoudige wereldkampioen ski, de Oostenrijker Karl Schranz zal op 29 januari in het ski stadion, tijdens de openingsceremonie van de negende Olympische Winterspelen 1964, de olympische eed uitspreken. Karl Schranz behoort sinds jaren tot de beste alpine ski-lopers ter wereld. Hij werd in 1962 wereldkampioen in de afdaling en in de combinatie.

Koning Gustaafbeker

BELGRADO (ANP). — Vrijdag zijn in Belgrado de wedstrijden begonnen voor de halve finales van het toernooi om de koning Gustaafbeker. In het eerste enkelspel van de ontmoeting Zweden — Zuidslavië zegevierde Ulf Schmidt (Zweden) met 11—9, 12—10 over Nicola Pilic. Bij het treffen Frankrijk — Denemarken nam Frankrijk een 1—0 voorsprong door een overwinning van Pierre Bartnes op Jan Leschley (3—6, 14—12 en 10—8).

Nieuws uit Suriname

PARAMARIBO (ANP) — De militaire voetbalvereniging (MVV) heeft zondagmiddag geheel volgens de verwachtingen met 3-1 het reeds gedegradeerde NAKS verslagen. MVV heeft nog steeds kansen op de bezetting van de derde plaats.

● Naar het dagblad „De West" schrijft zou in de vergadering van de raad van ministers zaterdag gesproken zijn om ambtenaren die het komende jaar periodieken moeten krijgen (jaar periodieke verhogingen) deze niet toe te kennen. Deze maatregel zal volgens het blad waarschijnlijk reeds op 1 januari van kracht zijn en voorlopig voor één jaar gelden. Enkele honderden ambtenaren hebben reeds een beschikking in handen voor toekenning van periodieke verhogingen. Deze beschikkingen heeft men bereids doen viseren.

● Oud-minister C. Ooft kan in verband met zijn aftreden als minister van Economische Zaken terugkeren naar de Staten. Mr Ooft is nl. gekozen tot lid van de PSV-fractie. De schaduwkandidaat J. Refors had zijn plaats in de Staten ingenomen toen hij opgenomen werd in de raad van ministers. Naar het blad „De Ware Tijd" vernam heeft mr Ooft tekenen gegeven per 1 december te willen terugkeren naar de Staten. Door het hoofdbestuur van de PSV zal deze kwestie op een vergadering die vrijdagavond wordt gehouden tot een punt van bespreking worden gemaakt.

Pengel luncht met Biesheuvel

DEN HAAG (ANP) — Minister-president Pengel, vice-minister-president Rambaran Mishre en gevolmachtigd minister Emanuels van Suriname hebben woensdag geluncht met de Nederlandse vice-minister-president, Biesheuvel.

Beste doelman van Rusland

MOSKOU (RTR). — Lev Jashin, „de man in het zwart", heeft de prijs gekregen voor de beste doelverdediger van het Russische competitie-voetbal in dit seizoen. Met zijn club, Dynamo Moskou, won hij het kampioenschap van Rusland. Dit betekende tevens, dat Dynamo mee mocht doen in de competitie om de Europese beker voor landskampioenen.

Oude vondsten in Japan gedaan

TOKIO (RTR) — De oudste sporen van menselijke bewoning in Japan zijn gevonden in een 9000 jaar oude heuvel in Kazaki, ten oosten van Tokio. Ze werden aangetroffen door prof Nishimura van de Waseda universiteit in Tokio, die met 40 studenten opgravingen verrichtte. Op anderhalve meter onder de grond vonden zij overblijfselen van een woning en beenderen van herten en zwijnen

Schatkistwissels van Brits Guyana

GEORGETOWN (ANP) — De regering van Brits Guyana heeft door de aanvaarding van een desbetreffende wetgevende maatregel thans, evenals Trinidad en Jamaica, de bevoegdheid schatkistwissels niet alleen in Brits Guyana maar ook in het Verenigd Koninkrijk uit te geven. Daardoor kan de regering thans kort lopende leningen sluiten tegen de meest concurrerende rentetarieven bij andere bronnen dan de erkende handelsbanken. Het uitgeven van deze schatkistwissels, op basis van een inschrijvingsstelsel of van concurrerende biedingen, zal volgens de minister van Financiën bijdragen tot de totstandkoming van een geldmarkt in Brits Guyana.

Dit is het elftal van P.S.V. dat woensdag in Eindhoven tegen Spartak Plovdiv uitkwam en gelijk speelde: 0—0. Staande v.l.n.r.: Fons van Wissen, Pijs, Bals, Kemper, Roel Wiersma en Toon Brusselers. Zittend v.l.n.r.: Giessen, Pierre Kerckhofs, Teunissen, Hoenen en Alleman, de Zwitser. Zoals de AMIGOE gisteren berichtte, gaat PSV nu naar de kwart-finales van de Europa-cup voor landskampioenen.

Voetbal om Europa-cup

NORRKOEPING (ANP) — In hun eerste wedstrijd voor de achtste finales van het toernooi om de Europese beker voor landskampioenen heeft bekerhouder A. C. Milan met 1-1 gelijkgespeeld tegen Norrkoeping. De ruststand van deze in Norrkoeping gespeelde ontmoeting was 0-0.

Jeunesse d'Esch heeft Partizan Belgrado niet voor de tweede maal kunnen verrassen. De dappere Luxemburgers, die de eerste wedstrijd met 2-1 hadden gewonnen, werden in de Zuidslavische hoofdstad na een 3-1 achterstand bij de rust met 6-2 verslagen. Partizan gaat door een beter doelgemiddelde over naar de kwartfinales.

De Italiaanse kampioen Internazionale Milaan heeft in Milaan woensdag met 1-0 (rust 0-0) gewonnen van het Franse A S Monaco. Het was de eerste wedstrijd voor de achtste finales.

Roemenië-Denemarken 2-1

TURIJN (ANP). — Roemenië heeft zich donderdag geplaatst voor de tweede voorronde van het Olympisch voetbaltoernooi 1966 door in Turijn voor 3000 toeschouwers de derde en beslissende wedstrijd tegen Denemarken met 2—1 te winnen. Het resultaat werd verkregen na verlening. Aan het einde van de normale speeltijd was de stand 1—1, nadat de rust met dubbelblanke stand was ingegaan. De beslissingswedstrijd was noodzakelijk geworden aangezien Roemenië de eerste, in Kopenhagen gespeelde wedstrijd, met 3—2 had gewonnen, doch daarna in eigen land met dezelfde cijfers had verloren. De volgende tegenstander van Roemenië is Bulgarije.

Westduitse hulp aan Brazilië

BONN (DPA) — Morgen wordt in Bonn een Duits-Braziliaanse overeenkomst over financiële hulpverlening aan Brazilië tot een bedrag van 200 miljoen Mark ondertekend. Hierover en over andere vormen van economische samenwerking tussen beide landen is veertien dagen onderhandeld. Met de Westduitse lening zullen projecten van infrastructuur in Brazilië worden uitgevoerd.

N.A.B.L. kiest nieuw bestuur

(Van een onzer verslaggevers)
WILLEMSTAD. — Gisteravond kwam de Nederlands Antilliaanse Bond van Luchtvaartpersoneel in algemene ledenvergadering bijeen in het Kransgebouw. Op deze vergadering werd een nieuw bestuur gekozen. Dit bestaat uit de heren: N. V. Hoyer, voorzitter; O. M. R. Betrian, vice-voorzitter; E. L. Oehlers, secretaris; G. E. James, penningmeester en de heren G. Jonis, M. Waas, J. van Ierland, T. Franka, M. van der Weert, F. D. Ilaria, J. M. Overmeer, F. Evers en mej. R. M. Cruz, commissarissen.

Verder werd besloten samen te gaan met de Arubaanse Bond van Luchtvaartpersoneel.

Mevr Kennedy naar graf van haar man

WASHINGTON (RTR) — Mevrouw Jacqueline Kennedy heeft donderdag opnieuw een bezoek gebracht aan het graf van haar man op de nationale begraafplaats van Arlington, waar een enorme drukte heerste in verband met Thanksgiving Day. Zij was vergezeld van haar zuster, prinses Lee Radziwill, adjudanten van het Witte Huis en leden van de geheime dienst.

Van de begraafplaats reed mevrouw Kennedy rechtstreeks naar het vliegveld om zich naar Hyannis Port te begeven voor de traditionele bijeenkomst van de familie-Kennedy op Thanksgiving Day.

Mausoleum Kennedy?

BOSTON (AFP) — Kardinaal Richard Cushing, aartsbisschop van Boston, heeft donderdag op een diner in een toespraak tot 1200 bejaarden en behoeftigen van Boston voorgesteld in of in de omgeving van deze stad een mausoleum voor president Kennedy op te richten.

„De president verdient dat en ik ben ervan overtuigd dat Jacqueline die zich zo moedig gedraagt, en ook andere leden van de familie, het denkbeeld van een mausoleum goedkeuren", aldus kardinaal Cushing.

Rabbijn Seilver (70 j.) overleden

CLEVELAND (RTR) — Rabbijn Abba Hillel Seilver, een vooraanstaande Amerikaanse Joodse leider, die overmoeibaar heeft geijverd voor de stichting van de staat Israël, is donderdag in de ouderdom van 70 jaar in Cleveland overleden.

Pensioenfonds Kon.-Shell gaat in onroerend goed

DEN HAAG (ANP). — Blijkens het verslag over 1962 van het pensioenfonds der „Koninklijke-Shell" is het aantal fondsleden in dienst der mij in dat jaar afgenomen met 438, waardoor het totaal kwam op 17.184. In 1961 bedroeg de afneming 774. De hoogste stand was in 1960 met 18.396 fondsleden.

Gedurende 1962 werden pensioenbetalingen en uitkeringen van een bedrag ineens verricht voor Nƒ 27,9 (v.j. 23,4 miljoen). De marktontwikkeling bood het fonds de gelegenheid in 1962 ruim Nƒ 20 miljoen in aandelen te beleggen. Gemeten naar balanswaarde is hiermee het bezit aan preferente en gewone aandelen juist boven 10% der portefeuille gekomen.

Vaste eigendommen

Op de balans van het fonds komt het hoofd voor „vaste eigendommen". Uit de toelichting blijkt echter, dat het hier geen onroerend goedbelegging in de ware zin des woords betreft, doch financieringen als onderdeel, waarvan het fonds gedurende de tijd der financiering de juridische eigendom van bepaalde objecten geniet. In wezen dragen deze financieringen voor het fonds derhalve het karakter van vastrentende beleggingen.

Het fonds heeft inmiddels ook stappen ondernomen om tot een daadwerkelijke onroerend goedbelegging te geraken. Daarbij is aansluiting gezocht aan maatschappijen, die zich specifiek bewegen op het terrein van de ontwikkeling en exploitatie van onroerende goederen. Voor deze samenwerking is de vorm gekozen van het participatiefonds, waardoor de fiscale positie, welke het fonds inneemt, het meest tot zijn recht komt. De verwachting is, volgens het verslag, gewettigd, dat in 1963 de eerste middelen in onroerende goederen worden geïnvesteerd.

De beurswaarde der genoteerde, tezamen met de aanschaffingswaarde van de niet-genoteerde gewone en preferente aandelen, bedroeg per 31 december 1962 Nƒ 100,6 miljoen tegenover een balanswaarde van Nƒ 92,3 miljoen. De werkelijk over het geïnvesteerde vermogen gemaakte rente bedroeg 4,3435% (v.j. 4,3226%). Uit het verslag van de actuaris blijkt, dat de stand van het fonds gunstig wordt beoordeeld en de premiereserve berekend werd op Nƒ 909,0 miljoen.

Discontoverlaging op Jamaica

KINGSTON (RTR) — Het officiële disconto is verlaagd van 4½ tot 4%, zo heeft de Bank van Jamaica bekendgemaakt. Op 10 september werd het disconto verlaagd van 5 tot 4½%. Toen trok de grote mate van liquiditeit de aandacht. Deze hield nadien aan en de rentetarieven voor kort lopend geld zijn blijven dalen. Voor 3 maands schatkistwissels daalde de rentevoet van 3 7/8% eind augustus tot 3 5/16% eind november.

Mr. and Mrs. Evert Godfried Eman
request the honour of your presence at the marriage of their daughter
Lila
to
Mr. Victor Pinedo Jr.
on Saturday, the seventh of December nineteen hundred and sixty-three at seven o'clock p.m.
Dutch Reformed Church
Oranjestad, Aruba, Neth. Ant.

Mr. and Mrs. Victor Pinedo
request the honour of your presence at the marriage of their son
Vic
to
Miss Jarmila Ivonne Eman
on Saturday, the seventh of December nineteen hundred and sixty-three at seven o'clock p.m.
Dutch Reformed Church
Oranjestad, Aruba, Neth. Ant.

RECEPTION
eight to ten o'clock in the evening
Aruba Palm Beach Club.
Kindly consider this, in Aruba and Curacao, as a personal invitation.

HET HOOFD VAN DE
DIENST SOCIALE ZAKEN
VAN HET EILANDGEBIED CURACAO
maakt bekend dat het kantoor van de
DIENST SOCIALE ZAKEN,
tot heden gevestigd te Bargestraat 63, met ingang van **2 december 1963** wordt overgeplaatst naar het gebouw
PENSTRAAT 12.
Het telefoonnummer, **11100**, voor alle afdelingen blijft ongewijzigd.

Het Hoofd van de Dienst
Sociale Zaken van het
Eilandgebied Curacao,
Mr. W. KIEL.

Officiele Mededeling

VERKEERSMAATREGELEN OP 30 NOVEMBER 1963.

In verband met het 150 jarig bestaan van het Koninkrijk zal door de Koninklijke Marine een defilé worden gehouden op de Pietermaaiweg. Als gevolg daarvan zullen op die dag door de Politie de volgende verkeersmaatregelen worden genomen.

GESTREMD VOOR ALLE RIJVERKEER VAN CIRCA 09.15 TOT CIRCA 10.00 UUR.

- Koningin Emmabrug (alleen voor verkeer vanuit Otrabanda)
- Gouvernementsplein
- Plaza Piar
- Breedestraat (P)
- Wilhelminaplein
- Hendrikplein
- Pietermaaiweg
- Columbusstraat (tussen Madurostraat en Hendrikplein)

VERBODEN TE PARKEREN TOT CIRCA 10.00 UUR.

- Marietje — alle parkeergelegenheid rondom de voormalige synagoge
- Hendrikplein — rijweg langs de Hendrikschool
- Pietermaaiweg — tussen Hendrikplein en Van Speijckstraat
- Parkeerterrein Pietermaaiplein (voorheen Zon/Sterstraat) — de 2 middelste parkeerstroken.

VERPLAATSING AUTOBUSHALTEN EN TAXISTANDPLAATSEN.

Het eindpunt van de grote autobussen op het Hendrikplein zal van 09.00 uur tot circa 10.30 uur zijn verplaatst naar de Dempelstraat bij het Postkantoor.

De halteplaats van de kleine autobussen op het Wilhelminaplein zal van 09.15 uur tot circa 10.00 uur zijn vervallen.

De taxistandplaatsen in de Breedestraat (P) en op het Wilhelminaplein zullen van 09.15 uur tot circa 10.00 uur zijn vervallen.

DE VERKEERSDEELNEMERS WORDT IN HUN EIGEN BELANG AANGERADEN VAN HET BOVENSTAANDE GOEDE NOTA TE NEMEN.

KIJK HEDENAVOND NAAR DE TELEVISIE SHOW VAN HET JAAR TEN BATE VAN DE „TOYBANK" 1963

E. E. G. financieert bouw nieuwe haven Suriname

Later meer gelden uit het ontwikkelingsfonds

PARAMARIBO (ANP) — De Europese commissie heeft een bedrag van dertien miljoen gulden Sur Crt toegewezen voor de bouw van een nieuwe haven in Paramaribo. Dit heeft de perschef van premier Pengel meegedeeld.

Hiermee is het belangrijkste gedeelte van dit project gefinancierd. Voor het overige deel, waartoe onder meer de bouw van loodsen behoort, zal Suriname omstreeks begin volgend jaar een aanvraag bij het Ontwikkelingsfonds van de EEG indienen. Verwacht kan worden, dat reeds over enkele maanden met de daadwerkelijke uitvoering van het project een begin zal worden gemaakt.

Het havenplan is het vierde Surinaamse project waarvoor de Esso gelden beschikbaar zal stellen.

Naar Brussel

In de loop van de volgende week zal minister-president Pengel uit Den Haag naar Brussel reizen om er met functionarissen van de EEG van gedachten te wisselen over de andere door Suriname ter financiering uit het ontwikkelingsfonds aangeboden projecten. Hij wordt vergezeld door mr S. D. Emanuels, de gevolmachtigd minister van Suriname in Den Haag.

Opnieuw Russisch goud naar Londen

LONDEN (RTR) — Dezer dagen zijn 8 ton Sovjet-Russische goud ter waarde van ongeveer 3.250.000 pond sterling op de Londense luchthaven uit Moskou aangekomen. Een woordvoerder zei: „Ik denk dat het aan de hoede van de Bank van Engeland wordt toevertrouwd".

Tijdrovende debatten in Vaticaans concilie

Vaders ontstemd over gang zaken

VATICAANSTAD (ANP) — De meeste bisschoppen ter concilie-vergadering hebben zich gisterochtend bijzonder ontevreden over de gang van zaken getoond. Zij zijn van mening dat de discussies onnodig worden verlengd. Woensdag was namelijk het debat over het tweede hoofdstuk van het oecumenisch schema officieel besloten, maar donderdag bleken zich daarvoor nog 14 sprekers te hebben aangemeld. Het reglement is hier machteloos, omdat de spreker moet worden toegelaten wanneer hij namens minstens vijf bisschoppen het woord vraagt. De 14 sprekers hebben in hun interventies geen nieuwe gezichtspunten naar voren gebracht.

In de debatten over het derde hoofdstuk, over de orthodoxie en de protestantse kerken, pleitte kardinaal Frings van Keulen voor herstel der erkenning van de geldigheid van huwelijken, die zonder priester of getuigen gesloten zijn. Mgr. Schoemakers M S C van Purwokerto in Indonesië bepleitte een nieuwe vertaling van de bijbel, welke beter in overeenstemming met de grondteksten zou zijn.

Wereldraad

Het secretariaat voor de eenheid der christenen heeft twee waarnemers aangewezen voor de vergadering van de raad voor de zending van de wereldraad van kerken, namelijk de paters Mejia van het voorlichtingsbureau voor Latijns-Amerikaanse bisschoppen, en Th. Stransky van het secretariaat voor de eenheid. De bijeenkomst wordt in Mexico gehouden van 8 tot 20 december.

In Houston geen Kennedy-stadion

HOUSTON (AFP) — De wethouders van de stad Houston in de staat Texas hebben met vier stemmen tegen één een voorstel verworpen om een pas gereed gekomen stadion met 55.000 plaatsen naar wijlen president Kennedy te noemen.

De tegenstemmers verklaarden dat zij weliswaar grote bewondering hadden voor de vermoorde president, maar dat het huns inziens nu te laat was om de reeds vastgestelde naam van het stadion — „Harris County Stadium" — te wijzigen.

Schommelstoel voor Johnson

WASHINGTON (RTR) — President Johnson heeft dinsdag op zijn eerste werkdag in het Witte Huis een schommelstoel naar de presidentiële ambtswoning laten brengen.

In Japan is weer het traditionele Shichi-Go-San kinderfestival gehouden. De jongens van vijf jaar, de meisjes van drie en zeven jaar, krijgen mooie kleren aan, waarna eer wordt betuigd voor het altaar in de tempel. De ouders bidden, dat hun kinderen opgroeien in gezondheid en dat het goede burgers worden. Op de foto gaan Amerikaanse meisjes en Japanse jongens hand in hand na een bezoek aan de Meiji-tempel in Tokio.

Nieuw initiatief VVV

Verkeersopvoeding op kleuterscholen

(Van onze correspondent)

DEN HAAG. — Een van de nieuwste activiteiten van het Verbond voor Veilig Verkeer is het oprichten van een mobiele dienst, die met ingang van het nieuwe jaar de kleuterscholen zal gaan bezoeken om de leidsters behulpzaam te zijn bij de verkeersopvoeding van haar pupillen. Deze dienst zal gebruikmaken van een aantal auto's die „bemand" zijn met enige daarvoor opgeleide kleuterleidsters. Deze zullen in de scholen demonstraties geven. De auto's zijn uitgerust met voetgangers- en verkeerslichten, „oprolbare" zebra's, driewielertjes en trap-autootjes, waarmee op de scholen zal worden gewerkt.

De kleuterleidsters, in het bezit van een hoofdakte, die zich met deze werkzaamheden gaan bezighouden, ontvangen een opleiding, gebaseerd op de in de nieuwe kleuterverkeershof „in de Bogaard" te Rijswijk van het Verbond van Veilig Verkeer opgedane ervaringen. Een van deze auto's is al gereed. Het Verbond hoopt spoedig meer wagens op de weg te hebben. Het werkt vooreerst nog op aanvraag. Het is de bedoeling alle kleuterscholen te bezoeken.

Dit nieuwe initiatief van het Verbond is er vooral op gericht om bij het jonge kind zo vroeg mogelijk de noodzakelijk goede verkeersgewoontes aan te kweken, zoals het gebruik van de zebrapaden en het stilstaan bij de stoeprand alvorens over te steken, en de beveiliging van de kleuter niet alleen te zoeken in een isolerende bescherming.

Van de zijde van het Verbond voor Veilig Verkeer werd door de heer J. D. Douma nog meegedeeld, dat er vorig jaar 2500 kleuters werden aangereden, van wie er 170 werden gedood, 1300 ernstig gewond en duizend licht gewond. De belangrijkste oorzaken waren het te weinig toezicht op de buitenspelende kinderen, het slechte gedrag van de ouders in het verkeer in het bijzijn van de kleuters en onvoldoende attentie van de rijdende weggebruikers. Het Verbond voor Veilig Verkeer heeft ter bestrijding van deze ongevallen o.m. een brochure uitgegeven waarvan sedert augustus meer dan 100.000 stuks aan ouders van schoolgaande kleuters zijn verkocht.

Door de voortdurende regen van de laatste dagen heeft het Engelse riviertje de Avon, dat vier meter hoger staat dan normaal, uitgebreide verstromingen veroorzaakt. De foto laat zien hoe in Bristol een dame met haar hond per boot werden gered uit een huis, dat in het water is komen te staan.

Rede van Johnson gunstig ontvangen

Burgerrechten in program voorop

NEW YORK (RTR) — De Amerikaanse dagbladen New York Times en New York Herald Tribune waren in hun commentaren op de rede van president Johnson tot het Congres vooral ingenomen met diens uitlatingen over de burgerlijke rechten. Hij geeft hieraan zelfs nog meer voorrang dan zijn voorganger, aldus de New York Times.

De Herald Tribune schreef „zijn sterke nadruk op de burgerlijke rechten werd waarschijnlijk niet alleen ingegeven door de noodzaak tot handelen doch eveneens door de twijfel van zovelen of hij, afkomstig uit het zuiden, er wel kracht achter zou zetten".

Rede in Pravda

Het Sovjet-Russische dagblad Pravda publiceerde donderdag Johnsons rede op zijn voorpagina zonder er commentaar op te leveren. Het blad ging echter voort met suggesties dat rechtse kringen achter de moord op Kennedy zouden staan.

De New York Daily News was van mening dat als de moordenaar van Kennedy een negerhater was geweest degenen die thans zeggen dat wij de haatgevoelens moeten laten rusten een heksenjacht in elke staat van de Verenigde Staten zouden hebben ontketend. Dit gepraat komt voornamelijk van linksen die bitter teleurgesteld zijn dat Oswald een Castro-volgeling was. Roden haten niet-roden en anti-roden. Haat is de grondslag van hun ideologie. We geloven dat de meeste Amerikanen er goed aan doen de roden te haten, aldus de New York Daily News.

Un PoCo zendt aan koningin telegram

(Van een onzer verslaggevers)

WILLEMSTAD. — Het bestuur van UnPoCo heeft zich telegrafisch tot de koningin gewend met het verzoek het daarheen te willen leiden, dat het zelf de vestiging van industrieën op Curaçao kan ordenen en deze bevoegdheid in handen wordt gelegd van Curaçaose bestuursorganen.

Zoals bekend, is deze bevoegdheid op de andere eilanden aan plaatselijke organen voorbehouden. Wat Curaçao betreft is zij in handen van een orgaan van het land, namelijk het departement van Sociale en Economische Zaken.

Oordeel Europese parlementariërs

„Rationele liefde" in de West voor Europa

STRAATSBURG (ANP) — Een missie van het Europese parlement die onlangs een bezoek heeft gebracht aan de Nederlandse Antillen, Suriname en enkele Franse eilanden in het Caribische gebied, is onder de indruk gekomen van het gevoel van verbondenheid met Europa, dat in deze streken leeft, ondanks de grote afstand en de politieke invloed van Noord- en Zuid-Amerika. Dit heeft de voorzitter van de missie, de Duitse liberale afgevaardigde Margulies, woensag in Straatsburg verklaard op een persconferentie.

De leden van de missie beseften overigens wel, dat deze liefde voor Europa goeddeels „rationele liefde" is. Zo verklaarde de Nederlandse afgevaardigde ir S. A. Posthumus, vice-voorzitter van de missie, dat men in de west heel goed beseft, dat men er zonder Europese belangstelling en hulp niet komt. In al deze gebieden, Nederlandse en Franse, leeft duidelijk een wens naar meer autonomie en hij verwachtte dat grotere onafhankelijkheid ook meer echte liefde tot Europa tot gevolg zal hebben.

De heer Margulies legde er de nadruk op, dat de gebieden in de west geen onderontwikkelde landen zijn. Men geniet er een hoge levensstandaard, maar het grote probleem is hoe men die moet handhaven. Op Curaçao en Aruba bijvoorbeeld wordt de olieindustrie steeds meer geratio-naliseerd en men zal nieuwe industrieën moeten onwikkelen om werkgelegenheid te scheppen.

*

— De Dornier vliegtuigfabriek in Friedrichshafen heeft raket gemaakt die een hoogte van 100 km kan bereiken en op haar lanceerbasis kan terugkeren. Zij zal uitsluitend voor wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt. (RTR)

Centaur met vloeibare waterstof gelanceerd

Succes belangrijk voor maanreizen

KAAP CANAVERAL (RTR) — Van de Amerikaanse raketbasis Kaap Canaveral is woensdag een 150-ton zware Atlas-Centaurraket gelanceerd om voortstuwing met gebruikmaking van vloeibare waterstof te beproeven. Volgens functionarissen ter plaatse is de lancering zeer goed geslaagd.

De lancering is van groot belang voor het Amerikaanse „Apollo"-maanprogramma. De eerste en tweede trap van de reusachtige „Saturnus V"-raket, die naar gehoopt wordt begin 1968 de eerste Amerikaanse „maanvaarders" omhoog zal brengen, moeten ook aangedreven worden met behulp van vloeibare waterstof, omdat hiermee de stuwkracht 35 procent groter is. Vloeibare waterstof is echter zeer onhandelbaar. Het is buitengewoon instabiel en verdampt snel. Het moet in de reservoirs van de tweede trap op een temperatuur van 217 graden Celsius onder nul gehouden worden. Voor vloeibare zuurstof is 98 graden onder nul voldoende.

Functionarissen deelden later mee, dat de tweede trap van de 33 meter hoge Centaur in een baan om de aarde gekomen is, waarvan het hoogste punt 1.738 km. en het laagste 590 km. is, „bijna precies als bedoeld was." De omlooptijd is 108 minuten.

De directeur van de N.A.S.A., het Amerikaanse bureau voor lucht- en ruimtevaart, James Webb, verklaarde bericht gekregen te hebben, dat alle doeleinden van de lancering van de Centauer zijn bereikt. „Wij zullen de Centaur-lanceerraket gebruiken om ladingen instrumenten op de maanoppervlakte te brengen en gebruiken bovendien dezelfde soort technologie voor onze bemande vluchten rond de aarde en naar de man", zei hij.

Geen imitaties van Kennedy

NEW YORK (REUTER) — De Amerikaanse revuekomiek Vaughan Meader zal geen imitaties van president Kennedy meer maken. Er waren reeds miljoenen platen met zijn grollen over Kennedy en diens gezin verkocht. De gramofoonplatenfirma heeft de produktie ervan stopgezet.

De Amerikaanse filmmaatschappij 20th Century Fox heeft kapieën van een film waarin iemand een imitatie vaan Kennedy geeft teruggenomen om dit gedeelte eruit te knippen.

De weer in het nieuwe kabinet benoemde Surinaamse premier Pengel is in Nederland aangekomen. Foto: Premier Pengel weigert de journalisten te woord te staan. Op de achtergrond de gevolmachtigd minister van Suriname in Nederland, mr S. D. Emanuels.

Adviseur Kennedy neemt ontslag

WASHINGTON (ANP) — Arthur Schlesinger, een van wijlen Kennedys topadviseurs, heeft president Johnson zijn ontslag aangeboden, zo heeft het Witte Huis woensdag bekendgemaakt.

Een woordvoerder van het Witte Huis voegde hier echter aan toe, dat nog niet bepaald was wanneer dit ontslag zou ingaan en dat Schlesinger daarom tot nader order in functie zou blijven.

Van welingelichte zijde is verklaard, dat Schlesinger zijn ontslag heeft aangeboden om Johnson de vrije hand te laten bij het aanstellen van zijn eigen persoonlijke raadgevers.

Stille verjaardag Caroline Kennedy

WASHINGTON (RTR) — Caroline Kennedy is gisteren zes jaar geworden. Het verjaarspartijtje waarvoor de versieringen al waren gekocht, werd afgelast.

Mevrouw Kennedy is met de kinderen naar Hyannis Port gegaan om daar Thanksgiving Day (28 november) door te brengen bij de ouders van de vermoorde president. Minister Robert Kennedy en Senator Edward Kennedy met hun gezinnen werden daar ook verwacht.

Johnson tekent eerste wetten

WASHINGTON (RTR) — President Johnson heeft dinsdag zijn eerste twee wetten ondertekend, zo heeft het Witte Huis woensdag bekendgemaakt.

De eerste is een wet voor de financiering van het bureau voor toezicht op en bewapening en ontwapening. Daarna tekende de president een wet, waarbij bepaald wordt dat de nationale schuld tot eind juni 1964 het bedrag 315 miljard dollar niet mag overschrijden.

Hand van Nasser zichtbaar in Irak

DE WERELD VANDAAG

WAT er aanvankelijk uitzag als een strijd om de macht in Irak tussen twee stromingen in de reeds regerende Baath-partij, is ten slotte een militaire staatsgreep geworden, die vernoemde partij volkomen heeft uitgeschakeld, maar met het gevolg, dat ook de Syrische regering, die eveneens in handen is van de Baath-partij zich bedreigd voelt. De rust in het Midden-Oosten is daarom twijfelachtiger dan ooit. Want tegenover de enerzijds op wraak zinnende en anderzijds zich nog meer bedreigd wetende Baath-partij staat behalve de militaire junta van Irak een Nasser-gezinde ondergrondse in Syrië en Nasser zelf. Op grond van deze machtsverhoudingen is het verre van speculatief te verwachten, dat ook in Syrië de Baath haar regerende positie verliest, en dat de politiek van beide landen in een of andere vorm aansluiting zal zoeken bij Egypte. Voor de zoveelste maal heeft de val van een bewind in een enkel land een groot deel van 't Midden-Oosten in beweging gebracht, die op haar beurt het Westen niet onberoerd kan laten, tenminste wanneer mocht blijken dat de Baath ook in Syrië geen stand kan houden. Want waar de hand van Nasser zichtbaar wordt, vervaagt het uitzicht op de internationale status van de oliebronnen. In Irak waar president Aref de hoogste politieke en militaire macht in zijn persoon verenigd heeft, is die hand reeds duidelijk te onderscheiden. In zijn eerste verklaring over de richting van zijn buitenlands beleid deelde Aref mee, dat Irak zal terugkeren naar een nauwere samenwerking met de Verenigde Arabische Republiek. Dit is allerminst een openbaring. Want Aref, die reeds onder het Baath-bewind president was, stond bekend als een persoonlijke vriend van Nasser en als voorstander van de pan-Arabische eenheid onder leiding van Egypte. Zijn presidentschap steunde op een compromis van de regerende Baath met de sterke nationalistische kringen van het leger. Maar dat hij de rol van het Trojaanse paard zou spelen heeft de Baath niet vermoed. Zijn eerste openbare mededeling gold een verbondenheidsontboezeming aan het adres van Egypte. En Cairo antwoordde hierop prompt, dat het „elke aanval op de grenzen van Irak zou beschouwen als een aanval tegen de Verenigde Arabische Republiek".

DE Nasser-gezinden in Irak hebben hun overwinning te danken aan de verdeeldheid in de Baath-partij. Toen deze in 1943 werd opgericht door het huidige hoofd van haar internationale leiding, Michel Aflak, diende zij zich aan als de wedergeboorte van het socialisme in de Arabische wereld. Eerst twintig jaar later kreeg zij zoveel grond onder de voeten, dat zij met de doorvoering van het socialisme kon beginnen. In februari van dit jaar triomfeerde zij in de revolutie tegen het Kassem-regime in Irak, en een maand later veroverde zij de regeringsmacht in Syrië. Sedertdien streefde zij vanuit dit land, waar haar internationaal bestuur gevestigd was, naar de vorming van een Syrisch-Iraakse federatie, een Baath-statenbond, die voor het eerst sedert de opkomst van de Arabische nationale beweging de kern Arabisch Azië onder één bestuur zou brengen. Vorige maand legde zij bereids de grondslag voor een militaire en economische unie tussen beide landen. Maar tegelijkertijd openbaarde zich in de schoot van de partij een aanzienlijke onenigheid over het karakter van de Unie en vooral over de wijze waarop het socialisme moest worden verwezenlijkt. Dit meningsverschil beperkte zich niet tot de internationale partijleiding, maar dreef ook een wig tussen de gematigden en de extremisteen in Irak. Geleidelijk stegen de spanningen zo hoog, dat de gematigden een greep deden naar de macht en de extremistische vice-premier Saleh el Saadi met zijn regeringsaanhang arresteerden. Dit gebeurde op 10 november. Drie dagen later probeerden extremisten deze ontwikkeling door een revolte ongedaan te maken. Doch zij mislukte en Saadi wist te ontkomen naar Madrid. Daarmee zou de rust in Irak zijn teruggekeerd, ware het niet dat het internationale partijbestuur, zetelend in de Syrische hoofdstad, het niet met deze ontwikkeling eens was. Dit bestuur verklaarde op 15 november het Iraakse partijbestuur ontbonden en matigde zich het recht aan om de regering over Irak op zich te nemen tot er binnen vier maanden nieuwe partijverkiezingen in Irak gehouden konden worden. Vanuit Damascus werden alle ministers in Bagdad aan de dijk gezet en het vermoeden dat de Iraakse president, generaal Aref, eveneens uit zijn functie zou worden ontheven en verbannen, was niet ongegrond.

HET lag voor de hand, dat de president, die geen lid is van de Baath-partij, zich met deze chaotische toestand nog minder kon verenigen dan het internationale partij-bestuur in Damascus. Profiterend van de afwachtende houding, welke de gematigde en extremistische socialisten aannamen en verzekerd van de steun van bepaalde eenheden van het leger, eigende hij zich, zonder op noemenswaardige verzet te stuiten, de regeringsmacht over Irak toe. Als een der topleiders van de revolutie van 14 juli 1958, die de monarchie in Irak ten val bracht, heeft hij evenveel vijanden als vrienden. De machtspositie zijner vijanden weegt echter niet op tegen die zijner vrienden. Dezen vieren hem als de dapperste der dapperen, die vanwege zijn Nasser-gezindheid zoveel ondank van wijlen Kassem ontving, dat hij ter dood veroordeeld werd. De staatsgreep van Aref heeft de partij-onenigheid in de Baath op het tweede plan geplaatst.

1813 150 jaar nieuw Nederland 1963

VEEL nieuws stond er niet in de Hollandse kranten van 1813. Veel kranten waren er trouwens ook niet. Zijne Keizerlijke Majesteit Napoleon I, die drie jaren tevoren de Nederlanden als een provincie bij het Franse rijk had ingelijfd, stond er maar één toe in elk van de zeven „departementen", waarin hij de Lage Landen aan de zee had verdeeld. Die kranten waren klein en onooglijk; alle berichten en bekendmakingen moesten er zowel in het Frans als in het Nederlands in staan; zo klein als ze waren moesten zij dus al hun tekst nog dubbel geven ook. Maar wat kónden zij berichten! Het was hun ten strengste verboden enig ander nieuws over de toestand in Europa bekend te maken, dan wat zij konden ontlenen aan de „Moniteur", de keizerlijke krant, die in Parijs verscheen en na een dag of drie, vier in de Nederlanden aankwam. En de keizerlijke krant publiceerde alleen wat de keizer goed vond, dat zijn volk ter ore kwam. Vooral niets, dat zijn aanzien of zijn gezag zou kunnen ondermijnen.

Nationale koningschap vond oorsprong op kille middag van 30 november

Nieuws echter was er genoeg in 1813. Nieuws, dat niet in de kranten stond, maar dat de Nederlanders elkaar doorgaven van mond tot mond. Nieuws, dat zij toegevoerd kregen in brieven van over de grenzen, van over de frontlinies zelfs; nieuws, dat vervat lag in de verhalen, waarmee ontslagenen of weglopers uit het grote leger van de keizer thuis kwamen. Het ging niet best met Napoleon.

Een jaar tevoren, in 1812, had hij in dolle overmoed en onbekend met de gevaren, die hij tegemoet ging, de oorlog verklaard aan de tsaar aller Russen en dat die oorlog in een afschuwelijke nederlaag was geëindigd, daar wisten de Nederlanders van mee te praten. Van de algemene slachting, die een kwart miljoen manschappen van het keizerlijke leger het leven had gekost, kregen ook de 15.000 Nederlanders, die voor deze veldtocht waren opgeroepen hun deel. Van de Nederlandse regimenten keerden nog maar kleine plukjes soldaten terug. Veertig tot tachtig man per regiment op zijn hoogst. En wat deze mannen vertelden, loog er niet om. Napoleon had niet alleen een klap gekregen, waar hij niet licht van zou herstellen, maar de mogendheden, die zich tegen hem hadden verbonden en die hun krachten hadden gespaard, toen zijn troepen in Rusland ten onder gingen, zouden hem nu zeker niet meer met rust laten. Zij brachten hun legers in gereedheid om hem althans die delen van Europa, die hij wederrechtelijk had bezet, weer uit de vingers te slaan.

In 1813 kwamen deze legers inderdaad in actie.

Aanvankelijk leek het daarbij alsof de mogendheden de kracht van Napoleon toch nog hadden onderschat. Met uiterste krachtsinspanning en in vol vertrouwen op zijn goed gesternte stampte de keizer nog weer een nieuw leger uit de grond — gedeeltelijk ook weer uit de grond van Nederland — en tot tweemaal toe lukte hem de verbonden mogendheden wederom een gevoelige nederlaag toe te brengen. Dit waren zijn laatste succesvolle veldslagen bij Lützen en Bautzen. Zo perplex stonden de mogendheden van dit volkomen onverwacht herstel van iemand, die zij reeds verloren hadden gewaand, dat zij in alle ernst dachten aan vredesonderhandelingen. Zij zouden zich dan in godsnaam nog maar weer een tijd neerleggen bij de brutale capriolen van dit Franse militaire genie en een gunstiger ogenblik afwachten. Misschien als Rusland zich weer had hersteld. Eénmaal zouden de kansen toch keren.

Napoleon echter hield niet van wachten. Hij had bij Lützen en Bautzen zijn vijanden weliswaar nederlagen toegebracht, maar die nederlagen hadden de mogendheden van Europa nog allesbehalve van de kaart geveegd. Engeland, Pruisen, Oostenrijk, Zweden en Rusland konden samen nog altijd eisen stellen, waar hij niet aan wenste te voldoen. Hij opende weliswaar onderhandelingen over de vrede, maar gebruikte de adempauze, die hem tijdens deze onderhandelingen werd geboden om zijn leger nog weer te versterken. Nog in hetzelfde jaar, 1813, liet hij de vredesonderhandelingen afspringen en dwong hij de mogendheden tot een tweede krachtmeting.

Ditmaal had hij zich misrekend en de gevolgen van deze misrekening werden hem noodlottig. De Zweden, de Pruisen, de Brandenburgers, de Oostenrijkers, de Russen, de Engelsen en de Spanjaarden verenigden zich nu allemaal tegen hem. De verbonden mogendheden trokken hun krachten samen bij Leipzig en in een veldslag, die drie volle dagen duurde verpletterden zij het keizerlijke leger. Op 18 oktober was Napoleon verslagen.

● Omstuwd door een wild enthousiaste menigte bereikt Willem, die kort erop souverein vorst zou heten, de brug in de Zeestraat, komende uit Scheveningen en op weg naar het hart van Den Haag.

Voorgoed. Zijn rol was nog niet helemaal uitgespeeld; de troepen der verbonden mogendheden stonden nog niet in Parijs, maar met de grote macht van de keizer was het afgelopen.

Van dat alles stond natuurlijk niets in de Nederlandse kranten. De „Moniteur" bracht eerst op de 30e oktober enig nieuws over de slag bij Leipzig en op de derde november drong dat weinige nieuws in enkele Nederlandse kranten door — verschillende zwegen er helemaal maar over. Doch wat er in Leipzig werkelijk was gebeurd, daar moesten de Nederlanders maar op een andere manier dan door het lezen van hun kranten achter zien te komen. De keizerlijke nieuwsdienst maakte hen niet wijzer.

ZIJ kwámen er inderdaad achter. Al heel spoedig begonnen geruchten de ronde te doen, dat de verbonden mogendheden de Franse keizer een lelijke pijp te roken hadden gegeven. Het heette, dat de kozakken in aantocht waren om Nederland te bevrijden uit de Franse overheersing. Men vertelde elkaar, dat de Pruisische generaal Von Bülow met zijn troepen aan de grens stond.

Eigenlijk hoefde men de Fransen maar aan te kijken om te zien, dat deze geruchten niet ver van de waarheid af konden zijn. De Franse bestuurders, de Franse ambtenaren en de Franse politie vertoonden hoe langer hoe meer tekenen van zenuwachtigheid. Zij hadden er bepaald lucht van gekregen, dat er voor hen een potje op het vuur stond, dat allerminst naar de vermaarde Franse keuken rook. Zij werden hoe langer hoe onzekerder in hun optreden. Het werd hoe langer hoe duidelijker, dat zij liever gingen dan bleven.

De Nederlanders zagen dat alles heel goed, maar lang niet alle Nederlanders durfden daaruit aanstonds hun consequenties te trekken. Men was in de Franse te gewend geraakt aan het domweg opeenstapelen van zouteloze lofprijzingen op de keizer. De Fransen wilden het zo en de Nederlanders onderwierpen zich, omdat het hun toch niet geholpen zou hebben wanneer zij zich niet naar deze wensen schikten. Toen Napoleon twee jaar tevoren Nederland had bezocht, werd hij zozeer met al die lofprijzingen voor de gek gehouden, dat hij ten onrechte in de waan raakte, dat de Nederlanders de herinnering aan hun onafhankelijkheid alleen nog hadden bewaard ter afschrikwekkende vergelijking met de zegeningen van het Frans bestuur. Zo zei hij het uitdrukkelijk en hij voegde eraan toe, dat het hem alleen maar speet Nederland niet eerder die zegeningen te hebben geschonken. Ook nu, in 1813 — nog na de slag bij Leipzig, maar vóórdat de berichten daarover bekend raakten — vond het stadsbestuur van Amsterdam het nog nodig trouw te betuigen aan „de held van de eeuw".

Zo probeerden de Fransen ook nog wel tot diep in november 1813 de schijn van macht op te houden. Nog op 19 november bevatten de kranten in Utrecht een bekendmaking van generaal Molitor, de bevelhebber van de Franse bezettingstroepen in Nederland, die letterlijk als volgt luidde:

„Art. 1: Er zal gearresteerd en als Oproepmaker veroordeeld worden:

1. Een iegelijk uitmakende een gedeelte van eene verzameling boven die van vijf Personen,

2. Een iegelijk verkoopende of dragende Couleuren, thans erkend voor Teekens van Oproer,

3. Een iegelijk uitroepende of zingende Liederen, die oproerig zijn,

4. Een iegelijk, die zich veroorloofde te ontkennen de Autoriteit van Zijne Majesteit de Keizer of deszelfde Gelastigden,

Art. 2. In geval van Wederstand of Bedreiging tegen de Gewapende Macht zal de Troep er op Vuren".

Op dat moment echter zat Molitor al met zijn troepen in Utrecht; de kozakken en de Brandenburgers naderden inderdaad en de Franse gouverneur had het maar raadzaam geacht Amsterdam alvast te ontruimen.

De Amsterdammers hadden daar meteen een feest van gemaakt. Onder aanvoering van een geestdriftige en doortastende zeekapitein kwam het ruwe en potige volkje van de eilanden en de achterbuurten, de „bijltjes" in actie. De gehate douanehuisjes van de Fransen aan de haven werden in brand gestoken en onder het zingen van de streng verboden vrijheidsliederen trok alles de stad in om midden op de Dam de vrijheidsboom te planten en daar luid zingend en hossend omheen te dansen onder het welwillende toezicht van de Nationale Garde, die weliswaar onder de Fransen had gediend maar nu onder Nederlandse leiding stond en een oogje in het zeil hield, opdat de feestviering niet zou ontaarden in geweldpleging tegen alles, wat aan de Fransen herinnerde.

Ook elders rommelde het. In dezelfde Utrechtse krant, die op de 19de november die brallende bekendmaking van generaal Molitor afdrukte, verscheen drie dagen later een waarschuwing van een Franse luitenant-kolonel, die met het toezicht op de drukkerijen en de boekhandel was belast, tegen het uitgeven van politieke of andere berichten „hoezeer ook uit andere papieren overgenomen, rakende de Gebeurtenissen of Besturen van de eene of andere Stad". De Fransen in Nederland deden met andere woorden precies als de Duitsers in Nederland in de meidagen van 1945 toen de commandant van Rotterdam rustig doorging met schieten en verbieden en deed alsof de hele capitulatie hem niet aanging. Wat elders, in alle andere steden van Nederland gebeurde, daar mochten de Rotterdammers in 1945 evenmin van horen als de Utrechtenaren in 1813.

De Nederlanders echter lieten zich niets meer wijsmaken. Het einde van de Franse bezetting naderde; dat was duidelijk.

* * *

MAAR wat nu? Als de Fransen wegtrokken zou er een leegte ontstaan en wie moest die leegte opvullen?

(Vervolg naar pag. 11)

● In het huis van Graaf Van Limburg aan het Lange Voorhout komt prins Willem terecht temidden van Haagse notabelen.

● Een ontvangstcomité biedt prins Willem de sleutels van de stad 's-Gravenhage aan. De hofstad was sedert korte tijd stad; de Franse overheersers hadden namelijk deze status verleend.....

150 jaar koninkrijk *gebonden in twee banden*

De eerste reactie van ons volk op de terugkeer van de Oranjes in 1813 was 'n luid gejuich. Daarna „legde de vermoeide natie zich rustig te slapen onder de schaduw van den Oranjeboom" heeft de historicus Huizinga eens geschreven. En het heeft de eerste Oranjekoning heel wat gekost eer het de natie beliefde uit zijn dommel te ontwaken èn wakker te blijven. Vaak gedwongen weliswaar, is het gelukt mee te roeien met de stromen van allerlei ontwikkeling en vooruitgang. Nu, na 150 jaar, maakt het volk een tussentijdse balans op, net als een hele en halve eeuw geleden. De verlies- en winstposten zijn neergelegd in twee grote gedenkboeken.

Die twee zijn niet elkaars vervolg, evenmin elkaars doublure. Ze zijn heel verschillend van opzet: een journaal het ene, het andere een serie close-ups. Het eerste is een kleurrijk verslag van anderhalve eeuw onder de Oranjes met doorlopend commentaar van de tijdgenoten. Het andere een aantrekkelijke reeks hedendaagse visies op en verslagen van wat ontstond, bleef of voorbij ging, vol afwisseling en met kennis van zaken beschreven.

Close-ups

„150 Jaar Koninkrijk der Nederlanden" 1) heet dit laatste. De redactie die het samenstelde heeft willen afzien van de al te vaak gebezigde vorm waarin gedenkboeken gegoten worden: een min of meer uitgebreid overzicht van leven en streven van de jubilaris. Terwille van de leesbaarheid is ditmaal gekozen voor een „ogenschijnlijk wat willekeurige samenvoeging" van verschillende facetten van ons volksleven en van momenten die de Nederlandse samenleving hebben gemarkeerd.

Resultaat: bijna veertig bijdragen, die vooraf worden gegaan door een beschouwing over „de betekenis van ons vorstenhuis voor de Nederlanden" door mr A. L. de Block, lid van de Raad van State. Deze stelt, dat juist het Oranjehuis voor ons volk het koningschap als staatsvorm aannemelijk maakt. Het boek sluit met de rede, waarin prinses Beatrix op 30 april verklaarde, dat het niet gaat om 1813 alleen, maar zeker ook om de tijd tussen 1813 en 1963.

De bundeling biedt als geheel toch weinig verrassends. „Gedenkboeken", zegt J. Meulenbelt in zijn stuk over „de gewone man" in vijf oorlogsjaren, „plegen de verhalen te bevatten van de daden van grote mannen" en zij zijn gewijd aan verworvenheden. Dit geldt zeker ook voor dit gedenkboek, dat wat zwaar is van grote namen en gebeurtenissen. Dit bezwaar tegen de opzet mag echter niet te zwaar wegen, omdat het in verschillende bijdragen door de schrijvers zelf wordt opgeheven.

Binnen deze opzet geven de bijdragen zeker een beeld van het tijdvak. Staatkunde, welvaart, maatschappelijke ontwikkeling, kunsten, ontspanning, wetenschappelijke en technische vooruitgang, koloniën en Oranjehuis kregen afwisselend de aandacht. Ontbreken echter: godsdienst, buitenlandse politiek, landbouw, Indië na 1945.

Bespreking van alle, soms meer gedegen dan pakkende bijdragen is niet mogelijk — daarom een kort aantippen van enkele van de meest verrassende. Het ontwaken op literair gebied is neergelegd in „Het eerste nummer van De Gids" van Anton van Duinkerken. R. Nieuwenhuys schreef over de verschijning van Max Havelaar een boeiende studie. Naar voren springen ook de geschiedenis van de KPM (I. J. Brugmans) en ook „Het Sociaal Congres", het begin van de christelijke vakbeweging, van de hand van vakverenigingsleider M. Ruppert. Over de laatste oorlog schreven onder meer J. Meulenbelt zijn reeds genoemde bijdrage over de gewone man, en W. Drees over het „politieke convent", de houding van de politieke leiders gedurende de bezettingsjaren.

> **Emancipatie gezien door twee brillen**

Dit alles is maar een deel uit een groot aantal knappe verhandelingen. Samen vormen deze een fraai en statig gedenkboek, prachtig uitgegeven op zwaar papier en stijlvol geïllustreerd.

Journaal

„Wij samen onder de Oranjes" 2) is heel anders opgezet: als een vogelvlucht over de samenleving, die de Nederlanders 150 jaar lang hebben gevormd. En nu eens niet een groot handboek teruggebracht tot het formaat, waarin het jubileumboek verschijnt, maar iets heel nieuws. In 350 pagina's worden allerlei documenten uit de betreffende jaren aaneengepraat, zodat we steeds onze voorouders zelf aan het woord horen over hetgeen in hun jaren voorviel. De meest voor de hand liggende officiële stukken heeft men willen vermijden, evenals de al te bijzondere. Het wezenlijke en typische is daarmee geheel tot zijn recht gekomen.

Het op die manier verkregen beeld is voortdurend verrassend. Memoires, commentaren, brieffragmenten, enquêtes, redevoeringen, krantenartikelen en brochures wisselen elkaar af in een bonte en intelligent gecomponeerde samenhang. En 150 jaren komen ook visueel in beeld door een grote rijkdom aan illustraties.

De stof is ingedeeld in hoofdstukken, die de regeringsjaren van de verschillende Oranjes op de troon omvatten. Deze indeling is geheel aanvaardbaar omdat voor elke periode een karakteristiek in de ontwikkeling der Nederlandse samenleving is te geven. Registers en enkele overzichten garanderen bovendien een gemakkelijk gebruik als „naslagwerk".

Nederland heeft sinds 1813 veel van zijn scherpe kantjes verloren, stelt wijlen dr L. G. Kortenhorst, oud Kamervoorzitter, in zijn inleiding. Allerlei aanvankelijk machteloze groepen zijn geëmancipeerd. Rond 1840, toen Nederland ondanks het werk van Willem I in de diepste armoe verkeerde, kon ds Van Koetsveld erkennen, dat de kloof tussen zijn eigen deftige milieu en zijn gemeente bijna niet te overbruggen was. Stand en opvoeding, en een te ver gedreven kiesheid hebben hem van de armste klassen altijd verwijderd gehouden.

„Ik heb de armen leeren wel doen, maar uit de verte, uit de hoogte eenigszins... Het is, of zij dit door 'n zeker instinct gevoelen, en zij bedekken zich voor mij".

Mr Quack, die later Luik bezockt, ziet zelfs het wantrouwen waarmee de arbeiders hem bekijken:

„Ik was één uit die klasse der patroons, die zij hun haat toedroegen".

Deze „samenleving" is nu geheel gewijzigd, al vestigt het boek ook de aandacht op nog bestaande klasse-discriminatie:

„Die professor-van-goede-huize, die op een toon, die zich helaas in geen lettertekens laat weergeven, zei: Mijnheer heeft zeker staatsexamen gedaan, tegen een student die aarzelde voor een Latijns citaat en wiens polsen een halve centimeter te ver uit zijn colbertje staken".

De weg naar beter begrip is lang geweest en vol strijd: tussen klassen, tussen godsdiensten, voor de emancipatie van de vrouw. Allerlei ontwikkelingen zijn daarmee samengaan die in veel nuances worden belicht. Als er nog een enkel punt van kritiek genoemd mag worden dan is het dat sommige onderwerpen te veel kennis van zaken bij de lezer veronderstellen (het Réveil bijvoorbeeld) omdat de behandeling fragmentarisch is. Dat het gevoel van onvolledigheid bij de meest recente periode sterker is dan daarvóór, is een gevolg van het feit dat de geschiedenis hier zijn shifting nog niet heeft gemaakt. Overigens alle lof voor dit heerlijke en knappe prentenboek.

1. 150 jaar Koninkrijk der Nederlanden „Ontstaan" en bestaan", onder red. van prof. dr. P. Bouman prof. mr. I.A. Diepenhorst, mr. S.J. Fockema Andreae en mr. A.F. Kamp. Uitg. J.H. de Bussy, Amsterdam, Nijgh en Van Ditmar, Den Haag R'dam, en G.J.A. Ruys Amsterdam.

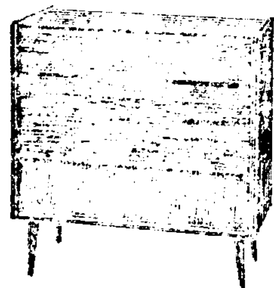
2. Wij samen onder de Oranjes „150 jaar Nederlandse samenleving", door drs. D. de Boer en dr. Joh. de Vries naar algemene opzet en met bijz. medewerking van prof. dr. G.W. Ovink. Uitg. Elsevier, Amsterdam/Brussel.

EEN + EEN = EEN ?

JA, WANT NU ONTVANGT U BIJ AANKOOP VAN ZO'N PRACHTIGE **GRUNDIG** STEREO-COMBINATIE EEN **NATIONAL** SUPERTRANSISTOR TAFELRADIO VOLKOMEN GRATIS!

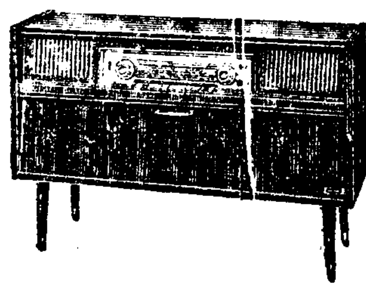
Dus TWEE radio's voor de prijs van EEN!

LOCARNO

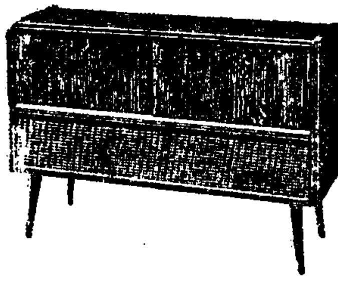
f. 505.–
KONTANT
Trade in f. 50,–

MANDELLO

f. 535.50
KONTANT
Trade in f. 50,–

TRENTO

f. 535.50
KONTANT
Trade in f. 50,–

GRUNDIG DE ARISTOCRAAT DER RADIO'S

CTC PUNDA Heerenstraat

CTC OTRABANDA Roodeweg

CTC SALINJA Salinja

Bij de **Firestone** SERVICE STORE wordt Uw lekke tubeless band vakkundig gerepareerd.
David Capriles & Co.

DE DRANK MET DE SPECIFIEKE COCOSNOOT SMAAK.
GEZOND EN VERFRISSEND.
●
BRITANIA INCORPORATED
Tel. 12378 - 12678

Weet u....

- dat de CTC agent is van de Holland Amerika Lijn
- dat zij waar ook ter wereld voor u passages kan boeken
- dat zij trips voor u kan organiseren
- dat zij uw gehele verlofreis kan verzorgen inclusief verzekering, emballage en verzending van inboedel
- dat het CTC reisbureau erkend is door de IATA
- dat de CTC daarom op alle luchtvaartmaatschappijen kan boeken
- dat de CTC alle faciliteiten voor u kan regelen
- dat de CTC ook treinreizen voor u reserveert
- dat de CTC alle hotelboekingen voor u kan verzorgen
- dat de CTC agent is van verschillende gerenomeerde scheepslijnen
- dat de CTC alle service kan bieden, die de moderne reiziger eist
- dat u bij de CTC altijd welkom bent om uw reizen te bespreken

foto: De Statendam van de Holland Amerika Lijn komt zojuist de haven van Willemstad binnen. De CTC is agent van deze grootse schepen.

U wist het en zoals velen zegt óók u:

CURACAO TRADING COMPANY (N.A.) N.V.
TELEFOON 13200 – 12242

CTC reisbureau, MIJN reisbureau.

★ ABONNEERT U OP DE AMIGOE ★

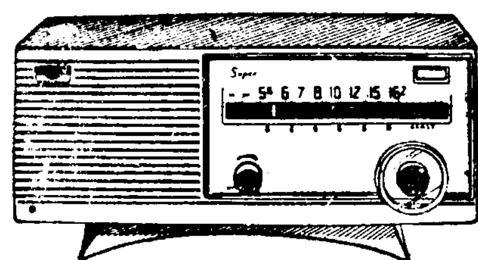
Met de CTC GRATIS naar Jamaica!

CROSLEY

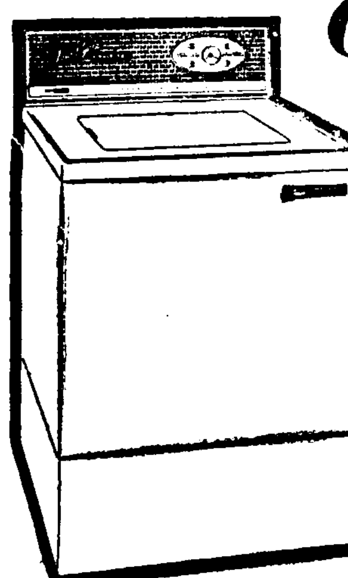

De meest economische indeling.
Enorme keuze van 255 — 453 liters (9 — 16 cb. ft.) vanaf
F. 530,–

Bovendien........ bij aankoop
CADEAU
deze NATIONAL TRANSITOR TAFELRADIO.

CROSLEY BENDIX

World's best automatic washer
F. 535,50
Op afbetaling
F. 50.– p. mnd

Bovendien.......... **CADEAU**
EEN **NATIONAL TOASTER**
OF EEN
NATIONAL STRIJKIJZER

DOE MEE AAN DEZE GRANDIOZE WEDSTRIJD!

WAT U MOET DOEN:

VAN 15 NOVEMBER TOT 31 DECEMBER ONTVANGT U BIJ ELKE AANKOOP VAN **F. 50.–** IN MEUBELEN, ELECTRISCHE- OF HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN EEN DEELNAMEFORMULIER.
PARTI DEN E CONCURSO.

HIEROP VULT U IN:

A. DE **DRIE JUISTE MERKNAMEN**, WELKE ONJUIST ZIJN GESPELD OP DE BORDEN IN DE CTC WINKELS.

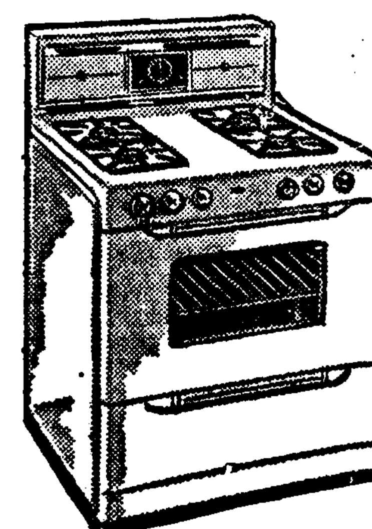
BORD	PUNDA	:	.... transistorradios, taperecorders, homeappliances. Japans' grootste!
BORD	OTRABANDA	:	.... de Aristocraat der radios.
BORD	SALINJA	:	.... ijskasten en wasmachines der Philco/Bendix fabrieken.

B. U VERTELT ZO ORIGINEEL EN KORT MOGELIJK WAAROM U ALTIJD BIJ DE CTC KOOPT. U LEVERT HET INGEVULDE DEELNAMEFORMULIER UITERLIJK 30 DECEMBER a.s. IN BIJ CTC PUNDA, CTC OTRABANDA OF BIJ CTC SALINJA EN U DINGT MEE NAAR:

GRATIS REIS EN VERBLIJF VAN ACHT DAGEN NAAR JAMAICA VOOR TWEE PERSONEN.
WEEKEND NAAR BONAIRE VOOR TWEE PERSONEN.
CROSLEY IJSKAST OF WASMACHINE.
GRUNDIG RADIOGRAMMOFOON.
NATIONAL TAPERECORDER.

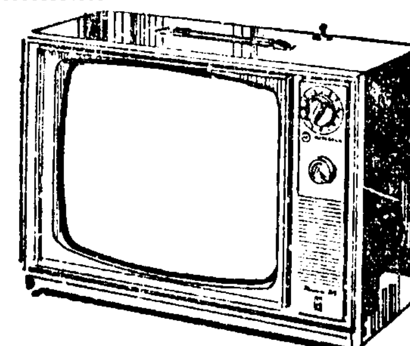
BOVENDIEN ONTVANGT IEDERE DEELNEMER WELKE A JUIST HEEFT INGEVULD OP ZIJN EERSTVOLGENDE CTC AANKOOP TUSSEN 5 JANUARI EN 15 MAART 1964 **15% KORTING** OP ZIJN CONTANTE AANKOOP EN 5% KORTING OP ZIJN CREDIETAANKOOP!

De inzendingen worden beoordeeld door een onpartijdige jury, waarvan de uitspraak bindend is. Uitslag 5 januari 1964 via het TV programma Mr. ED.
Juryleden: Pierre Lauffer, Cees Sprangers, Drs. J. Caspers.
● CTC-employees en gezinsleden zijn van deelname uitgesloten.

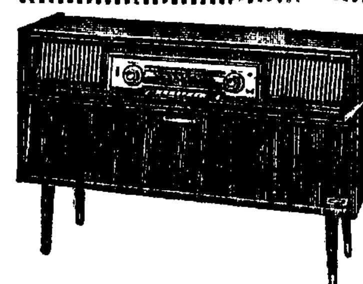

Kook zonder zorgen met een
REGINA
GASFORNUIS
vanaf
F. 247,50
Bovendien ....
CADEAU naar keuze.....
EEN
PYREX BOWLSET
OF EEN
NATIONAL AUTOMATIC TOASTER.

MOTOROLA
T.V.

Portables en Consoles van 19" t/m 27". (48 t/m 68 cm)
Bovendien............ **CADEAU**
EEN
NATIONAL TAFELRADIO.
OF EEN
ALL CHANNEL ANTENNE
van **F. 108.–** voor **F. 62.–**

GRUNDIG
1964 Stereo - Combinatie onovertrefbaar
Reeds vanaf
F. 495,–

* BANKSTELLEN
* EETKAMERS
* SLAAPKAMERS
* PORCH, TUIN-MEUBILAIR.

Enorme verscheidenheid
Prachtige vormgeving
Zeer billijke prijzen!

Koopt NU bij de CTC..... Ook U kunt GRATIS naar JAMAICA

CTC PUNDA — OTRABANDA — SALINJA

150 jaar nieuw Nederland

(Vervolg van pag. 9)

Het volk zong wel van „Oranje Boven!" en gaf daarmee ondubbelzinnig te kennen, dat het radicaal was genezen van zijn sympathieën voor de Franse revolutie, waarmee het stadhouder Willem V indertijd had gedwongen om in een Scheveningse vissersboot naar Engeland te vluchten. Maar Oranje had men niet zomaar ineens terug. Daar moesten toch op zijn minst verbindingen mee worden aangeknoopt en wie moest het aanknopen van die verbindingen ter hand nemen? Wie kon namens het Nederlandse volk de erfprins van Oranje, de zoon van de inmiddels overleden stadhouder Willem de zesde, uitnodigen naar Nederland terug te keren en zich aan het hoofd van een vrije Nederlandse natie te stellen? Wie kon althans voorlopig de regering van de Fransen overnemen?

Dit was een verre van gemakkelijk probleem. Een voorlopige regering moest ongetwijfeld worden gevormd maar wanneer precies moest deze voorlopige regering in de openbaarheid treden? Niet te overhaast want de Fransen waren wel in de aftocht maar nog lang niet weg. Zij zaten nog in Utrecht en in Naarden en zij „heroverden" zelfs nog Gouda. In Amsterdam voelde men zich nog allerminst veilig. Hamburg was door Napoleon nog even lelijk gestraft voor zijn overhaaste afval; zo'n afval kon in Nederland ook nog gebeuren. Niemand kon met zekerheid zeggen wat de keizer nog in zijn hoofd zou halen.

Maar men mocht ook niet te lang wachten. Dat de kozakken het noordoostelijk deel van Nederland binnengedrongen was nog tot daaraan toe; de tsaar zat ver weg. Maar als de Pruisen de grens overtrokken, kon dat wel eens betekenen, dat zij nederland het land niet meer zouden willen verlaten. In de Duitse historische literatuur van die dagen werd Nederland toen al beschouwd als eigenlijk tot Groot-Duitsland behorende. Men moest toen al oppassen, dat men de Pruisen niet op het spek zette. Dat zij Nederland niet zouden inlijven zou men van de wal in de sloot raken.

En wie moest dit probleem oplossen? De oude regenten hadden zich te veel met de Fransen afgegeven om door het volk als voorlopige regering van een vrij Nederland te worden aanvaard. Verscheidene van deze regenten voelden trouwens nagtigheid [illegible] „pinkeniers" [illegible] kon men beter vergeten.

Het wachten was op één man van wie vaststond, dat hij nooit met de Fransen had geheuld en die bereid en in staat was om beslissingen te nemen en mensen om zich heen te verzamelen, die hem vertrouwden en die hem in zijn bestuurlijke taak terzijde konden staan. Die éne man vond Nederland in de persoon van Gijsbert Karel van Hogendorp.

* * *

Gijsbert Karel van Hogendorp had zich inderdaad opvallend van de Fransen afzijdig gehouden. Hij hield eigenlijk helemaal niet van de Fransen en van Frankrijk. Hij sprak en schreef wel Frans zoals de mode was in zijn tijd, maar zijn opvoeding had hem heel andere dan Franse sympathieën bijgebracht. Hij stamde uit een oude koopmans- en regentenfamilie. Zijn vader, die in Nederland niet zo best boerde, toog toen Gijsbert Karel nog maar een jongen van elf jaar was naar Indië om te proberen daar fortuin te maken en zijn moeder deed hem intussen op een militair internaat in Pruisen. Hij werd inderdaad officier en reisde als zodanig in 1783 — hij was toen 21 jaar oud — naar Amerika: een enorme en gevaarlijke reis in die dagen. Hij maakte in de nieuwe wereld kennis met de meest vooraanstaande figuren uit de toen nog jonge republiek der Verenigde Staten, o.a. met George Washington zelf.

De samenleving in Amerika en het Amerikaanse staatsbestel bevielen hem maar matig. Hij was als Pruisisch officier te autoritair opgevoed om deze democratie te kunnen waarderen. Op de terugtocht echter, die hem in het avontuur van een schipbreuk stortte, vertoefde hij lange tijd in Engeland en daar vond hij wel het een en ander te bewonderen. Het Engelse staatsbestel, waar de aristocratie altijd nog een grote en leidende rol in speelde, trok hem heel sterk aan vooral ook omdat het bijzonder gunstig scheen uit te werken op de ontwikkeling van de handel en de economische bedrijvigheid, waar hij als rechtgeaard zoon van een koopman altijd bijzonder veel belangstelling voor koesterde. Eenmaal terug in Nederland promoveerde hij in 1786 na een jaar studie en zonder ooit college te hebben gelopen, in de rechtswetenschap op een proefschrift, dat hij aan de toen achttienjarige erfprins van Oranje opdroeg. Het jaar daarop werd hij benoemd tot raadspensionaris van Rotterdam, zijn geboortestad. Twee jaar later sloot hij een bijzonder „fortuinlijk" huwelijk met een rijke Amsterdamse koopmansdochter. Toen in 1795 de Fransen het land binnenvielen werd hij uit zijn ambt ontzet. Hij ging in Den Haag wonen op de Kneuterdijk en bleef daar heel de Franse tijd door leven als ambteloos burger.

Gijsbert Karel van Hogendorp was precies de man, die Nederland onder de omstandigheden van 1813 nodig had. Hij was opvallend gespeend van verschillende prijzenswaardige eigenschappen. Verstand had hij wel en zijn talen sprak hij voortreffelijk, maar een geleerde en een oorspronkelijk denker was hij allerminst. De godsdienst deed hem althans in zijn jonge jaren niet veel en van de liefde had hij ook niet veel last. Hij leidde wat hij zelf noemde een „tuchtvol" leven, dat hem een hoop sombere gedachten bezorgde en hem bepaald geen prettig mens in de omgang maakte. Het meest opvallend echter miste hij iedere vorm van bescheidenheid. Hij was ervan overtuigd, dat hij een „beroemd, geleerd en aanzienlijk" man was en hij stak dat tegenover niemand onder stoelen of banken. Hij koesterde een mateloze bewondering voor de jonge Engelse premier, William Pitt en het stond voor hem als een paal boven water, dat hij de Nederlandse Pitt zou worden. Een democraat was hij allerminst.

Precies zo'n man had Nederland nodig: een man, die van zichzelf de overtuiging had, dat hij de bij uitstek Geroepene was om zijn volk op een kritiek moment in zijn geschiedenis leiding te geven. Een man, die niemands opdracht afwachtte omdat hij het volkomen vanzelfsprekend achtte, dat iedereen zijn inzichten deelde en zijn opdrachten aanvaardde.

Het wegtrekken van de Fransen trof hem niet onvoorbereid. In de jaren van zijn ambteloos burgerschap had hij als een vrucht van veel — en uiteraard somber — nadenken reeds een proeve van een grondwet voor een vrij Nederland samengesteld. Door zijn uitgebreide correspondentie met velen in het buitenland was het hem eerder dan vele anderen duidelijk, dat het Franse keizerrijk geen lang leven meer was beschoren. Hij verwachtte eigenlijk al vóór de Russische veldtocht, dat het met Napoleon mis zou gaan en hij begon toen al in het geheim mensen om zich heen te verzamelen, die hij kon vertrouwen en met wie hij de vorming van een voorlopige regering kon voorbereiden. Hij ontpopte zich als een volmaakte samenzweerder. Hij en zijn directe medewerkers spraken elkaar zo weinig mogelijk en elk van die medewerkers verzamelde weer anderen om zich heen, maar nooit meer dan vier tegelijk. De Fransen kregen wel vermoedens tegen hem maar nooit enig bewijs.

Toen nu in de vroege morgen van de 17de november 1813 in Den Haag bekend werd wat zich enkele dagen tevoren in Amsterdam had afgespeeld — de „bijltjesdag" — achtte Van Hogendorp het ogenblik aangebroken om met zijn zorgvuldig voorbereide „voorlopige regering" voor de dag te komen. Hijzelf kon moeilijk zijn huis uit, omdat hij gekweld werd door de jicht, maar een van zijn vrienden, Van Limburg Stirum, ging de straat op met een oranjecocarde en met pamfletten, waarin de bevolking werd meegedeeld, dat Nederland nu vrij was en werd aangespoord om alles wat er in het nabije verleden was gebeurd nu maar te vergeven en te vergeten, alle partijschap opzij te zetten en de komst van Oranje te verbeiden.

Van een voorlopige regering was in deze pamfletten nog geen sprake. Gijsbert Karel was daar, eerlijk gezegd, nog niet helemaal mee klaar. Hij wist wel wat hij wilde en zijn naaste medewerkers wisten dat ook en waren het in grote trekken ook met hem eens: er zou terstond een Staten Generaal bijeen moeten worden geroepen. Maar om dat plan te verwezenlijken had men de medewerking van de andere steden van Nederland nodig. Van Hogendorp riep een zo groot mogelijke vergadering bijeen om de zaak te bespreken maar het lukte hem niet deze vergadering achter zijn plannen te krijgen. Gedeeltelijk omdat men voor het bijeenroepen van de Staten Generaal toch weer een beroep zou moeten doen op de oude min of meer gecompromitteerde regenten en gedeeltelijk omdat men nog niet goed mee durfde doen zolang de Fransen nog niet helemaal uit het land waren verdwenen.

Toen ontpopte zich Gijsbert Karel als de onmisbare man, die de moed opbracht knopen door te hakken. Hij liet zijn plan tot het bijeenroepen van de Staten Generaal vallen, vormde met Van Limburg Stirum en Van der Duyn van Maasdam het vermaarde driemanschap, dat de voorlopige regering vormde, vaardigde in naam van dit driemanschap een eigen proclamatie uit, ontsloeg alle ambtenaren van de eed, die zij aan de Franse Keizer hadden afgelegd en stuurde afgevaardigden zowel naar Engeland als naar Duitsland om de Prins van Oranje te zoeken en hem uit te nodigen naar zijn land en zijn volk terug te keren.

* * *

Prins Willem van Oranje had inmiddels ook niet stil gezeten. Zolang de Franse keizer onoverwinnelijk leek en de Europese mogendheden oorlogsmoe bleven, kon hij weinig anders doen dan in Londen, aan het Pruisische hof of op zijn kasteel in Silezië afwachten tot hij een kans kreeg om in actie te komen.

Nauwelijks echter zag hij na de nederlaag van Napoleon in Rusland die kans schoon, of hij begon alles op alles te zetten om de mogendheden ervan te overtuigen, dat een bevrijding van Nederland van bijzonder groot strategisch en vooral moreel belang moest worden geacht in de oorlog tegen Frankrijk en dat er maar heel weinig voor nodig was om dit doel te bereiken, omdat Nederland bij het eerste teken van militaire steun aanstonds op zou staan en met man en macht aan zijn eigen bevrijding mee zou gaan werken. Daarbij maakte hij de mogendheden vooral ook duidelijk, dat zij alle in hun eigen belang handelden, wanneer zij Nederland ook werkelijk vrij lieten en het niet bijvoorbeeld onder elkaar probeerden te verdelen.

In Pruisen vond hij voor dit laatste wel begrip. Pruisen was nog geen machtig Duitsland en kon een zelfstandig Nederland als een stootkussen tussen zichzelf en Engeland best gebruiken. Maar materiele steun kon het de erfprins niet toezeggen. Oostenrijk was het ook helemaal met hem eens maar zocht vooral in het diplomatieke vlak hem de steun te verlenen, waar hij om vroeg. Bij de vredesonderhandelingen, die na de veldslagen bij Lützen en Bautzen met Frankrijk werden gevoerd stelde de Metternich steeds de bevrijding van Nederland als een der eisen, waar Napoleon als hij vrede wenste niet aan kon ontkomen. Toen Napoleon echter de onderhandelingen afbrak om de oorlog weer te hervatten had Oostenrijk het veel te druk met de zorg voor zijn eigen legers om er voor Nederland ook nog een te verschaffen.

In Engeland had Prins Willem al eerder geprobeerd steun te vinden maar wat de Engelsen ook over de bevrijding van Nederland dachten, zij toonden zich tegenover de persoon van prins Willem weinig toeschietelijk. Zij waren het echter wel helemaal met hem eens, toen hij in een „opstel" — tegenwoordig zou dat een „memorandum" heten — Nederland beschreef als het pistool op de borst van Engeland; een gevaarlijk wapen in de hand van welke grote vastelandmogendheid ook, die Engeland te na zou willen komen. De Engelse minister Castlereagh raakte zozeer onder de indruk van dit „opstel", dat hij het nadien steeds als uitgangspunt nam voor de bepaling van de Engelse politiek met betrekking tot Nederland. Willem begreep ook best, dat men hem persoonlijk in Londen niet zo graag mocht, maar voor hem ging de zaak van Nederland boven alles. Als de heren hém dan niet zo graag aan het hoofd van een vrij Nederland zagen dan moesten zij zijn zoon, de latere koning Willem II, die in het leger van Wellington diende, maar nemen. Als Nederland maar vrij kwam! Ook Engeland echter bleef aarzelen.

Eerst toen de grote veldslag bij Leipzig goed en wel voorbij was werd Engeland toeschietelijker. De mogendheden begonnen in te zien, dat zij het jaar tevoren de fout hadden gemaakt Napoleon na zijn nederlaag in Rusland de kans te geven weer op adem te komen; zij waren beslist niet van plan na Leipzig weer in die fout te hervallen. Men moest Napoleon nu geen ogenblik meer met rust laten. Hem raken waar men hem raken kon. Ook in Nederland. De prins kreeg de toezeggingen, dat Engeland hem geld zou geven en hij kon nu in Pruisen een huurleger bij elkaar gaan scharrelen. Een „Oranje legioen", dat onder leiding zou staan van Nederlandse officieren, die tijdens de Franse bezetting naar Engeland waren gevlucht.

Zo ver echter hoefde het niet meer te komen. Nog voordat de prins met de Engelse toezeggingen in de zak Londen had verlaten bereikten hem de twee afgezanten, die Van Hogendorp naar Engeland had gestuurd om hem te zoeken en hem het koningschap over Nederland aan te bieden. De berichten en de proclamaties, die deze beide afgezanten meebrachten en die ogenblikkelijk in de Londense kranten verschenen, brachten heel Engeland in geestdrift over de „moedige opstand der vrijheidlievende Nederlanders" en precies diezelfde geestdrift maakte zich meester van de ministers der samen-

(Vervolg naar pag. 12)

Isaac Israëls (1865-1934) schilderde veel voorstellingen uit het dagelijkse leven. Hier het vertrek der kolonialen, een schilderij uit 1882, toen de strijd om Atjeh in volle hevigheid woedde.

Van de Engelse sloep op de kar gehesen bereikt prins Willem vaderlandse bodem: het strand van Scheveningen.

Natie heeft haar „huis" ondanks 1863 niet gekregen

(Van onze correspondent)

DEN HAAG — „Wanneer men het jaar 1813 herdenkt zijn twee denkbeelden onafscheidelijk: nationale zelfbevrijding en hereeniging van Nederland en Oranje. 1813 zonder Oranje is voor mij ondenkbaar; zonder hereeniging van Nederland en Oranje ware in 1813 de nationale zelfbevrijding niet mogelijk geweest. Het heeft mij leed gedaan, dat in de Troonrede generlei melding van 1813 is gemaakt. Het heeft mij echter niet bevreemd, omdat het van DIT ministerie kwam".

De afgevaardigde uit Arnhem, mr G. Groen van Prinsterer, heeft, zo blijkt op deze 29ste september 1863, de gemoederen in de Tweede Kamer weer in beweging gebracht. Achter het rookgordijn is een duidelijk afkeurend gemompel waarneembaar. Men hoort het ook nu weer: de politieke afkeer van Groen voor Thorbeckes ministerie is zo groot, dat hij elke kleinigheid aangrijpt om oppositie te kunnen voeren. Nu is hij dus boos over het feit, dat de koning in de Troonrede niets over die zelfbevrijding van 1813 heeft gezegd. Hij kan hierover onmiddellijk debatteren, want de voorzitter van de Kamer, mr G. C. J. van Reenen, heeft de paragraaf één van het ontwerp-advies van antwoord op de Troonrede ter discussie gesteld.

Groen grijpt de gelegenheid dankbaar aan want daar staat: „De Tweede Kamer der Staten Generaal acht zich gelukkig bij den aanvang dezer zitting de gevoelens van verknochtheid en trouw uit te drukken, die haar, evenals het Nederlandsche volk, jegens Uwe Majesteit en haar doorluchtige Huis bezielen. Zij schat de zegeningen hoog, die aan dit land in het afgeloopen jaar te beurt vielen en zijn is van een innig gevoel van erkentelijkheid doordrongen, wanneer zij herdenkt hoe, een halve eeuw geleden Nederland zijn onafhankelijk volksbestaan herwon".

De commissie, die dit adres opgesteld heeft, wil dus wel degelijk aan het gebeurde in 1813 herinneren. Maar toch is Groen naast zijn voldaanheid daarover, boos, want, zegt hij: „Ik kan niet stemmen voor een paragraaph waarin men, bij het vermelden van 1813, Oranje weglaat".

Het wordt nu doodstil, iedereen zoekt zijn plaats op, want het woord is aan de minister van Binnenlandse Zaken, mr J. R. Thorbecke. Ook de bewindsman is boos, mede omdat Groen gezegd had, dat „volksgeloof en volkshistorie door dit ministerie stelselmatig werden miskend".

„Zoo niet van velen, dan zou ik toch van den geachten spreker hebben verwacht, dat hij het gevoel en de redenen van kieschheid zou weten te waardeeren, welke den koninklijken mond niet van die gebeurtenis lieten gewagen". Mr Groen van Prinsterer begrijpt niet wat het met kieschheid te maken heeft, hij sputtert nog wat tegen, maar krijgt geen steun uit de Kamer zodat deze paragraaf z.h.s. kan worden aangenomen, onder protest van Groen.

Honderd jaar geleden politiek gedruis nationale herdenking

Ongewone spoed

Maar daarmee waren de discussies over de viering van het herstel van de onafhankelijkheid niet voorbij. Het verwijt, door mr Groen van Prinsterer tot het ministerie-Thorbecke gericht was niet geheel ongegrond, want de viering van het 50-jarige feest was niet zo nationaal en algemeen als de regering het wilde voorstellen. De overheid had zich van elke stimulans onthouden omdat, zoals Thorbecke zei, het geheel uit het particuliere initiatief moest voortkomen. Wel staat vast, dat men op 17 november 1863 in vele steden tot een vrij grootse viering kwam. Kennelijk is mr Thorbecke toch geprikkeld geweest door het verwijt van afzijdigheid, een verwijt, dat niet de Koning trof. Deze immers, Willem III, had een eigen idee, dat tenslotte in de vorm van een wetsontwerp op 15 oktober 1863 bij de Tweede Kamer binnenkwam, op 16 oktober in de afdelingen werd behandeld en waarover reeds op zaterdag 17 oktober eindverslag werd uitgebracht. Voorzitter Van Reenen stelde toen voor het onmiddellijk op maandag 19 oktober te behandelen. Een spoed, die heden ten dage bijna ondenkbaar zou zijn.

Er waren ook toen felle tegenstanders van een dergelijke overhaasting. Maar het voorstel van de voorzitter werd met 25 tegen 20 stemmen aangenomen. De tegenstanders vonden het onjuist een dergelijk belangrijk wetsontwerp te behandelen op een tijdstip, waarop reeds vele leden uit Den Haag zijn vertrokken. „Zij hebben niet kunnen voorzien, dat dit wetsontwerp zou worden ingediend en er stonden geen andere belangrijke zaken op de agenda" zo werd gezegd. Maar het hielp niet, zoals uit de stemming bleek. Van de 72 leden konden 25, tot de regeringspartij behorend, hun wil doorzetten!

Het wetsontwerp kreeg de volgende Koninklijke Boodschap mee:

„Verlangende uit erkentelijke gedachtenis aan de vestiging van de hoofdbeginselen onze Staatsregeling en het Grondwettig Verbond tusschen Ons Stamhuis en het Nederlandsche volk sedert 1813, een blijvend teeken te doen oprigten, stellen Wij U bij nevensgaand wetsontwerp voor te dien einde het stigten van een paleis voor de beide Kamers der Staten-Generaal in overweging te nemen".

De oppositie tegen dit voorstel was bijzonder krachtig op maandag 19 oktober 1863. Er waren toen 49 van de 72 leden aanwezig. Mr W. baron van Lynhem, opende de debatten. Hij begon met de vorm te hekelen, waarin dit wetsontwerp is gegoten. „De regering doet alsof het van de Koning komt. Wij beschouwen het als een voorstel van de regering waarvoor een minister verantwoordelijk is", zei hij. Maar hij begreep ook, dat de Koning in het geding was gebracht om de aanvaarding er van te bevorderen. Dat hekelt baron Van Lynden bijzonder fel: „Dit zou een verzaking zijn van het beginsel, dat wij in deze vergadering steeds hebben gehuldigd: dat de geeerbiedigde Naam des Konings niet mag worden gebruikt om een wetsontwerp af te keuren of te verdedigen. Men heeft wellligt een pressie op de Kamer willen uitoefenen, die naar ik hoop, zal afsluiten op de onafhankelijkheid der leden".

Dat was nog lang niet alles. Ook de enorme haast werd gelaakt. Baron Van Lynden dacht, dat ook de regering de datum van 17 november niet geheel onverwacht „in het oog gevallen" zal zijn. Men vreest kennelijk, dat het ontwerp de toets van ernstig nadenken niet kan doorstaan.

En dan komt de Troonrede in de discussie en de redenen van kiesheid, die de regering ertoe hebben gebracht geen melding van de bevrijding van 1813 te maken. Maar het zal wel zo zijn, zei baron Van Lynden en thans weten we, dat hij de spijker op de kop sloeg, dat de regering alles heeft willen vermijden wat een nabuurland, n.l. Frankrijk zou kunnen kwetsen. „De omwenteling van 1813, de bevrijding van het juk, ons door Napoleon opgelegd, zijn geen onderwerpen, waarvoor de huidige Fransche regering veel sympathie kan hebben". De regering zwijgt over hetgeen in 1813 hoofdzaak was, vervolgt de spreker uit Arnhem en hij herhaalt: Afwerping van het Fransche juk, verdrijving van den vreemden dwingland, herkrijging van onze nationale onafhankelijkheid".

Er is nog meer aan bezwaren beschikbaar. Want de regering zegt „het grondwettig verbond" te willen herdenken. Welnu, aldus baron Van Lynden, dat heeft met 1813 helemaal niets te maken. De geboorte der Grondwet en de instelling der Staten-Generaal liggen in 1814 en 1815.

Daar kan Thorbecke het voorlopig mee doen. Maar dan komt jhr mr W. M. de Brauw, afgevaardigde voor Gouda, om een onderdeel van het betoog van baron Van Lynden wat meer uit te diepen. „De regeering laat ons stemmen over een gedachte, waarover eigenlijk niet gedacht is en waarop mitsdien niet doorgedacht is. Niets is er dan de gedachte alleen". Dan komt het aapje uit de mouw: de oprichting van een paleis voor de Staten-Generaal is het brengen van hulde aan de volkssouvereiniteit. En dat gaat tegen de souvereiniteit van de Koning. Men wil immers, zegt jhr De Brauw een „paleis de la nation", een paleis van het volk tegenover het paleis van de Koning. In zijn jonkheerlijke taal werd dat zo geformuleerd:

„Het paleis voor de nationale volksvertegenwoordiging zal een prachtig paleis zijn. Indien het tot stand komt, zal de vreemdeling, die de residentie bezoekt, het paleis des volks met bewondering aanschouwen; en als men hem op zijn vraag: waar is het paleis van Uwen Koning? daarheen voeren zal, dan zal hij een eerbiedwaardig gebouw voor zich zien: op een prachtig paleis kunnen wij niet wijzen. Wie gaf de Grondwet? De souvereine vorst. Aan Wien is het volk voor de zegeningen daardoor geboren, dankbaarheid verschuldigd? Aan den Souvereinen Vorst en het Huis, waaruit Hij sproot."

Reeds had de volgende tegenstander zich op de sprekerslijst laten inschrijven: mr J. K. baron van Golstein uit Amersfoort. Ook hij ging de idee met alle beschikbare middelen te lijf en concludeerde dat het paleis van de Staten Generaal tot opschrift zou moeten hebben:

„Gij, die hier binnengaat, laat alle gedachten aan het Koninklijk gezag varen en huldig verbiedigliijk en eeniglijk het volksoppergezag".

Het blijft bezwaren regenen. Het gebouw is onnodig en dus overbodig. De minister van Financiën heeft er het geld niet voor enz. enz. Ook Groen van Prinsterer komt een enkele duit in het zakje doen, maar hij is niet zo afwijzend als de anderen. Hij meent, dat het best een persoonlijk verlangen van koning Willem III kan zijn, maar dan is het op ongehoorde wijze door het kabinet omgewerkt. Dit wetsontwerp zal opgevat worden als zelfvernedering der natie, terwijl men over haar zelfbevrijding feest viert. Groen wil daarom de beweegreden van het wetsontwerp zo veranderen, dat daarin Nederland en Oranje met name worden genoemd.

Aangenomen

De voorstanders komen niet aan het woord, die willen de behandeling kennelijk zo snel mogelijk achter de rug hebben. Thorbecke moet de kastanjes uit het vuur halen. Hij betoogde dat het hier gaat om een voordracht van de regering, maar van een regering, waarvan de koning het hoofd is. „Ik begrijp niet", zei hij, „dat men het ministerie van den koning wil scheiden. Het is de Koning, die als hoofd van dit ministerie spreekt".

Het meest heeft de minister zich kennelijk geërgerd aan de beschuldiging, dat het kabinet de gebeurtenissen van 1813 niet eens heeft willen noemen om niet onprettig tegenover Frankrijk te doen. Een beschuldiging, die in later jaren als juist is gekwalificeerd. Nu volstaat Thorbecke met deze verklaring: „Ik zeg geen enkel woord — ik acht dit der regeering niet waardig — van de insinuatie ten aanzien van eene vrees voor Frankrijk".

Daarmee viel dan het doek over dit wetsontwerp. Het werd — Groens amendement verworpen zijnde — met 29 tegen 19 stemmen aangenomen. Reeds enkele dagen daarna kwam het in de Eerste Kamer in behandeling en werd daar met 20 tegen 13 stemmen aanvaard. De regering kon gerust zijn: zij had haar bijdrage geleverd voor de feestelijke viering van de zelfbevrijding op 17 november 1863: de natie zou een Huis gebouwd krijgen!

Het huis is nimmer gebouwd. Men is niet verder gekomen dan wat tekeningen van architecten. Thans bouwt men al sinds jaren aan de uitbreiding en verfraaiing van de bestaande gebouwen op het Binnenhof. De geluiden uit 1863 zijn niet weer gehoord.

150 jaar....

(Vervolg van pag. 11)

werkende mogendheden, die in Frankfort bijeen waren en daar werden ingelicht door Van Hogendorps derde afgezant, die naar Duitsland was gestuurd om te kijken of de prins zich daar misschien ophield.

Iedereen toonde zich nu eensklaps bereid om te helpen. De Britse regering stelde nu de prins, die Van Hogendorps uitnodiging zonder enige aarzeling had aanvaard en dus straks koning zou worden, onverwijld oorlogsschepen, troepen en wapens ter beschikking en even onverwijld maakte de prins daar gebruik van om zich in te schepen op een Engels fregat, dat de 26ste november van wal stak op weg naar Nederland.

* * *

Schipper Jacob Pronk van Scheveningen wist, dat hij naar de komst van de prins van Oranje moest uitkijken. Van Hogendorp had hem laten waarschuwen en zo'n waarschuwing hoefde men schipper Pronk maar éénmaal te geven. Hij had als jonge schipper wijlen prins Willem V met zijn hele gezin zelf naar Engeland gebracht, achttien jaar geleden, in 1795. Al die achttien jaren had hij gewacht op de terugkeer van Oranje. Hij en heel Scheveningen.

Hij had van zijn Oranjegezindheid ook nooit een geheim gemaakt. Allerminst in de novemberdagen van 1813 toen de Fransen klop hadden gekregen en in de aftocht waren. Sommige hoge heren in Den Haag en elders mochten dan al aarzelen om zich met het teken van hun Oranjegezindheid op straat te vertonen; schipper Pronk en zijn volkje aarzelde daar geen ogenblik mee. De oude kapitein van de Scheveningse schutterij had terstond toen hij hoorde welke boodschap schipper Pronk van Gijsbert Karel van Hogendorp had gekregen de eer voor zich opgeëist de oranjevlag te gaan uitsteken uit het hoogste galmgat van de kerktoren, die vlak aan het strand stond en die men van wijd uit zee al kon zien. Met z'n allen hielpen zij de krasse, tachtigjarige Berkenbosch de toren in en nauwelijks had hij aan zijn opdracht voldaan of alle vissers hesen de oranjevlag in de mast van hun schepen en het hele dorp maakte zich gereed om de prins te ontvangen. En wee degene, die zich in de straten van Scheveningen durfde vertonen zonder de oranjecocarde. De slager van het dorp sloeg van pure opwinding aan het dichten en prikte de ingevingen van zijn muze op het lijf van een vers-geslacht varken in zijn étalage. Iedere voorbijganger kon aldus op rijm lezen, dat hem het lot van dit varken te wachten stond als hij ook maar een vinger naar Oranje uitstak.

De prins naderde. Schipper Pronk wist het. Hij had enkele van zijn vissers vooruit gestuurd om de zee te verkennen en zij waren opgewonden teruggekeerd met de mededeling, dat er een Engels oorlogsschip met de oranjevlag in top op Scheveningen aankoerste.

Eindelijk, in de namiddag van 30 november vertoonde zich het Britse fregat aan de horizon. Schipper Pronk gaf terstond een van zijn zoons opdracht om zo snel hij kon Van Hogendorp te gaan waarschuwen en deze jongeman leverde het afdoende bewijs, dat zijn zeebenen ook lopen konden door in tien minuten de hele weg van Scheveningen naar de Kneuterdijk te rennen, waar hij buiten adem aankwam en Van Hogendorp meedeelde wat er aan de hand was. Gijsbert Karel liet Van Limburg Stirum, die hij tot gouverneur van de Residentie had aangesteld, verwittigen en Van Limburg Stirum, die van mening was, dat de prins keurig en plechtig door een officieel gezelschap moest worden ontvangen op het strand van Scheveningen, begon zich aanstonds uit te sloven om toebereidselen te treffen.

Intussen echter was het Britse fregat de kust al dicht genoeg genaderd om een sloep uit te zetten, die de prins aan wal zou brengen. Die sloep kon de wal niet helemaal bereiken maar dat was voor de Scheveningers geen nood. Schipper Pronk had zijn twee paarden al voor zijn grote kar gespannen, waar de netten mee de duinen in werden gesleept als ze moesten drogen, en reed daarmee het water in, de sloep tegemoet. Staande op deze „schelpenkar" en met zijn steek in de hand het vaderland begroetend, zo bereikte de prins van Oranje de vaderlandse bodem. Van alle kanten waren inmiddels de mensen komen aanlopen. Die jongen van Pronk, die Van Hogendorp had gewaarschuwd was weer naar huis teruggelopen, maar had onderweg luidkeels — en een keel opzetten had hij op zee tegen de storm wel geleerd! — aan ieder, die binnen zijn gehoorsafstand kwam toegeroepen, dat de prins in aantocht was. Als een lopend vuur was het nieuws door de stad gegaan. De mensen liepen hun huizen uit en drongen naar de weg, dat nu de Zeestraat heet om van daaruit de grote weg te bereiken, die dwars door het Scheveningse bos recht naar de kerktoren aan het strand leidde. De vlugsten maakten nog net mee hoe de Scheveningse vissers de prins juichend binnenhaalden. Toen Van Limburg Stirum eindelijk vond, dat hij plechtig genoeg voor de dag kon komen om de prins met een koets af te halen, hoorde hij halverwege Scheveningen al, dat de prins was aangekomen.

In de koets van Van Limburg Stirum reed de prins van Oranje naar Den Haag, naar Gijsbert Karel van Hogendorp, die nog altijd met zijn gedachten, zijn grondwet en zijn jicht in huis zat....

En zo viel de avond van deze gedenkwaardige dag. De dertigste november 1813 toen de komst van Oranje de bevrijding van Nederland bezegelde. Toen Nederland zijn eerste koning binnenhaalde.

* * *

Wat zou deze terugkeer van Oranje voor Nederland gaan betekenen? Kwam prins Willem naar Nederland terug om de draad weer op te vatten, die zijn slaperige vader in 1795 uit zijn vermoeide handen liet vallen? Zouden onder zijn leiding de oude regentenfamilies het weer voor het zeggen krijgen? Zou het provincialisme weer in ere worden hersteld? En de staatskerk? Zou deze prins van Oranje weer een teken van tegenspraak en van partijstrijd worden net als de laatsten onder zijn voorgangers? Er waren ongetwijfeld mensen genoeg in Nederland, die in hun hart hoopten, dat de dagen van weleer zouden terugkeren.

Maar kón men terug?

De Franse tijd was Nederland nu éénmaal niet ongemerkt voorbijgegaan. Veel instellingen uit de dagen van de Republiek der Verenigde Provinciën waren met de grond gelijk gemaakt. Nieuwe denkbeelden hadden ingang gevonden en lieten zich niet zo gemakkelijk meer uit de hersens spoelen. Naast degenen, die hoopten, dat prins Willem het land zou terugvoeren naar de dagen van weleer stonden tallozen, die gezonde hervormingen van hem verwachtten. Hervormingen, waarin de goede dingen waren verwerkt, die, onloochenbaar, door het Franse bestuur tot stand waren gebracht. Hervormingen, die het land konden oprichten uit de economische misère, waarin het nu al tientallen jaren gedompeld lag. De wees- en armenhuizen zaten meer dan propvol, de handel lag stil en de fabrieken stonden leeg. In elke stad van enige betekenis liep het aantal bedeelden in de duizenden. In hemelsnaam geen partijstrijd meer en geen onderonsjes van oude heren, die zich regenten noemden maar te slap en te onbenullig waren om iets van betekenis voor hun land te doen. Dáárvoor had men niet om de prins van Oranje geroepen.

Zó zag de prins van Oranje het ook. Hij keerde naar Nederland terug, vastbesloten om zich voor geen enkel partijkarretje te laten spannen en om zijn talenten, die vooral in het koopmansvlak lagen, in te spannen voor het welzijn van zijn hele volk.

Een gemakkelijk mens was hij evenmin als Van Hogendorp en evenzeer als deze waren democratische denkbeelden hem een gruwel. Hij was een alleenheerser in die zin, dat hij niemand toestond buiten hem om ook maar enige beslissing te nemen. Hij dook in alle stukken. Van Hogendorp, met wie hij in de kortste keren al overhoop lag, noemde zijn werkkamer een papierfabriek en latere geschiedschrijvers hebben hem min of meer laatdunkend vergeleken met een vlijtige hoofdcommies, een pietepeuteraar, die zich met alles bemoeide en niets aan anderen kon overlaten. Hij was ook een verre van meedeelzaam mens. „Vergaderen" deed hij nagenoeg niet en eigenlijk kon niemand zich helemaal zijn vertrouweling noemen. Felle kritiek is hem dan ook, zelfs bij leven, niet bespaard. Als een eenzaam en enigszins ook verbitterd man deed hij in 1840 afstand van de troon.

Toch was hij een groot vorst. Groot vooral omdat hij zich nooit heeft laten afbrengen van dat éne grondbeginsel, waarmee hij zijn koningschap aanvaardde: dat dit een nationaal koningschap zou zijn. Daarmee heeft hij de grondslag gelegd voor een opvatting van het koninklijk ambt, waar zijn opvolgers op een heel enkel misstapje in 1853 na onwrikbaar aan hebben vastgehouden.

Het nationale koningschap van Nederland, door alle Nederlanders gelijkelijk aanvaard als de grondslag van hun staatsbestel en de waarborg van hun rechten en hun vrijheid, dat nationale koningschap, waar Nederland zich nu anderhalve eeuw volkomen gelukkig bij voelt, vond zijn oorsprong op die kille middag van de laatste november 1813 toen de ruwe zeebonken van Scheveningen de tranen uit hun ogen wisten omdat Oranje was teruggekeerd.

H.